

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

ANDHRA PATRIKA

4 అణాలు

సాందర్య అహరి [బేలారు శిల్పం]

ఫోటో: వి. కేశవశర్మ.

వచ్చే సంచిక!

అంకిత వాచక ప్రతిక

సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచిక

1957

★

పోటీలో గెలిచిన వనితల వ్యాసాలు

★

“స్త్రీలు: అలంకరణ పద్ధతులు”
పోటీలో గెలిచిన వనితల వ్యాసాలు

★

జంకా ఎన్నో సంక్రాంతి చిత్రాలు, ఫోటోలు
ప్రత్యేక పతకాలు వ్యాసాలు
నాకలలు నేయాలు

★

జంకా ఎన్నో సంక్రాంతి చిత్రాలు, ఫోటోలు

★

ప్రత్యేక పతకాలు వ్యాసాలు
నాకలలు నేయాలు

★

నాకలలు నేయాలు

★

నేడే మీ ప్రతి రిజర్వు చేసుకోండి.

సంవత్సర చందా
రూ. 12.0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 51
సంచిక 19
9-1-37

దుర్ముఖ పుష్ప శుద్ధ అప్రమి బుద్ధవారం

విజయ శత్రు ముద్ర

ముఖచిత్రం : కృష్ణకుమారి.

శ్రీరామరక్ష—

బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు!—

న్యూఢిల్లీ లేఖ—“శ్రీకృష్ణ”

ప్రతిమా ప్రణయం—“వినాయక”

అదృష్టం ఉండాలి—బి. విద్యాసాగర్

దూరమైన దగ్గర కొండలు—పి. రామరత్నం

మహాకవి సింహాసనము—పి. గణపతిశాస్త్రి

మరిన మతలబు—కుమారి అనూరాధ

మంత్రాలు: నమ్మకాలు—

మాంత్రికుడు మాండ్రేక్—

3 అభిమాన సినితార—పవని నిర్మల ప్రభావతి 31

6 వ్యర్థమనోరథం—జమ్మి సుశీలారాణి 33

9 వనితాలోకం—వంకినేని జానకీదేవి 35

11 మాడ్కారి మట్టిచెట్టు—

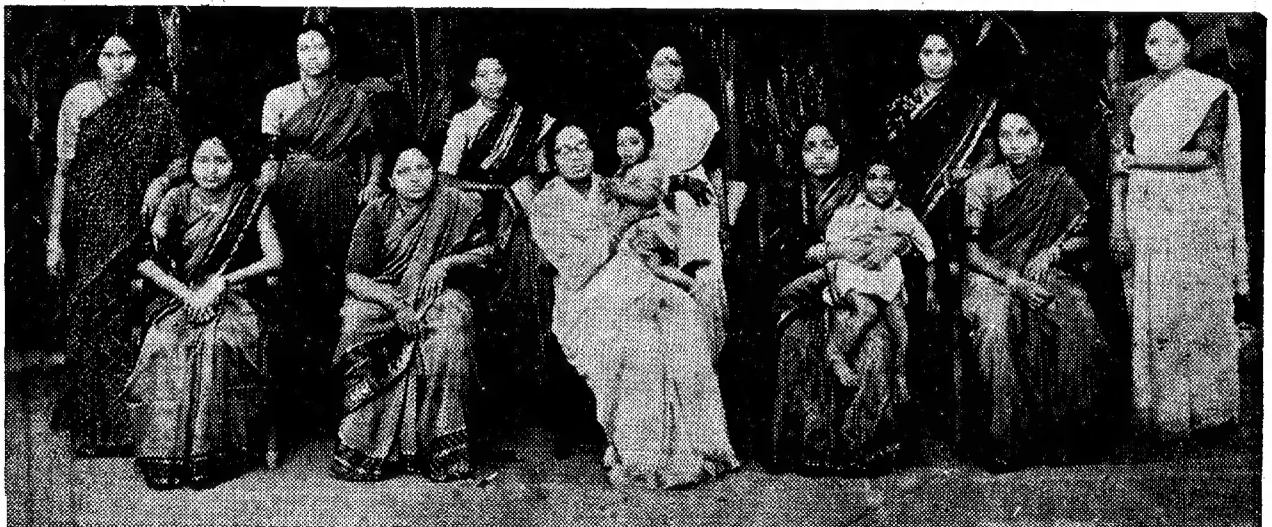
13 కమ్మిసెట్టి వెంకటేశ్వరరావు 44

17 మాటవిలువ—

21 పాలంకి వెంకటరామచంద్రమూర్తి 45

25 మృత్యుదేవత—“పారిజాత” 47

27 సినిమా— 49

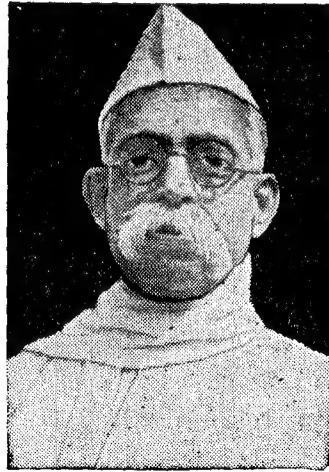

వందలలో చిత్రాల తిరిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్యవైశ్య మహిళా కలలో పాల్గొన్న స్త్రీలు: కూర్చున్న వారు: (ఎడమవారిది), శ్రీమతులు వెనికెట్టి రత్నం, మదురి విజయాదేవి (ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలు), ఆర్యవైశ్య సత్వవతిదేవి (మహిళా సభాధ్యక్షురాలు), జి. యశోదాదేవి, పడకల హైమవతిదేవి. నిల్చున్న వారు: పి. సుశీలాదేవి, శీలా పారిజాతం, కె. కమలాదేవి, కందకట రాజమణిదేవి, శ్రీ. మల్లాధర్మ కళ్యాణ.

శ్రీరామ రక్ష

ఆంధ్ర మద్రాసు రాష్ట్రాల సరిహద్దు సమస్య పరిశీలనకు కేంద్ర న్యాయ వ్యవహారాల మంత్రి శ్రీ పటాస్కర్ రానూ వచ్చారు; పోనూ పోయారు. వీరి రాకడకూ, పోకడకూ, వస్తారోస్తారని మనం ఎదురు చూసినన్ని రోజులు పట్టలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వ సచివాలయంలో ఈ వివాదాన్ని విచారణచేసింది రెండే రెండు రోజులైనప్పటికీ, వివాదానికి సంబంధించినవిషయాన్ని టీసీ తాము ఇట్టే ఆకళింపు చేసుకున్నట్లు శ్రీ పటాస్కర్ పత్రికా ప్రతినిధుల గోస్టిలో తెలియజేశారు. మద్రాసు ప్రభుత్వం తరఫున ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కామరాజ్, ఆర్థికమంత్రి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం, వ్యవసాయ మంత్రి శ్రీ భక్తవత్సలం ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి తమకు రావలసిన భూభాగాల భోగట్టాను పటాస్కర్ కి పటాలతోసహా అందజేశారు. తమకే వుండి తీరవలసిన హోనురు విషయంలో తమ “సంజాయిషీ” మాత్రం చెప్పకున్నారు. నేలం జిల్లాలోని హోనురు వివాదంపై వివరాలన్నిటినీ మధ్యవర్తికి అందజేయవలసిన బాధ్యత వీరు తమదికాదని భావించారో, లేక, ఆ విషయమై భోగట్టా ఎలాగూ ఆంధ్ర మంత్రి తే అందజేస్తారు కదా అని వదలివేశారో తెలియదు. ఏది ఏమైనప్పటికీ, మద్రాసు మంత్రులతో జరపవలసిన చర్చలు శ్రీ పటాస్కర్ ముగించారు; న్యాయంకాని పని ఏదీ చెయ్యననే హామీ ఇచ్చారు. క్రమాన్ని అక్రమంగానూ, అక్రమాన్ని క్రమంగానూ తారుమారుచేసి ప్రదర్శించాలని కొందరు తమిళ ప్రబుద్ధులు ఎంత ప్రయత్నించేసినప్పటికీ, కేంద్రమంత్రి అందరి వాదనను సానుభూతితో విని తనకు తోచినట్లు, సాధ్యమైనంత త్వరలో, న్యాయ మేచేస్తానని హామీ ఇవ్వక తప్పలేదు. మధ్యవర్తి శ్రీ పటాస్కర్ చివరవరకు ఈ మాట మీదే నిలబడి వుంటారని ఆశిద్దాము.

డిసెంబరు 81 వ తేదీన, తమ 80 వ ఏట కాలసర్వం చెందిన మధ్యప్రదేశ్ ముఖ్య మంత్రి రవిశంకర్ శుక్లా.

జనాభా లెక్కల సేకరణలోనే జరిగిందన్నదే ఆంధ్రుల వాదన. కేవలం తప్పల తడకగా, అభూతకల్పనలుగా ఇటీవలతయ్యారైన జనాభా లెక్కలను ఆధారంగా తీసుకొని సమస్యను పరిష్కరించాలంటే సాధ్యపడే విషయంకాదు. అలా పరిష్కరించాలని ప్రయత్నిస్తే, అది న్యాయమనిపించుకోదు. ఇందువల్ల అఖిల భారత కాంగ్రెస్ మహాసభ సందర్భాన సాగించే సంప్రతింపులలో ఆంధ్రమంత్రులు జనాభా లెక్కల అవకతవకలను శ్రీ పటాస్కర్ దృష్టికి తేకమానరు. ఉత్తరాత్త రా శ్రీ పటాస్కర్ సమక్షంలోనే కొనసాగే ఆంధ్ర మద్రాసు మంత్రుల సమష్టి సమాలోచనలలోకూడా ఈ లెక్కల గొడవ రథసగాకమానదు. అందుచేత, సరిహద్దు వివాదాన్ని తుదిగా పరిశీలించాలన్నా, ఉభయ వర్గాలకు సంతృప్తికరంగా వివాదాన్ని పరిష్కరించాలన్నా, జనాభా లెక్కలను కొత్తగా సేకరించునైనా సేకరించాలి; లేదా, వచ్చే జనాభా లెక్కల సేకరణ వరకు ఆగనైనా ఆగాలి. అంతేగాని, ప్రత్యక్షంగా సరిహద్దు పరిస్థితులను చూడకుండా ఇటీవలి వివరాలమీదే ఆధారపడి ప్రయోజనం లేదు. దీన్ని మధ్యవర్తి ముందుముందైనా గ్రహించక తప్పదు.

ప్రభుత్వం ఎటు వీలుగావుంటే అటే వాడిన పంతం నెగించుకోవడంలో అరవలకు అరవలే సాటి. తమిళరాజ్యసంఘ ప్రతినిధులు శ్రీ శివజానగ్రామణి ప్రభుత్వం చిత్తూరు జిల్లాలోని చిత్తూరు, చంద్రగిరి, పలమనేరు, తిరుత్తణి, పుత్తూరు, కారేమాస్తి, నెలూరు జిల్లాలోని సుఖూరుపేట తాలూకాలన్నీ వివాదగ్రస్తమైనవనీ, వీటిని మద్రాసురాష్ట్రములో చేర్చవలసి వుంటుందనీ శ్రీ పటాస్కర్ కు విజ్ఞప్తిచేశారు. వీరి విజ్ఞప్తిలో పాస్పేరి, తిరువళ్ళూరు, హోనురు తాలూకాల ప్రసక్తి స్థానమే లేకపోయింది! పైగా, గ్రామాన్ని ప్రాతిపదికగా తీసుకుంటే అడవులు, సరస్సులు, కొండలు మొదలైనవాటివల అనేక చిక్కులు వస్తవనీ, సరిహద్దులు నిర్ణయించడంలో తాలూకానే ఒక ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలనీ కూడా వీరు కోరారు; భాష నేగాక, పరిపాలనా సౌలభ్యాన్నికూడా పరిగణించాలన్నాడు. అంటే, వస్తే పూర్తిగా తాలూకా రావలసిందేగాని, ఏదో కొన్ని గ్రామాలు వస్తే వీరు తప్పి పడరన్నమాట!

నాకు ఈ అరవ పితలాటకం వస్తు చాబా: నన్ను హాయిగా, నిశ్చింతగా, నిశ్చలంగా ఈ తెలుగు కొండలమీదే, తెలుగు ప్రజల మధ్యనే వుండని వ్వంధి, అని ఆంధ్రుల ఇలవేలు. నా శివ నోరు వెలుకొని అంటూవున్నా, ఏదో కొండలవాణ్ణి కొండలవో సహా అమాంతం తమిళ సరిహద్దులలోకి లాగాలనే ప్రయత్నిస్తే, తమిళ పోవరులు ఇప్పటికీ విరమించినట్లు కనిపించదు. ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా రాజాజీలాంటి ప్రముఖులే “తిరుపతి తెలుగువారిది, దానిమీద అరవలకు హక్కులేదు” అని ఖండితంగా చెప్పి వేయడం జరిగింది. అయినా, కొందరు అరవలు తమకుయ్యకులను మానలేదు. తనవద్దకుచ్చి, తలనీలాల ఇచ్చేయాలికు లందరికీ “నీలికుళాయిలు” తగిలించిపంపించే తిరుపతి వెంకటేశ్వరుడికే “కుచ్చులకుళాయి” తగిలించి “టూపిచేద్దామని” తమిళుల ఆలోచన. చంద్రగిరి తాలూకా మొత్తం తమకే నెంచాలనీ, అరవరాష్ట్ర సరిహద్దు తిరుపతివరకూ పాకవలసిందేననీ వాదించడంలో ఇది గాకపోతే మరేమిటి అరం? చావుకుపెడితేగాని, లంకదాల వరకైనా దిగడనే సామెత ప్రకారమే వీరు వ్యవహరిస్తున్నారు. కొండకు వెంట్రుకకట్టి లాగడానికి ప్రయత్నిస్తే, వస్తే కొండవస్తుంది; లేకపోతే, వెంట్రుక పోతుందన్నదే అరవల షీమా! ఇలా వాదిస్తే, వస్తే తిరుపతి వస్తుంది; లేకపోతే, కనీసం తిరుత్తణి అయినా వస్తుందని వారి ఆశ. ఆశకు అంత లెక్కడ? ఏదో కొండల వాడిమందు ఈ “అరవవత్తులు” తుడకవనీ

“ద్విధి భూగోళానికి, జనాభాకు, భాషకు సంబంధించిన సమస్య. సరిహద్దులకు ప్రత్యేకంగా వెళ్లి, ప్రత్యక్షంగా చూడవలసిన అవసరమేమీ లేదు,” అన్నారు శ్రీ పటాస్కర్. ఇది జనాభాకు, భాషకు సంబంధించిన విషయమన్న మాట నిజమే. జరిగిన గొడవంతా ఏకరాష్ట్రంగా వుండగా

కాలిదాసమహాకవి శిష్యుల ప్రశ్నలకు గురికావడం కలిసి కుంతలరాజుగాని కల్యాణ నగరానికి విచ్చేయగానే నగర కవి విద్వాంసులలో ఒక అపూర్వమైన సంచలనం చెలరేగింది.

అమహాకవి రాజాస్థానాలు సందర్శించడం ఇంతవరకు వారన్నాడు విని ఉండలేదు. కుంతలరాజు కవి విద్వాంసులలో కాలిదాస ప్రఖ్యాతి బాగా విస్తరించినా వారెంతో కవిసందర్శన భాగ్యం ఇంతవరకున్నాడు కలగలేదు.

అందోళికాది వాహనాల కలకలంతో విచ్చేసిన ఆ మహావ్యక్తిని చూడగానే కల్యాణనగర విద్వాంసుల హామహిమతో తమ ఆతిథ్యం స్వీకరించవలసిందని మహాకవిని ప్రార్థించారు. కాలిదాసకవి ఎందరి ప్రార్థనల మన్నించగలడు? చివరికి కుంతల రాజాస్థాన విద్వాంసుడు మార్తాండభట్టు భవంతిలో విడిచి చెయ్యడాని కోరిక రించాడు.

కుంతలరాజ్య ప్రధానామాత్యునికి మహాకవి ఆగమన వృత్తాంతం మరింత వింతగా కలబడింది. విక్రమాదిత్య సభాసంకారమైన ఆ మహాకవికి కుంతలరాజు స్థానం వంటి హామ్యం సంపాదించుకోవాలని అత్యంత విధిలేదని మహామాత్యుడు మంత్రి గుప్తుడు ముందుగానే గ్రహించి వేశాడు. దీనిలో ఏదో అంతరంగం అంతర్నిహితమే ఉండితీరాలని అతడొక్కొక్కణంలో ఊహించుకొన్నాడు. వెంటనే ఆ విషయం విజయేశ్వరవర్యుకు తెలియజేశాడు.

కుంతలరాజ్యం విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి వికాసపాత్రాజ్యానికి సరిహద్దులోనే ఉంది. అయితే ఉజ్జయిని పాత్రాజ్యంలోని కుంతలరాజునంత సన్నిహితంగా కలబడకపోవడంవల్ల విజయేశ్వరవర్యు తనకేరుగుపాదకు దక్షిణాపథ రాజ్యాల్లో సంబంధ బాంధవ్యాలు భివృద్ధి పొందించుకోవాలని నిశ్చయించాడు. ఆ పద్ధతి విక్రమాదిత్యుని వైమునస్యానికి దారి తీయగలదని అతనికి తెలియకపోలేదు. కాని మరి గత్యంతరం లేదనికొని ఆతిథామార్గం అవలంబించాడు.

కాని మహామాత్యుడు మంత్రి గుప్తుని కొనసాగించి అతనిని విక్రమాదిత్య చక్రవర్తితో బురదపెట్టేటట్లు కుంతలరాజ్యం వంటి చిన్న రాజ్యానికి శ్రేయోదాయకం కాదని అతని భయం. అందుచేత ఏదో విధంగా చక్రవర్తితో స్నేహ బాంధవ్యాలు భివృద్ధి పొందించుకోవాలని అతని అభిప్రాయం. బలవన్మోక్షి సంపాదించుకోవడంవల్ల చక్రవర్తిని కలవరాల్పాదు

దాక్షిణాత్యరాజ్యం తెలుగు రుసువు తేలిపార జూడలేదని అతని దైర్యం.

అయితే విజయేశ్వరవర్యుడు, మహామాత్యుని కీమత్తు విర్రవీసి ఉన్నాడని భేదం ఇంతవరకు అనిశ్చితంగానే ఉండి పోయింది. మహాకవి రాకతో మంత్రిగుప్తుడు తిరిగి తన అభిప్రాయం కుంతలేశ్వరునికి తెలుపుడు చేసుకొన్నాడు. విజయేశ్వరవర్యు ఎటు తేల్చి చెప్పలేదు:

“ఇంతకీ ఆ కవిశ్వరు లిక్కడికి విచ్చేసిన కారణమేమో!”

“అది అవగాహన చేసుకోవాలనే నేను వారి సన్నిధికి వెళుతున్నాను”

“మునువారి అభిప్రాయం గ్రహించండి.”

అన్నాడు విజయేశ్వరవర్యు అంతేగాని అమాత్యుని కంతకంటే ఎక్కువ అధికారం ఇవ్వలేదు అయినా మంత్రిగుప్తుడా విషయం అంతటితో విడిచి పెట్టలేదు:

“ఒక వేళ వారి ప్రసంగంలో మన యెడల కొంచెం సామనస్యం గోచరిస్తే?”

“దాని కేమి! అప్పుడు తిరిగి ఈ విషయం పునర్విమర్శించు కొనవచ్చును”

అని విజయేశ్వరవర్యు ఆ ప్రసంగం అంతటితో ముగించివేశాడు. ఆ విధంగానైనా విజయేశ్వరవర్యు తన అభిప్రాయం వ్యక్తీకరించినందుకు మంత్రిగుప్తుడెంతైనా సంతోషించాడు. వెంటనే మార్తాండభట్టు గృహనికి వెళ్ళిపోయాడు.

మధ్యాహ్నం విందు భోజనం ముగించి తాంబూల చర్మణచేస్తూనే కాలిదాస మహాకవిని అంతి దూరంలో సందర్శించగానే మంత్రిగుప్తుడు నిశ్చేష్టుడై నిలబడిపోయాడు.

తేజస్వి, స్ఫురద్రాసి, అయిన ఆ వ్యక్తి

కాలిదాస మహాకవి అయి ఉండవచ్చునని అనుకొన్నాడు. వెంటనే మార్తాండభట్టు మహామాత్యుణ్ణి కవి సన్నిధికి తీసుకుపోయాడు. మహాకవిని చూస్తూనే మంత్రిగుప్తుడెంతో మర్యాదగా ప్రసంగం ప్రారంభించాడు:

“మీవంటి మహాకవులు కుంతలాస్థానం సందర్శించడం కేవలం మాభాగ్యమే!”

కాలిదాసకవి తాంబూల సేవకొంచెం విరమించాడు:

“కుంతలేశ్వరులు మహా విద్వాంసులని కవిశ్వరులనీ, రసజ్ఞులనీ విక్రమాదిత్యులు ప్రశంసించగా విని వారి నొక్కమాట సందర్శించి పోదామని వచ్చాను.”

అమాటతో మంత్రిగుప్తుని హృదయంలో ఆకారేఖ రేకీ తింది.

“వారెంతో కాలంగా మీ కవితామృతం మీ ముఖతః ఆస్వాదించాలని ఉవ్విళ్ళూరుతున్నాడు. ఆ మహాభాగ్యం నేటికొకగా ఫలించింది.”

ఆ ప్రత్యుత్తరంతో కవి హృదయంలో కూడా ఆకారేఖ వెలిగింది:

“ఆభాగ్యం వారిదికాదు నాది.”

తరవాత ఆ సామనస్యభోరణి గ్రహించి మంత్రిగుప్తుడు కవిని ఆహ్వానించుకొని రాజ ప్రాసాదానికి విచ్చేయజేసినదని కుంతల రాజాధీశునికి కవితామృత స్వాద భాగ్యం కలిగించవలసిందనీ ప్రార్థించాడు.

౪

రాజ ప్రాసాదంలో కవితాగోష్ఠి సన్నాహం జరిగింది రత్నకంఠులు పరిచిన సభాస్థితిలో ప్రసిద్ధ కళ్యాణపుర కవి విద్వాంసులందరూ సమాసీనులై నాడు.

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదన్నీ, నీ సరియైన చర్య సూచించిస్తే నీవు తెలుసుకొన గోరవల్లయితే ఒక పోస్టు కార్డు పై నీ కిష్టమగు ఒక పుష్పము చేరుస్తూ, నీవు వ్రాయు లేదీ, వేళ వివరములున్నూ, నీసరియైన చిరువామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసిపంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డు వ్రాసిన లేదీలగాయతు 12 మాసములలోను నీ యొక్క అదృష్టము, లాభపదములు, జీవితమార్గము, వి వ్యవహారములో నీకు జయముకలుగును. నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచి చెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరశేక గమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీముఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మాద్రవ్యలాభం మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి యు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్కరమైన లేదీనా పుష్ప యెడల కొంతియేయ విధానం కూడా తెలుపుకు చేయవలెనును వివరములు మా పూచీపైని పంపవలెను. మేము పంపిన భోగలూ నీకు తృప్తిగా నుండునియెడల పైకము వాపసు చేయవలెను. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుకు. మీ అద్రుషు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

— free of charge — aaryanarain, Raj Jyotishi, (WPA) Phagwara (Pb.)

★ మహాకవి సింహాసనం ★

మంతలాధిపతి విజయేశ్వరవర్మ ప్రత్యేకంగా తన కేర్పాటయిన రత్నకంబళంమీద హంసతూలికలతో అమర్చిన ఒక తలగడకానుకుని కాళిదాసాగమనం విరీషీనూ కూర్చున్నాడు.

కాళిదాసకవి సభాస్థలి సింహద్వారంలో ప్రవేశించగానే మంత్రిగుప్తు డికినికెదురేగి సగౌరవంగా లోపలికి పోడుకుబాయాడు. విజయేశ్వరవర్మ అది చూచి లేచబోయినట్లు కటించి తన కలవాలైన ధోరణిలో ప్రత్యుత్తాన గౌరవం జరిపాడు. అంతేగాని లేచి నిలబడలేదు. సభాస్థలిలో ప్రవేశిస్తూనే కాళిదాసకవి ఒక్కచోటాపులో అదంతా ఆకళించుకొన్నాడు.

మంత్రిగుప్తు డిడిగ్రహించాడు. కాని కాళిదాసకవి అది గ్రహించలేదని అనుకొన్నాడు.

విజానికి విజయేశ్వరవర్మ అది చెయ్యకలెనని చేసిన అనురూపకాదు. తన ఆస్థాన మర్యాద ప్రకారమే ఆతిథి విధంగా ఆతిథి గౌరవ మర్యాద నడిపించాడు.

మంత్రిగుప్తుని కది కొంచెం అనుచితంగానే కనిపించింది. అయినా అతడదని ప్రైకనబడనీయకూడదనుకొని కాళిదాసకవిని విజయేశ్వరవర్మ సరసనే కూర్చోబెట్టలేనని సంకల్పించి సగౌరవంగా మహారాజా సన్నిధికి తోడుకు పోయాడు.

విజయేశ్వరవర్మ అప్పటికి తన తప్పిదం గుర్తించాడు. వెంటనే కవిని తన సరసనే కూర్చోవలసిందని ప్రార్థించాడు.

కాని కవి ఎక్కడా కుప్పకెరిగినట్లు కనబడలేదు. అలాగే ఉల్లాసంగా వత్తుతూ విజయేశ్వరునికి కొంచెం సమీపంలో రత్నఖచితమైన ప్రదేశంలో కూర్చున్నాడు. అంతేనేగాని రత్నకంబళంమీద కూర్చోలేదు.

అది రత్నఖచితమైన ప్రదేశమే అయినా మహాకవి ఆ విధంగా వట్టి నేలపై కూర్చోవడం మంత్రి గుప్తుని ఇరుచిచేసే వెంటనే విజయేశ్వరవర్మ ఆ సంగతి గ్రహించి కవిని తన రత్నకంబళంమీదకి విచ్చేయవలసిందని సగౌరవంగా ఆహ్వానించాడు.

కాని మహాకవి అక్కడినుంచి కదలలేదు. అలాగే చిరునవ్వుల మల్లెపూల పుష్పంబలి విరజిమ్ముతూ ఆ ప్రారసకు ప్రత్యుత్తరంగా ఒక శ్లోకం పఠించాడు. అసలు కవి స్ఫురద్రూపం చూడగానే సభ్యులందరు చిత్రప్రతిమలై పోయారు.

తీయతీయని ఆ మహాకవి గొంతు విశేషంగానే సభాస్థానం దిక్కి మరెక్కరాల మీద స్పృహలే సదలిపోయాయి:

“ఇహ నివసతి మేరుః శేఖరః క్షౌరరాజాం ఇహ వివిహితభారాః సాగరాః సప్తచాన్యే ఇద మహిపతి భోగ సుధధరత్నాభిరామం అనవతల మహేంద్ర స్థానమస్మద్విధానం”

“పర్యుతలకు ప్రభువైన మేరువీ భూతలం మీదనే నివసిస్తున్నాడు. సప్త సాగరాలు ఇక్కడే కొలుపుదీరి కూర్చున్నాయి. అది శేఖరి పవనలనే సుధాల రత్నాలతో సమలంకృతిమైన అనవతలమే మావంటి

వారికి సానం. ఇదే మా సింహాసనం.” ఆ శ్లోకపఠనం పూర్తికాగానే విద్యవృంధ రిలో భోదముని సాధువాదాలు చెలరేగాయి.

మంత్రిగుప్తు డాబ్బోకారం కొంచెం మనసం చేసుకొన్నాడు: “దీనిలో ఎంతటి వ్యంగ్యమున్నది! మహాకవి తన సహజ విషయ భోరణిలో తనకురత్నకంబళాలవంటి రాజాసనాల అవశ్యకత లేదని కేవలం ఆ ప్రరణ కూర్చు మైన అవని తలమే తన సింహాసనమని అన్నాడు! కాని గభీరమైన వ్యంగ్య భోరణిలో తాను సప్త సాగరాలతోను, మేఘతోను సమానుడనని వ్యవహరించాడు. ఆ శ్లోకంలో ప్రైక్తి విషయమే గోచరించింది. కాని దాని అర్థం తరించిన కొద్ది కవిదక్రవర్తి కుచితమైన రాజసంకూడా గభీరంగా వ్యవహరించింది. కనకనే విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి ఆయన కర్పాసమిద్వి గౌరవించడం జరిగింది!” అని అనేక విధాలా ఆ మహాకవి కవితాచాతుర్యాన్ని కాశ్చర్య పోయాడు.

విజయేశ్వరవర్మకూడా ఆ గభీరవ్యంగ్యం గ్రహించుకొన్నాడు. ఆ శ్లోకంలో అతని కంఠాక వ్యంగ్యంకూడా స్ఫురించింది.

విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి సింహాసనం సన్నిధి భూతలం మీద కూర్చున్నా తన రాజగౌరవాదరాలకేమి లోపం రాదని అతనికొక్షణంలో ఒక మెరుపులా వ్యవహరించింది.

వెంటనే లేచి కాళిదాస మహాకవి తాను కూర్చున్న రత్నకంబళం మీద కూర్చోబెట్టుకొన్నాడు. సవిషయంగా తానా మహాకవి పాద సన్నిధి కూర్చున్నాడు. మణి భూషణాంబరాలతో కాళిదాసకవికనేక విధాలుగా మహారాజ సత్కారాలు జరిపించాడు.

మంతలేనివ్యవని హృదయంలో జరిగిన ఆ పరివర్తన గమనించిన మంత్రిగుప్తునికొక్షణంలో ఎంతో సంతోషం కలిగింది.

అటుపిమ్మట మరె నాలుగైదు రోజుల వరకు మంతలరాజాస్థానం కాళిదాసకవితా మృతి ధారలలో ఒలకబడింది. ఆ ఉత్సాహంలో విజయేశ్వరవర్మ, కాళిదాస కవి, మంత్రిగుప్తుకు గిరికౌల పరిచితులైన మిత్రుల ధోరణిలోనే వ్యవహరించారు. మంత్రిగుప్తుకు కాళిదాస కవి వాక్యాచార్యాని కాశ్చర్యపోయాడు.

క్రమంగా తన హృదయ సంకల్పం మంతలేవ్వని గుర్తించాడు విక్రమాదిత్యుని సంకల్పం ఇరిగిందని కాసమయంలో కాళిదాసకవి కవితాచాతుర్యంతో బాటు వ్యవహారచాతుర్యం కూడా బాగా తోడుపడింది.

కవిశోభనం పరిసమాప్తకాగానే విజయేశ్వరవర్మ, విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి విద్యమంబు బోనున్నారన్న సభివార్త కర్ణిగ నగరంలో అంతటా మారుమోగింది. ★

శ్రేణి సంపదకు.

ఈ కుడుక్కుట బలమునన్ని, విగదిగ
రాదు నిడుపాటి వెండ్రికంను పెండు
ంకు అడ్డుకడైన హెయర్ లావీరే తల
వెండ్రికంకు రాయలు, వెరయుట
మెండ్రి, ఇచ్చకం, పేనుకొవక
ఇంకను తలవెండ్రికంకు పంపించిందీ
యెత్త వ్యాధులకు రీలా అమోఘము
సనివేయును పేనుకొవ వాడి గుణ
మును పొందియున్నాడు. మీదికొక
శోభనం పే రీలా గాదుకు

రీటా

హెయర్ లానిక్

మారిన్ మతలలు

అల్లి వేను కొత్తగా కాపురానికి వచ్చిన కోణాలు. మధురాతి మధురమైన ఆరోజులలో విదో కొత్త ఆనందం, ఉత్సాహం!

మానాదు మద్రాసులో ఉద్యోగం చేసున్నారనే సరికి, ఆమహాపట్టులలో కొత్త కాపురం ఎలా వెలిగిందిబోతోనో అని విచారించా నొకక్షణం అప్పుడే వారిదగ్గరనుంచి వు తరంవచ్చి రెండు కోణాలైంది.

భావిశీలమధుర ఘట్టాల నూహించుకుంటూ ఉహనాళికలలో విహరిస్తున్న నన్ను “ఏమే అమ్మాయ్, బా ప లా వుంటాడో నని పూహించుకుంటున్నావా లేక నీవంటుంది చూచి యేమంటాడోనని అనుకుంటున్నావా? ఫర్వాలేదులే. మచ్చెల్లాయికి భగవులో టి. ఏ ప్యాషయినా వంటలో ఏ పరిష్కాకాలేదని ముందే బావకు విన్నవించుకుంటాలే” అని మగ్గు మగ్గు నా వంటుంది చూచిన మా అన్నయ్య ఉడికించేవాడు.

ఒంటరిగా కూర్చుంటే ఆలోచనలు కూడా పెరిగిపోతున్నై. వారికి ఆరవం బాగా తెలిసే వుండివుంటుంది. లేకపోతే ఇంగ్లీషు తెలియని పనివాళ్ళతో యేలా వేగుతున్నారో? అవును తిప్పకుండా తెలిసి వుండాలి తమిళం! వెలి న ప్పుటి నుంచి నా సంగతి వారే మాడాలేమో...

“అమ్మాయి అంబలాళికలలో పడబోతుంది ఇక బావకు అమ్మాయి సంగతి చూడడమే నేమోపని” నలుగురిలో అన్నయ్య చేసిన రిహద్దుకు అంతా గొలుసున్నారు.

“నెయ్యికొవడమేం బ్రహ్మాండమా?” అని వంట నేరటారు ఇచ్చాను.

“ఒహో, ఇంక తిరుగులేదు. ఎప్పుడైనా మనం వెళి తెలుగులో మాట్లాడే పనేలేదు. అంతా తమిళంలోనే”...

కోడి కోణాలనుంచీ యేమిటో అందరూ నన్ను ఎగతాళి పట్టిస్తున్నారు. మగ్గు మగ్గు చిరారు, ఛలోవులలోని వాత్సల్యం నా మనస్సును పంచుకుంటున్నై ఏ ఆపడైనా ఎల్లకాలం భర్త దగ్గరకు పోకుండా వుంటుందా? ఎంకుబాబ్ నన్ను యింత ఎగతాళి పట్టిస్తాడు...అది సహజం అందులో ఒక అంశం లేకపోలేదు. తిరిగి జీవితంలో యీ ఘట్టం అనుభవినాను! లేదు అయితే యువకులంతా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పరిచానానికి గురికావలసిందేననిమాట...

ఆలోచనలు సాగిపోతున్నై. నాలో నాకే ఒకవిధమైన మాధుర్యవల్లని పించింది. విదో బాధ్యతలు తలపె పడినదానిలా ప్రవర్తిస్తున్నా...

ఆరోజు కి గంటల మెయిలుకే వారు వచ్చారు ఇల్లంతా దీపకాంతులతో పిల్లా జెల్లా కేరింతలతో కళకళలాడుతూవుంది. అన్నయ్య, వారు సోఫాలో కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఎంతో కుతూహలంగా వారు చెప్పేది విందామంటే మగ్గు మగ్గు పిల్లలగొడవతో సరిగా వినిపించనే లేదు.

“మీ అమ్మాయి కోసమేనోయ్, తెలుగు వాళ్ళ ఇరుగుపొరుగుల్లో యిల్లుకుదిర్చాను. కానీ ప్రక్క రెండుయళ్ళవాళ్లు మాత్రం ఆరవలే చాలనుంచినాళ్లు! నా స్నేహితులుకూడాను” అన్నమాటా మాటలకు నాకు నవ్వువచ్చింది నేనంత పిరికిదాన్ననుకున్నారేమా కొత్తభావకు భయపడదానికి.

* * *
“ఇంకా సర్దువంలోనేవున్నావా శశీ! త్వరగా కానివ్వాలిమనూ! రాత్రి మెయి

కుమారి అనూరాధ

యకు తిప్పకుండా వెళ్ళాలి. రేపు సెలవు లేదని చెప్పానుకూ! టిక్కెటు కూడా బుక్ చేసుకొచ్చాను.” కూనిరాగాలు తీస్తూ ఆలోచిస్తూ ముద్దులగా సర్దుకున్న నాదగ్గరకు వారెప్పుడువచ్చారోగానీ, ఆమాటలనే సరికి నాకు నీకేసింది.

తెలిదండ్రుల్ని వదిలివెళ్ళున్నాననే ఒక బాధ. సుఖప్రదమైన జీవితయాత్ర సాగింప వెళ్ళున్నాననే ఒక ఆనందిం మనస్సులో పెన గొవడంతో ఆమాట భోజనం సరిగా రుచించనేలేదు అనేమి విచిత్రమోకానీ నాలాగే అంతా అట్లాగే భోజనం చేసినట్లుంది తెల్ల దిడ్డలమగ్గు మిథ్యాప్రపంచంలో యెంత సంబంధం పెనవేసుకునివుంది! అయినా యే నాటికైనా ఆపివేల పరాయియింటికి వెళ్ళవలసిందేగా? ఆవిషయం తెలియకే నాలోకంలో అందరు తెలిదండ్రులు తమపిల్లలను ఆత్మనారింటికి పంపేటప్పుడు విచారిస్తారు!.....చాలాసేపటినుంచి నాతో అమ్మ చెబుతున్నమాటలలో ఒక్కటి నాబుద్ధికొక్కలేదు.

నా సామానంత మా కాయలో —[మన్నగారి కాయలో] పెట్టి ద్రౌ క ద త్రైవ వుతున్నదని గోల చెబున్నాడు. వెంటా? మేమిద్దరం కాయలో కూర్చున్నాము. కదా బోతున్న కాయదగ్గర కొచ్చి నుంచున్న అమ్మ, నాన్నా ఆనందా ప్రభుల రాలూరు. నాకు అప్రయత్నంగా కన్నీళ్ళ తిరిగాయి నోట్లోంచి మాటరాలేదు. కంఠం దద్దమెబోయింది. అతికద్దమైన “వెళ్ళొస్తానమ్మ” అన కలిగాను

రాత్రంతా రైలులో యేదీకంగా గడచిపోయిందో, చాల బహుళికగా వుంది. మేమయిల్లుచేకేసరికి టిఫినుకొరియరు రండిగా వుంది. ఈ యేర్పాట్లన్నీ అదివరకే చే! వుంచారేమో! భోజనాలయో! నామందు ఓ మోపెడు మాగడైన పడవెన్ను “వదువుకుంటూ పడుకో శశీ! ప్రయాణ బహుళ తీరుతుంది. సాయంత్రం నేను తిరి: వచ్చేవరకు నువ్వేపని చేయకూడదు తె. సిందా?” అని వెళ్ళిపోయారు వారు అశీసుకు.

వారలా వెళ్ళి అయిదే గినుసాలయిందో లేదో యింగ్లీషునే “శీషూ” అని మావా! పేరుపెట్టి ఎవరో పిలచారు విదో మా! జైనుమాస్తూ “లేరు, యిప్పుడే ఆలా బడటకు వెళ్ళారు,” అని సందిహించకుండా సమాధానం చెప్పాను. ఆ మహానుభావుడ “ఎంగవోచ్చి” అని నాలుగైదుసార్లు అడిగాడు. ఆ భోవకు అర్థం తెలియక తెల్లక్రిందలయాను. ఆతనికి యేలా తెలియదేమాలో అర్థంకాలేదు. ముచ్చెమటలు పోసినాయి.

ఎలాగో తమాయించుకుని ఇంగ్లీషులో “మీ హేజ్ బీన్ టు ది ఆఫీస్ సర్” అని సమాధానం చెప్పాను. అప్పటికి అర్థమై ఆ వ్యక్తి థాంక్స్ చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. ఎక్కువ తికమకలలో పెట్టకుండా రక్షించిన యింగ్లీషును మెచ్చుకుంటూ యాజీ చైర్ లో నడుంవాలాచ్చాను.

ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో యేమో కళ్ళు తెరచెనరికి గడియారం మాడుగుంటలు కొట్టింది. ఇంతలోనే తెలుపు కొట్టిన శబ్దం వివరచ్చింది. ఇందాకటిలా మళ్ళా ఎవరైనా వారికోసం వచ్చారేమోనని తమాయిస్తూనే తెలుపుతీశా ప్రాధున కొరియరు తెచ్చిన కుర్రవాడే “అయ్యోగారు టిఫినుపంపారు.

మారి న మ త ల బు

తిరిగి వెంటనే రమ్మవ్వారు" అని ఒక్క నిమిషమైనా నిలవకుండా వెళ్ళిపోయాడు. వాడెవరో తెలుసువాడే అయివుంటాడు. లేకపోతే అంత చక్కగా ధారాళంగా మాట్లాడలేడు.

ప్రక్కయింటో ఏదో గోలగా వున్న టుండడంవల్ల యిలంతా కలయజ్జానున్న వాకు అటు మాడాలనిపించింది. పైకివెళ్ళి

కిటికీగుండా చూచాను. బొద్దుగా, వల్లగా, గూడకట్టుకట్టి పొట్టివాక్కాలు ధరించిన యిద్దరు వ్యక్తులు పెద్దగా అరుచుకుంటున్నారని వాళ్ళ ముఖకవళికలు, చేతుల ఆభరణం చూస్తే కొట్టుకోనే పరిస్థితు లేర్పడేటట్లున్నాయి. స్వచ్ఛమైన అరవం దొంగిం చేస్తున్నారని వారిద్దరూను ఆ సమయంలో వాకెందుకో వారుచేసే

కబ్బానికి, డబ్బాలో రాళ్ళుపోసి గలగల మోగిస్తే వచ్చేమోతకు పోలిక కనుపించింది. కొంతసేపయ్యాక యిద్దరూ నవ్వుకుంటూ వెళ్ళి పోయారు. వాకు అప్పుడు తెలిసింది అటు సంగతి. వాళ్ళు పోట్లాడుకోవడంలేదు, మాట్లాడుకుంటున్నారని.

నిట్టూరుస్తూ కిందికి దిగుతున్నానే కాని వాళ్ళి మాటలంతా వా శివుల్లో రింగుమంటున్నాయి. కిటికీ ప్రక్కగా వున్నా లో కూర్చుని బయటకుమానూ ఆలోచనలు కొనసాగిస్తున్నాను. అంతలోనే బయటి గేటు కిక్రిమని శబ్దంచేసింది. అటు చూడుతున్నా ఒక పనిమనిషి లోపలకు వస్తోంది. వేషం పేరుగా వుండేదరికి కొంచెం అప్పుడే అనుచూనిచా ఆమె అరవంలో తిప్ప మాట్లాడదని.

"ఉంగర్ కనెక్ట్ ఎన్నె ఇంగ అళ్ళెత్తు ల్పార్. అవర్ ఉంగె ఇరిక్కిందారా?" అని మొదలు పెట్టింది.

[మీ ధర్మం నన్ను యిక్కడకు రమ్మ వ్వారు. ఇప్పుడు వారున్నారా.] అర్థం తెలియలేదన్నట్లు చెయ్యికి అరగంట వూపిన తర్వాతగాని వా అవస్థ ఆమెకు అంతుపలలేదు. తర్వాతి వస్తానన్నట్లు వెళ్ళి పోయింది తాత్కాలికంగా.

అరవం అర్థంకాక-తల ది మైక్రి పోయింది. అన్నిరకాల బాధలు ఆవరించిన తెలియని భావతో సరిమరిమడం కనమనిపించింది. ఇక నిక్కడ తెలుగు మాట్లాడే వారే లేరా అనిపించింది.

అదే సమయంలో ప్రక్కయింటివారిది కాబోలు ఆవు అంబా అని అరచింది. వెంటనే వాకు ఆవులు వీలవినట్లునిపించింది. మనస్సు కొద్దిగా తేలికయింది. కాసేపు ఆ శబ్దం వచ్చినవైపు చూచాను. అరవ ఆవులు కూడా తెలుగులోనే అరుస్తున్నాయని కనుగొన్నాను.

"అమ్మాయి అరవలోకంలో పడుతోంది" అన్న యిది రిమాడ్కు వెంటనే గుర్తుకొచ్చింది. ఒక్కరోజులోనే ప్రాణం విసిగి పోయినట్లుంది. ఎంతోమంది గంటలు కొడు. వారు ఎప్పుడు వస్తారో నని ఆశతో కూర్చుంటే వాలో పంతుం చేసి ప్రార్థనలు నిలబడి పోయినట్లుంది.

తలుపు చప్పుడు యింటివైపుకు మళ్ళివబుదిని మేల్కొల్పింది. వెంటనే ఎగిరి గంతేసే తలుపు తీశాను "అచ్చారా! అబ్బయింత అలస్యం చేశారేం. వాకసరే దిలకగా వుంది..." చెప్పేది సాంతం కానివ్వకుండానే "ఏం అమ్మను మాడాలని వుందా..." అని నవ్వుపం సాగించాడు. "ఎవ్వరినీ మాడాలని కొడు, చూడలేదని

(56 వ పేజీ చూడండి)

కుటుంబ నియంత్రణం

గర్భనిరోధానికి

స్పెక్ టేబ్లెట్స్

ప్రీలనేషన్ పద్ధతిని పాటించు గర్భము రాకుండుంట్లు తేలికగా నోటిలో వేసుకొని మింగే మందు...

(రిజిస్టర్డ్)

12 రోజులు మందు వాడే సయదల గర్భధారణ కాకుండా చేయును

ఇండియాలోను, విదేశాలలోను ఈ మందు వాడే సవారు అయినా చిత్తంగా అనేక యోగ్యతాపత్రము అను పంపియున్నారు.

పూర్తికోర్సు మోకెట్టు

24 మాత్రలు

వెల రు:- 12/-

వి పి అదినేము...

ప్రతిచోట దొరుకును

GRAMS ORCAS* (ESTD. 1946) PHONE 55357.

SEENU & CO., 28 THANDAVARAYA GRAMANI ST. MADRAS-21

* BRANCH - SINGAPORE & AGENTS - NEW COLOMBO MEDICAL STORES, 82, MAIN STREET, COLOMBO-11.

(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS NO. 1121 HEALTH)

మహా కవి సింహాసనము

కౌళిదాస మహాకవి రాజప్రాసాద సింహాసనములో అడుగుపెట్టిన వారై వినగానే విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి స్వయంగా ప్రాసాద సింహాసనం దాకా నడిచివెళ్ళి మహాకవిని సగౌరవంగా తన రహస్య మంత్రాగారంలోనికి తోడుకుపోయాడు. మంత్రాగారంలో ప్రవేశిస్తూనే, తన సరసనే స్వర్ణసింహాసనం మీద కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

కవి మొట్టమొదట చక్రవర్తి సింహాసనం మీద కూర్చోడానికిగాని ఇష్టపడలేదు. ఆహార్యంలోనే ఉన్న మరిఒక సింహాసనం మీద కూర్చోవాలన్నాడు. కాని చక్రవర్తి దానికింగీకరించలేదు. ఎంత బలవంతం చేసి కవిని తన సరసనే కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

“మీకు నా సరసన కూర్చోవడానికి మనస్ఫూరించకపోతే పోనీ నేనే ఆసింహాసనం మీద కూర్చంటాను!”

అని వ్యంగ్యంగా చమత్కరించి ఆపక్కనున్న మరి ఒక సింహాసనం మీద కూర్చోబోయాడు.

“ఎంతమాట!”

అన్నట్లుగా కౌళిదాసకవి ఆశ్చర్యపడి చక్రవర్తి నే బలవంతంగా తన సరసన కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

వెంటనే వారికనతిదూరంలో ఒక్కొక్కరంగా నిలబడిన తంబూల కరండావాసినీ కవిచక్రవర్తికి, చక్రవర్తికి కర్పూర తంబూలాలందించింది. వారికిరువార్కూలలోను నిలబడిన చామర గాహిణు లిద్దరు కదిలికదలనట్లుగా వింజామరలు విచ్చారు. ఆ వింజామరల కదిలికలలో కౌళిదాసకవి భుజంపై నేలాజే ఉత్తరియాంచలం అలవోకగా జీరాడింది.

విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి ఏదో ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగం ప్రారంభించాడు. మహాకవి మధ్య మధ్య ఛలోక్తులలో చక్రవర్తి కుల్లాసం కలిగిస్తూ తంబూల సేవ కుపక్రమించాడు.

చక్రవర్తి ఆహ్వానంగా ఆదిరించి గౌరవించడం మహాకవికి కొత్తకాదు. అయితే ఈనాటి విధంగా గౌరవించడంలో కవికి

చూపువాని అత్యాచరం గోచరించింది.

వారిద్దరి ఇష్టాగోష్ఠి కొంతకాలం ఆలగలాగ ఆ సేక విషయాలమీదికి సాగిపోయింది.

అంతలో పరిసరోద్ధానంలో ఒక కోయిల పిలుపు వినిపించింది. చక్రవర్తి ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగం అత్యాసక్తితో ఆలకిస్తున్న మహాకవి మౌనీయం అప్రయత్నంగా పరిసరోద్ధానవనం వైపు తిరిగింది.

అతరవాంతలంలో పిలిపిమొరలలో చెలరేగిన పండుటాకులు కొన్ని నెమ్మదిగా గలగలలాడుతూ గిరిగిరా తిరిగాయి. మామిడి పూత పుప్పొడి రావినట్లు జలజల రాలింది. దూరం దూరంగా ఉజ్జయినీనగరం ఒరుగుకొని ప్రవహించే శివతరంగాల రొద మొద్దవదారల రొదలో లీనమై సన్న సన్నంగా వినిపించింది.

మహాకవి మనస్సాకింత అన్యాయంగా ఉన్నదని గ్రహించిన చక్రవర్తి కౌళిదాస

ప్రాచీన గాథాలహరి

కవికింకా దగ్గరగా జరిగి కూర్చుని తిరిగి తన ప్రసంగం ప్రారంభించాడు.

వారిద్దరు ఏదో రహస్య ప్రసంగంలోనికి దిగారని గ్రహించి తంబూల కరండా వాసినీ తనచేతినున్న తంబూల కరండాకం వారి సమీపంలో ఉంచి అభ్యంతర మందిరంలోనికి వెళ్ళిపోయింది. అది చూచి చామర గాహిణు లిద్దరు కూడా ఆమె వెంట వెంటనే లోపలికి వెళ్ళిపోయారు. అంతలో మంత్రాగారంలో అంతలా అగరుధూమ మాతకలల్లి బిల్లిగా అలుకొన్నాయి.

౨

మరి కొంతసేపటికి వారిద్దరి ప్రసంగం క్రమక్రమంగా కుంతల జీకాధిపతి విజయేశ్వరవర్మ వైపు తిరిగింది:

మీ గొంతు పడకపోయిందా?

“ఈ విజయేశ్వరవర్మ విషయమే నా శ్రేయశ్చెయ్యడానికి పాలుపోకుండా ఉంది.” అన్నాడు చక్రవర్తి.

“మహామాత్యుల నొక్కమారు రాయనదగ్గరకు రాయబారం పంపిస్తేనో?”

అన్నాడు కౌళిదాసకవి పిమ్మట చక్రవర్తి ఆభిప్రాయం తెలుసుకోవాలనే కుతూహలంతో ఆలాగే నిశ్చలంగా విక్రమాదిత్యుని వైపు చూచాడు:

“ఇది మహామాత్యులకల సాధ్యపడకపోవడంకల నే నేనింతగా మథనపడుతున్నాను.”

“మరి గత్యంతరం?” అన్నట్లు కవి బొమముడి విరిచాడు. చక్రవర్తి దానికి సమాధానం ఇచ్చాడు:

“కుంతల జీకం మన శత్రుమండలాని కత్యంత సన్నిహితమైన రాజ్యం. అదీ గాక కుంతలాధిపతి మనయెడల వైముఖ్యం ఆవలంబిస్తున్నట్లు మహామాత్యులు నిరూపిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంలో దాన

భేద దండోపాయాల ప్రయోగిస్తే అతినికమయెడల మరింత వైముఖ్యం ఏర్పడవచ్చును. అది మన శత్రుమండలానికి మరింత

దోహదకారి కావచ్చును ఈ సందర్భంలో మన సామాన్య సుస్థిరతకు కుంతలేశ్వరునితో మైత్రీ బాంధవ్యాలత్యంత ముఖ్యమైనది అని శేవలం సామోపాయం మూలంగానే సాధ్యం.”

అని చక్రవర్తి ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి పెట్టాడు. కవికొ ప్రసంగంతో ఆ విషయం అంతా అనగతమై పోయింది. కొంచెంసేపు మానం అవలంబించి మాచాయగా ప్రశ్నించాడు:

“కుంతలాధిపతి దగ్గర యుక్తయస్కురాలు, రూపవతి అయినటువంటి ఒక చక్కని కన్యక ఉన్నదని విన్నానే.”

“అవును. నిజమే.”

“ఆమె మన యువరాజు కుమారుని కన్నీ విధాలా తగిన కన్యకేగదా!”

“అవును. నా ఆభీషమున్ను అదే... అయితే కుంతలాధిపతికి, మనకు మధ్యన ఏర్పడిన వైముఖ్యమే దీని కొక పెద్ద అడ్డంకు.”

కా లేక మాడ మానేసి ఇంట్లో లంఖణంతో పడుకున్నాడు.

“ఏమిరా మూర్తి ఈ మధ్య నువ్వు చాల నీరసించి పోతున్నావు,” అంటూ విచ్చాడు విజయ్.

“ఏం చెప్పమరా బ్రదర్, ఆ ఆమ్మాయి నిజంగా నన్ను ప్రేమిస్తోందో, లేదో తెలియటంలేదు. నాకేసి చూసి ఆమధ్య జన్మకూడాను. నాలుగు రోజులుబట్టి ఆసలు కనిపించడం లేదు! ఏదైనా ఉపాయం చెప్పరా,” అని దీనంగా ఆలాపించేడు మూర్తి.

“అది సరే, ఆ ఆమ్మాయి కనిపిస్తే, నీతో మాట్లాడితే, నిన్ను ప్రేమిస్తే, నువ్వు ఏం చేస్తావు?”

“అశ్రమిట్రా పిచ్చి ప్రశ్న. ప్రేమిస్తాం! లాల్సాం! పూజిస్తాం!”

“దీవలకు తీసుకొడతావు, పాడు చేస్తావ్! పామ్మంటావు! అంతేనా?”

“ఎందుకు పామ్మంటానురా!”

“అయితే మూర్తి, పెళ్ళి ప్రయత్నం

చేస్తే మంచిది. వాళ్ళకీ బయట తగ్గుతుంది, నీకూ బాధ తీరుతుంది.”

“పెళ్ళికీ మానాళ్లు ఒప్పుకోకపోతే....” సందేహంగా అన్నాడు మూర్తి.

“అందుకే మన మగజాతిని మూర్ఖులు, పశువులు అన్నాడు. నోరు మూసుకొని ఆ గొడవ ఒదిలేయి. పెళ్ళి చేసుకోవడానికీ వాళ్ళ వాళ్లు ఒప్పుకోరుట, పూజించటానికీ, ప్రేమించటానికీ ఒప్పుకుంటారుట,” అన్నాడు విజయ్ గా విజయ్.

“అదికొదురా, మా మేనమామ వూరు రోకరై ఉందిరా నా ప్రాణానికీ.”

“సరే ఆ ఆమ్మాయినే చేసుకో, ఇంక బిల్లుద్దలెందుకు?”

మూర్తి కొండం ఆలోచించి, “ఒక వికల్ నేను పెళ్ళి చేసుకోవడానికే నా సిద్ధమేరా!”

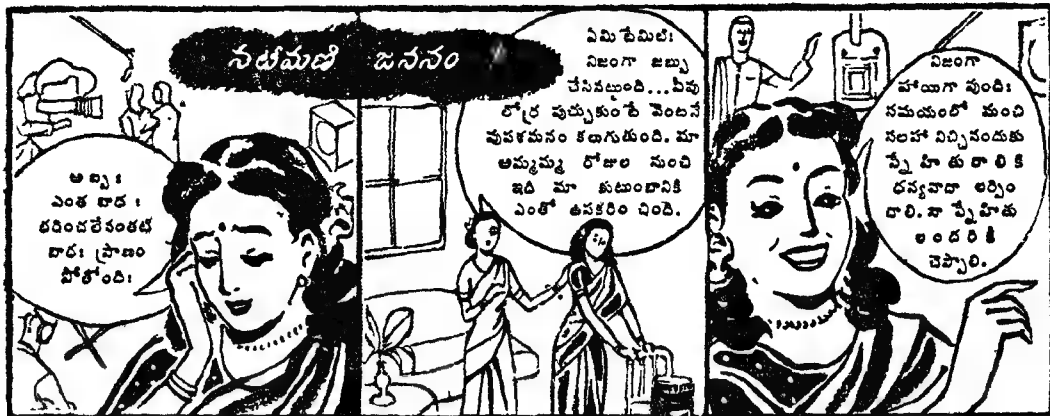
“అలా అయితే నే చెప్పినట్లు చెయ్యి.” అంటూ మూర్తి చెవులలో ఏదో రహస్యంగా చెప్పేడు విజయ్.

* * *

ఆ రోజు పూమాలకంటే ఒక పావుగంట ముందే బళ్ళేడు మూర్తి వాళ్ళి చాబాదిగ్గరకు. పూమాల కొలేతనుంచి వస్తూ గుమ్మం ముందున్న కులాబీ పువ్వును చూసింది. ఇది ఇక్కడికిలా వచ్చింది? అనుకొని తీసింది. అందు మడిచి ఉంచిన ఉత్తరం కనిపించింది.

పూమాల ముహూరుతగా చాబామిశకు పోయింది ఉత్తరం చదువుకుంది. ఓహో ఇతను ఎవ్వరి చదువుకున్నాడా, పాపం నేను దూరకర్మివట్టు ఇతనికి తెలియదు కాబోలు! అనుకుంది. ఇంకలో మూర్తి నవ్వుతూ కనిపించేడు క్రింద సోడాబోట్లు దగ్గర. గబగబా ఒక చిన్న ఉత్తరం వ్రాసి తన జేబులోని చాదుంతి పువ్వుకు కట్టి క్రిందకు విసిరింది. మూర్తి ఆనందానికి అంటు లేడు గబగబా లేఖ విప్పి చూశాడు.

“ప్రియమైన మూర్తిగార్ని, మీ లేఖ చూశాను చాలా సంతోషం. మీ ప్రేమకు నేను యే విధంగా కృతజ్ఞత తెల్పాలో అర్థం కావటంలేదు. లేపు సాయంకాలం, అయిదు గంటలకు వీచికోస్తే విషయాలన్నీ

57 ఏళ్ళగా ఖ్యాతి గాంచినది.

పనితకు ఏ వయస్సైనా రోగ్ర మంచి పుష్టి విచ్చే బానిక. అరొగ్యానికి, అనందానికి రోగ్రను మించిన టానిక్ లేదు. కెమిస్టు లందరి వద్ద దొరుకుతుంది. రోగ్ర స్త్రీల దివ్యవదం

కేవల కుటరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, బాణిపేట - పడకాప - 14.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర మునకు ఏ తెంట్లు: నీ తారాం జనరల్ స్టోర్స్, మెయిన్ రోడ్, విజయవాడ.

నవి ప్రరమగా మాట్లాడుకోవచ్చు,” అని వుంది.

ఆ మర్నాడు :

“గుడ్ ఈవినింగ్ విచర్ మూర్తి.”
“రీ క్లౌ తనకోసం శిరీషీస్తున్న మూర్తి ప్రక్కన కూర్చుండి పూజాల

“గుడ్ ఈవినింగ్ విస్ మాల.”

“ఇగుగో చూడండి మూర్తిగారు, నన్ను మీరు ఇంత హృదయపూర్వకంగా ప్రేమిస్తున్నారని నేను ఇంతకాలం గమనించనేలేదు. మీరు ఇంత త్యాగపురుషులని తెలియదు. సరేగాని విప్లవ మూర్తి సాధారణంగా మగవారిని నమ్ముకూడ దంటారు! కాని నేను మిమ్ములను విశ్వసిస్తున్నాను. మీరు నన్ను ప్రేమిస్తున్నానని ప్రాణాలు చాలా సంతోషం నాలుగే నేని ప్రేమిస్తున్నాని మీరు? హృదయాన్ని? గుణాన్ని; అందాన్ని?”

“హృదయాన్ని” టక్కుని సమాధానం చెప్పేడు మూర్తి.

“ఈ కొద్ది రోజుల్లోనే నా హృదయాన్ని తెల్పుకొన్న మీరు పూజనీయులు,” అంది ఎగతాళిగా నవ్వుతూ.

“మీ గుణాన్ని” అన్నాడు మూర్తి కొంచెం నడుగుగా.

“ఓహో, నా గుణాన్ని మీరు అప్పుడే గమనించేరా?”

“అహా, కాదు, కాదు, మీ అందాన్ని” అన్నాడు తనవలెనూ, మూర్తి; ప్లేటు మూడవసారి మారుస్తూ.

“ఈ అందం కొంత కాలానికి నశిస్తే”

మూర్తి నిర్భాంతి పోతున్నాడు. ఇంతవరకు ఏ ఆశచీతనతో అలా మాట్లాడిందిలేదు.

“మాలా, నీ ప్రశ్నలకు నేను సమాధానం చెప్పడానికి తగిన నేను నిన్ను మనసారా

ప్రేమిస్తున్నాను. నీ కిషమైతే వివాహం చేసుకోవడానికి కూడా యేమీ అభ్యంతరం లేదు. శేపు వేసవి శలవుల్లో నవ్వుకూడ నాతోపాటు వస్తే నా వాళ్ళకు చూచెట్టి నవ్వుకలుతాను. ఈలోగా మీ తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడమంటే ఇక్కడ నేనే కూటలాడతా,” అని దీవంగా ముగించేడు మూర్తి.

“ఇక్కడ ఎవరితోటీ ఏమీ చెప్పక్కరలేదు ఇది మాపే తల్లిగారి ఇల్లు నేను మీకంటే పైకి వెళ్ళాలి కొబ్బరి, మీడియో దిగి కూటలాడిన తరువాత ఇద్దరం మా ఊను వెడదాం నేను ఇలా అంటున్నానని కోపమా విస్తర మూర్తి?

“అట్టే, లేదు. సరే... అలాగే చేద్దాం.”

* * * * *

పూజల, మూర్తితోబాటు రైల్వే కూర్చోడానికి ఇద్దరడక, తమ ఆఫీస్ వాళ్ళ పేటలో ఎక్కింది. రాజమండ్రి ఒక్కే సర్కి మేకప్ చేసుకొని చాల టిప్ టాప్ గా తయారైంది

రాజారావుగారు కొడుకును ఆ అమ్మయిని చూసి నిర్భాంతిపోయారు! ఎవరు ఈ అమ్మయి అన్నట్లు “ఒ నేవ్ తాయారు, అబ్బాయుచ్చేడే”, అన్నాడు.

తాయారమ్మ గబగబా వచ్చింది. “ఎరరురా ఈ రెండుజడల బ్రరిని వెంటజెయ్యకు వచ్చేవు?” అందితల్లి. “ఈమె పేరు పూజల నీ కోడలమ్మ”, అన్నాడు గర్వంగా మూర్తి.

“ఏకేసివంటే ఉంది, ఎవరైతే తీసుకొచ్చి కోడలంటావేమిటి?” కఠినంగా అన్నారు రాజారావుగారు.

“ఈ అమ్మయిని నేను ప్రేమించేను. ఈమెను తప్ప నేను ఇంకెవరి పొందిచేను కోను.”

“లక్షణంగా మామయ్య కూతురుండగా, ఇది ఎవరైతే అరివ్వక, అదీనీ!” అంది తాయారమ్మ ఎగతాళిగా.

“అమ్మ ఇది నా ఇష్టం. మీ వెంటాట గల మేనగోడలు నాకు అభ్యురలేదని ఇది వరకే చెప్పేను.”

నిర్మల ఏమీ మాట్లాడకుండా పకాపకా నవ్వుతుంది. “ఎందుకే అలానవ్వుతావు? అర్థంలేకుండాను?” అంది తాయారమ్మ కోపంగా.

ఇంతలో వెంకటప్పయ్యగారు భారాత్రి సమేతంగా దిగేరు. “ఏయోయ్ మూర్తి, మా పులమ్మ నీ కక్కడ కరిసిందోయ్?” “మీ పులమ్మ ఏంకాదు. ఈమె పేరు పూజల. బి. ఎ. చదువుకూండి మైదానలో,” అన్నాడు మూర్తి. “అన్నయ్య పులమ్మ ఒడినే,” నిర్మల నవ్వుతోలే పోయింది.

మూర్తికేమీ అర్థంకావడం లేదు. అంతా అయోమయంగా ఉంది. ఒక్కసారి కళ్లు మలుపుకొని మరీ చూశాడు పూజలకేసి. నిర్మల నబ్బునీళ్లు ఇచ్చింది, అన్నయ్యను ముఖం సుభ్రంగా తోసుకొని మరీ చూడమన్నట్లు.

మూర్తి సిగ్గుపడిపోయాడు. కొండను తవ్వి ఎలకను పట్టినట్లు తిరిగి తన పులమ్మనే ప్రేమించినందుకు అమాయకంగా నవ్వుకున్నాడు.

నిర్మల తనకూ ఒదినకూ మధ్య జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల విషయం, అన్నయ్య పేమనికే లొంగిపోయి, అనేకపాట్లు పడి మోసపోయిన కథ సావధానంగా తెలియపర్చింది.

అసలు కొండలు దగ్గరకే అయినా, అది దూరంగా వెళ్లడంతో నునుపయ్యాయి కాటాలు!

రవి టాయ్లెట్స్ అందముకు, వర్చస్సుకు రవి గ్లీసరిన్ సోప్.—అన్ని కాలముల్లో, ముఖ్యంగా వేసవికాలములో వాడదగినది. శరీరమును మృదువుగను, కొంతగనుకంచును రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్:- శిరోజములను విసారంగా పెంపొందించును. దానిదక్కని సున్నితమైన సువాసన అందరికి ఆనందము కలుగజేయును. రవి స్ప్రే-ముఖవర్చస్సును కాపాడి, విలాసమును పెంపొందించును. సోల్వేజెంట్లు:- ది న్యూ స్టార్ & కంపెని, 10, వైద్యనాథ మొదలిసిథి, తిండిచూరేపట, మద్రాసు-21

“కుమారి (మాత్రం) పురుషులకి మిత్రులై రక్షించును. ఎంతవరకం వెం (పాద) ర. 5/- (పువర్) 5/- (ఎస్ట్రోగెన్ పువర్) 8/- వోస్టేషియం (నెక్సెకం

Mrs. P. Deves, F.D.S. (AP) Calcutta-40. స్థానికు: Indo Medical supplies No. 3 Paulhappan st. Seven wells Madras - 1.

మంత్రాలు: నమ్మకాలు

సేవాపరుడు శ్రీ జలారి అంజయ్య

మొరస్సడైనా మేదూరు గ్రామము
వెళ్లెయితే, మోకాళ్ళ పైకి నీర్కావి
భోవతి ధరించి, చేతికర్రతో, ఒంటరిగా
వడుస్తూ ఏమైనా స్వరించుకొంటూ కన్నించి
న వారే శ్రీ జలారు అంజయ్యగారి
యంటారు. వీరు వారమునకు ఒకటి రెండు
సారు మేదూరు గ్రామము వచ్చి, రైతుల
యోగక్షేమములు తెలిసికొనుచు, వారి వసు
వులు దృష్టి వోవమనుచే. మేత ముట్టకపో
యినా, పాలీయక ఎగవేసినా వాటికి త్రాగు
మంత్రించి యిస్తూ ఉంటారు. ఈ గ్రామ
ములో పిల్లలు జడుసుకొన్నా, లేక పాములు
వగైరా ఇంట్లో పోకినా వీరిచే మంత్రించ
బడిన, ఇసుక, విధూతి తీసుకొని, నిశ్చిం
రిగా ఉంటారు.

అంతేగాక వీరు క్రొత్త తెల్లగుడ్డ చేలి
కలు ఒక చిన్న పెన్నిలు ముక్కను తమ
వెంట నిడుకొని, మనఃస్ఫూర్తు దురాయి
వేయటకు సదా సిద్ధముగా ఉంటారు.
పాముకాట్ల బాధను వీరు నిమిషములలో
పోగొట్టగలరు. ఇంకా కొన్ని రోగ
ములు, మంత్రి సంబంధమైన పొక్కుల
(చెల్లి మున్నగునవి)నుండికూడ విముక్తి చేయ
గలరు.

వీరి స్వగ్రామము కృష్ణాతీరమున నున్న
విలూరు కౌని ప్రభుత్వమునుధునాపురములో
స్థిరనివాస మేర్పరచుకొన్నారు. వీరు ఆతి
నిష్ఠాపరులు. శ్రేణులు, దురోపాసకులు. నవ
రాత్రిల సమయమున దుర్గకు శాంతిజేయు
దురు. మంత్రిపాసకులలో కొందరు దుర్గకు
జంతువులను బలలియుటకూడ గడట.
కొని వీరి కట్టిది గిట్టదు వీరు ఆకులు, పువ్వు
లతో మాత్రమే పూజించురు. మంత్రిములపై
మీ ఆభిప్రాయమేమని వీరి నడుగగా
వ్యాధులు మంత్రిములకే వుండునుగాని,
కొన్ని సమయములలో తింత్రిముకూడ ఉప
యోగపడునందురు. తింత్రిమునగా సాంప్ర
దానిగా వేయుట, కొబ్బరికాయలు కొట్టుట
మొదలైనవి. (వ్యాధులనగా మంత్రిలకు
కుదిరే వ్యాధులని వీరి అర్థము.)

వీరొకవారి విలూరులోని తమ బంధుగుల
యింటినుండి శ్వగ్రామము వచ్చుచు గుడి

వాడ జేరుసరికి మేదూరుబస్సు వెళ్లిపోయి
నది. కిక్కిరించుట బంధువు లుండుటచే మధ్యా
హ్నము వెళ్లవచ్చునని ఆ పూటకు ఆగిరి.
కొంతసేపటి కెక్కడినుండియో కొంతమంది
వారిజనులు స్పృహదప్పినవారి నొకని మోసు
కొని పోవుచుండిరి. అది యేమిటని వీరడు
గగా ఎవ్వరు సమాధాన మివ్వలేదు. తదుపాత
వారిని చూచు వు వద్ద దింపిరి. అప్పు
డొకాయన రోగిపై వేపమునెల విసి
రుచు మంత్రించుచుండెను. అది యేమో
చూశమని వీరుకూడ వెళ్ళిరి. రోగి నురుగులు
గక్కుచుండెను. పరిస్థితి తెలిసికొని వీరు
మంత్రిమువేయు ఆయనను ఎంతసేపటికి
విషము దిగునని ప్రశ్నించగా ఆయన
'గంటకు' అని చెప్పెను. గంట గడచిన
తరువాత వీరు మరల అడిగిరి. ఆయన మరల
'అరగంటకు' అనెను. అరగంట గడచెను
గాని, రోగిలో మార్పు లేదు. అప్పటికే
కాలము మించిపోవుచుండెను. మధ్యా
హ్నము 12 గంటలు కాటికి రోగి బ్రతుకుట
కష్టము ఆ విషయము గమనించిన వీరు ఆయ
నను 'మీ కల అనువాకాదా' యని స్పష్ట
ముగా అడిగిరి. ఆయన ఇక తింట్ల
గాదనెను. వెంటనే వీరు చుట్టునున్న జను
లను మారముగా తిప్పకొనమని చెప్పి మంత్రి
మును కొన్ని సారు జపించి నురుగులు గక్కు
చున్న రోగిని 'కళ్ళు తెరువమని ఆజ్ఞా
పించిరి ఆతడు కళ్ళు తెరిచెను. మరల
మంత్రిమును కొన్నిసార్లు జపించి రోగిని
లేచి కూర్చోనిరి. అతడు లేచి కూర్చుం
డెను. అదే విషయముగా నిర్వోముని, నడువమని
అనగా అతిథిత్వే జేసెను. తరువాత పాము
కాటువేసి రోగికి రాత్రివరకు భోజనము
పెట్టవద్దని, రాత్రిమాత్రము మజ్జికతోనో,
లేక చాదుతోనో మాత్రమే పెట్టమని చెప్పి
తమవారిని పోవుటకు బయలుదేరుచుండగా
వారిజనులు వారి కాళ్ళపైబడి తమ
కృతిజ్ఞత చెల్పుకొనిరి. వారు గనుక రోడ్డు
వెంట నడు తూంటే బాటన పోయే
త్రాచుకూడ ప్రక్కకు తిప్పకొనిపోవును.
పాములకు హానిచేయుటకు వీరెన్నడు అంగీ
కరించదు.

అలాగే మరొకసారి మేదూరులో ఒకనికి
గోధుమవన్నె త్రాచుగరచి స్పృహ
దప్పెను. వెంటనే ఒకడు అంజయ్యగారి
కొరకై వరువెత్తెను. మరొకరు రోగిచెలిలో
'విలూరు అంజయ్యగారి మంత్రిము' అని
పజ్జే పజ్జే అనుచుండెను. అంజయ్యగారి
కొరకు వెళ్ళినమనిషి వారిని తీసికొటి సగము
మారము వచ్చునరేకే, రోగికి తెలివకచ్చి
కొందరి సాయముతో నడచుచు వారి
కడుగునండెను. వారి మంత్రికే అంతటిది.
చెలిలో అన్నంతమాత్రముననే రోగికి కొంత
వరకు స్వస్థత చేజూరినది. తరువాత వా
రతనికి దురాయి వేయగా పూర్తిగా తగ్గి
పోయినది.

భోనులో పాముగరచిన విషయము చెప్పి
దురాయి నిమ్మని అడిగినను వారు వెంటనే
దురాయి చెట్టుకొమ్మకు గట్టెదరు. రోగికి
విషము దిగిపోవును. ప్రత్యక్షముగా అయి
నట్లయితే రోగి తింపేరు, బాధచెప్పి, 'దురాయి
యివ్వండి తాతగారూ' అని అడుగవల
యును. వారుపేరును, బాధను ఒక తెలగుడ్డ
చేలికపై పెన్నిలుతో వ్రాసి వారిని
మంత్రించి యిత్తురు. అప్పుడు రోగిబాధ
తగ్గును రోగి స్పృహలో లేకపోయినట్లయిన
వారి తిరపున మరొకరు అడుగవచ్చును.

మేదూరులోని ఒక వారిజనునికి కాలు
నేతలు ముఖము ఉబ్బిపోగా, డాక్టరు వద్దకు
పోవు ప్రాకురి లేకపోవుటచే అంజయ్యగారి
వద్దకుపోయి వరుసగా చాలాసార్లు రోజులు
దురాయి వేయించుకొని రోగినిముక్తు
డయ్యెను.

చౌరగుడిలోని ఒకశ్రీ భధిక ఋతు
సాగ్రవముతో బాధపడుచుండెను.
ఆమెను వీరి వద్దకు వెళ్ళమని ఎవరో
సలహా ఈయగా ఒకరోజు వెళ్ళినది. ఆతరు
వాత వరుసగా వారమురోజులు దురాయి
వేయించుకొని రోగినిముక్త అయినది. కొని
రోగములకు దురాయి వేయించుకొన్నవారు
కుద్దిగా నుండవలెను. తమ చుట్టలో
ఒకమెకు, ఇంకెవరో మరొక ఆమెకు
కూడా ఇటీ జబ్బులనే వీరు కుదిర్చిరి. కంఠ
(30-వ పేజీ చూడండి)

మౌలికమండ్రేక్

కల్చర్, రచన: ... రీ ఫాక్, ఫిల్ డేవిస్ ...

ఒట్టు: మాండ్రేక్! ఆ గోరిమద
టోపీ తీయడోయేసరికి, ఒక ఎముక
చెయ్యిపట్టుకుంది. అంతే, తెవ్వనుని
నా చెయ్యి లాక్కుని పరుగెత్తా.

స్వర్గా: నేను నమ్మలేనునుమీ
పవ్యేమేనా అనుకో....మరీ
విధూరంగా ఉంది నీకద.

ఎంతచెప్పినా బహుకాదువ
హ. బ్రాహ్మణ. బ్రాహ్మణ వర్ణా.
అప్పుడే బ్రాహ్మణ వారింది.
పెంద్రాణే బయల్పెరాల్సింది.

నిన్ను, నా టోపీ ఎగిరిక్క-డక్క-
దోపడిందిలేదానికోసం.

ఎవరికేనాదారికితే మాపెడలో
ఇస్తారు. చూస్తూ ఉండండి.

గుప్పమని సువాసన గుబాళింకే గుడ్డ ఒకట
ఎవరో కళ్ళ మూసేసారు....

రాండ్రేక్....
గోపికోసం...
....ఇంకా బ్ర

అగోరిమీదేగా నిన్న బోపిచూశాను?....మూసివుండే!
అంతా నా భ్రమేనేమో!

ఏంకావాలి మీకు?
నేను కాపరిని.

3

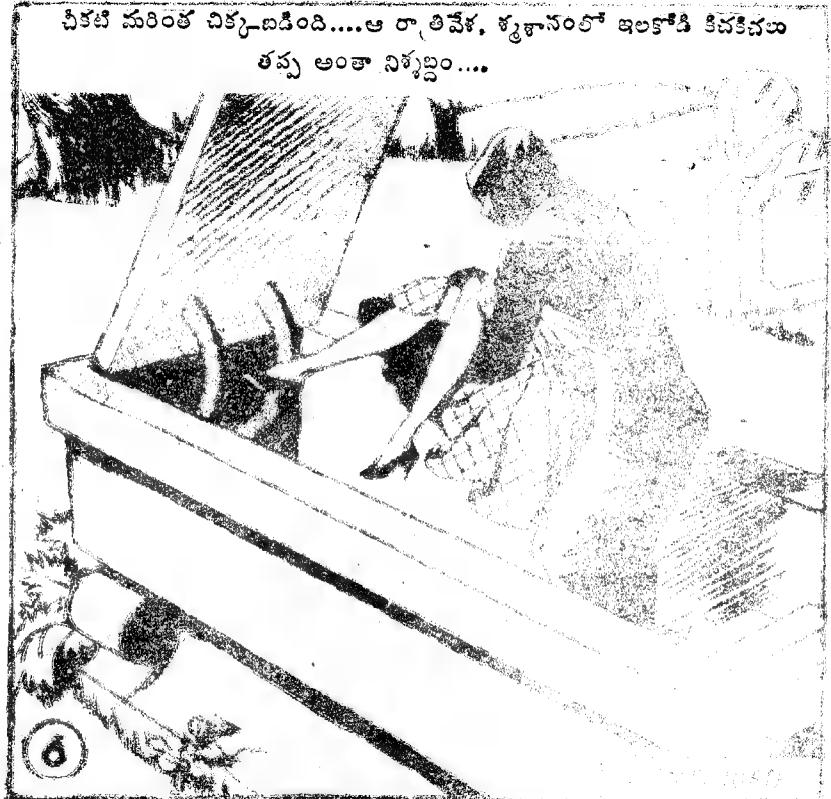

గజుక్కున నార్తా ముఖాన పడింది.

అయ్యో....కళ్లు చీకట్లు
కమ్మా....అ.పమ్మా....

6-18

INDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED.

చీకటి మరింత చీక్కబడింది....ఆ రాత్రివేళ, శ్మశానంలో ఇంకొకటి కిచకేవలు
తప్ప అంతా నిశ్శబ్దం....

6

(ఇంకా ఉంది)

★ మంత్రాలు, నమ్మకాలు ★

(27-వ పేజీ తరువాయి)

నర్సి మంత్రముతో కుదుర్చుట వీరికి అతి సామాన్యవిషయము.

వారి పుట్టి కీ పూర్తి ఆరోగ్యముతో జీవించే ఉన్నాడు. అయినా రాశిగ్రహములతో నూకలు జీవించి రైసులకు ఇతోధిక సేవ చేయగలరని ఆశిస్తున్నాము.

‘ప్రసాద్’—మేడూరు,

త్రివి సాయంత్రం 6-30-7 గంటల మధ్య కాలము అప్పుడుముడిమాణిక్యంనరసింహా రావుగారు బందరులోని భాస్కరపురంలో వుంటున్నారు వారి కుమారుని పేరు ముడి మాణిక్యం రామస్వామి యాజ్ఞవల్క్య. అతడు వౌడ్డిలో తిరుగుతూండగా త్రాయపాము కరచింది. పాము కరువగ నే నురుసుల కక్కుడం మొదలెట్టివారు. అప్పటికి నరసింహారావు గారి మిత్రుడనుకుంటాను వారిలో మాటాడుతూ వున్నాడు అతనిని పైకిర ముందర కడ్డిపై కూర్చోబెట్టి ఆ మిత్రుడు హస్సి బల్కు తీసుకు పోతున్నాడు. ఇంతలో పువ్వాడ శేష గిరి రావు గారు భాస్కర పురంలోని తమ ఇంటికి వెళుతున్నాడు. హస్సి బల్కు అతనిని తీసుకుపోతుంటే చూచి విమలని అడిగాడు పాము కరచిందిని చెప్పి సహాయంగా హస్సిబల్కు రమ్మరి అడిగాడు ఇద్దిరూ తొందరగా హస్సిబల్కు వెళ్ళాడు. అద్దపల్లె డి ఎమ్. ఓ. గారు వున్నాడు. పాము కరచిందిని తెలుసుకొని అతనిని పరీక్షించి కొన్ని మందులు వేశాడు. కాని రిగలేదు పాము కొటుకు సరియైన మందు హస్సిబల్కులో లేదని జవాబిచ్చాడు. ఇంతలో నరసింహారావుగారు పడుగెతుకుంటూ హస్సిబల్కు వచ్చారు. అయితే వివి చెయమంటారని ఆయనను సలహా అడిగాడు. పాముల నరసయ్యకు ఫోను చెయ్యమని జవాబిచ్చాడు. వెంటనే పాము కరచింది అని పాముల నరసయ్య ఆశ్రమానికి ఫోను చేశాడు. ‘కావేపటికి లేచి కూచుంటాడు’ అని సమాధానము వచ్చింది. అంతే. ఇంతటికి వచ్చి చూచేటప్పటికి నిద్రనుంచి లేచినట్లు కనిపించారావుగారి కుమారుడు లేచి కూచున్నాడు. శేను చెప్పిన దానిపై నమ్మకము లేకపోయిన పువ్వాడ శేషగిరి రావుగారు, ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల, సురేంద్ర పట్టణమునకు గాని, ముడిమాణిక్యం నరసింహారావుగారు, భాస్కరపురం, బందరు అనే అద్దనుకు గాని (వాని కనుగొనడమైనది) పాము కరచినవారు ఇప్పుడు ప్రఖ్యాతి రద

యితరము ‘మరయా’ అను కలం పేరుతో తమ రచనలను ప్రచురిస్తున్నారు. కేతవరపు రాజగోపాల్—బందరు.

మంత్రాలలో సత్యలేదా?

మంత్రాలలో సత్యమేనని లేనిది తెలిసి కొనుటకు భగింభప్రయత్నం చేయవలసివచ్చేది. ప్రతిగ్రామంలోనూ ఏదో ఒక చిన్న బాధకు మంత్రంపెట్టేవారెవరైనా వుంటూనేవుంటారు. పాముల నరసయ్యగారి పేరు ప్రఖ్యాతులు అందరూ తెలిసినవే ప్రతిగ్రామంలోనూ వారు పాముకొటుకు చికిత్సచేయడం ప్రసిద్ధిచెందిన విషయమే. జీవాలు ఎప్పుడూ నిర్భయంగానే ఆధారం విమిటికి విగ్రహంకొండయంత్రం వేస్తారు గదా! ఆ యంత్రానికి జపంచేసి ధారాదత్తం చెస్తారు. దానిబలమే దేవునిబలం. శేనెరుగున్న మంత్రవేర్తల కొందరిని యీ క్రింద పరిచయం చేస్తున్నాను.

శ్రీ నిమ్మరాజు అప్పారావుగారు:— వీరు శేషలతాలాకొ ప్రజలకు నే ఒక పరిటూరిలో ఎరిమంటరి స్కూలు టీచరు. శేషలతానంది సంకటిశివు వెళ్ళు బస్సుమీద గాని, కూచుంటూనే వెళ్ళు బస్సుమీదగాని 0-6-0 చార్జీతో కూచుంటూనే వెళ్ళి అదటి నుంచి రిమేట కంకరిగోడుమీద ప్రయాణం చేస్తే ప్రజలకు వెళ్ళవచ్చును. (బాహ్యములు. దాదాపు 45 సం॥ వయస్సు. వీరు పాములేల యిత్రులకు చికిత్స చేస్తారు. వెళ్ళే సరికి ఏమాత్రం ఉపిరివున్నా బరికినాడెన్న మాటే. కొన్ని వేలమందికి బహుళ: (పొగాదానం చేసివుంటారు. వీరు నరసింహ మంత్రోపాసనకు కఠోరనియములు అన్నది.

శ్రీ ముప్పారావుగారు:— వీరిది కూచుంటూ ప్రామామునకు మెలు దూరంలో వున్న గరువు అనే గ్రామం. విశ్వబ్రాహ్మణులు. వయస్సు 20. పై చెప్పిన శ్రీ అప్పారావుగారికి పుట్టు. కొద్దికాలంనుంచి చికిత్సచేస్తున్నాడు. (వీరు చికిత్సలకూపలకుకొడు పశువులకునూడా) శ్రీ తులగల వీర రాఘవయ్యగారు:— వీరు భిల్లపాలెందగరువును బలవరంలోని వాయుర్ ఎరిమంటరి స్కూలులో ఉపాధ్యాయులు. అసలు వీరిది కృష్ణజిల్లా దివితాలూకా తుంగలవారిపాలెం (నేక నూరుగర). ఉద్యోగరీత్యా బలవరంలో ఉంటున్నాడు. వీరు కూడా అద్భుతంగా

పాము, లేలు, యింకా బెలుకు, చెరి యిలాటివాల్కు చికిత్సచేస్తారు. ఒక మహా పురుషులు-వీరి పేరును విని-పొడులలో వీరికి ఆముత్యమును పంపినారు. (ప్రత్యక్ష పక్షములేదు.) వీరిపేరు చెప్పమన్నంత శేఖా శోగి (సర్వదామకు) చాతకు. (వీరి చికిత్సలు పశువులకు కూడా పనిచేస్తాయి)

శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారు:— వీరు కృష్ణజిల్లా-మొపిడి దగ్గర ఉన్న రావిపాలెం నివాసులు. కమ్మ కంకోద్దవులు. వీరు కంకరిగోడు (మహా భయంకర వ్యాధి, దాని పేరు నాకు సరిగ తెలియదు— ‘సుసిరి’ అని కావాలి అంటారు. 24 గంటలూ చంపి వేస్తుంది. మొదలు మొదటి శ్రేణిలో లేస్తుంది.) చికిత్స చేస్తారు. వీరివల్ల చికిత్స పొందినవారివల్ల వీరి సంగతి విన్నాను. (ప్రత్యక్షంగా వీరిని నే నెరుగను. అందుచేతి యంత్రంపై ఎక్కువ వ్రాయలేకపోతిని.) వీరికి మా ప్రాంతంలో మాంచి పేరు వున్నది.

శ్రీ దీవి వెంకటాచార్యులుగారు:— వీరిది మాగమమే. శేను బాగా ఎరుగున్న వారు. వైఖాసము. 60 సం॥ వయస్సు. వీరి అమ్మగారు కీ॥ శే॥ రాజమ్మగారు బెలుకు మంత్రం పెట్టడంలో పెట్టింది పేరు. ఒకటి రెండుసార్లు నాకు గూడా అనుభవమే. శ్రీ ఆచార్యులుగారు కూడా బెలుకుమంత్రం పెట్టడంలో నిపుణులు. దురాయి యిస్తారు. పురుగుజ్జులు మొదలగువాల్కు పసిపిల్లలకు చీటి కలుతాక.

శ్రీమతి అగ్ని హోత్రం చల్లమ్మగారు:— వీరు, శ్రీ (పై చెప్పిన) ఆచార్యులుగారి సోదరి. శేషలతా హోదాయపాలెం. వయస్సు 45. వీరును బెలుకుమంత్రం మొదలయినది పెట్టుతారు. ఒకసారి ఆ గ్రామం పెళ్ళికి వెళుతూ శేను, పడవనుంచి రెండు చేతులతో సంచి, గొడుగు వగైరాలు పట్టుకొని ఉరికొను ఇంతలో పడవ వెనుకకు జరిగిందను ఒడుననే లోతులో పడ్డాను. కంకరిగోడు వచ్చింది. కుడికొలు బెణికింది. ఏలాగో యింటికి వెళ్ళాను. ఆరాతి నానాబాధపడ్డాను. కాలకడప లేనిది. ఈ స్థితిలో ఘంటసాల శ్రీ రామకృష్ణగారు (ప్రస్తుతిం కూడన పూడి హెన్రీలలో హిందీ పంతులు) మంత్రం వేయడానికి శ్రీమతి చల్లమ్మగారి దగ్గరకు నన్ను చేత్తోపట్టుకొని నడిపించి తీసుకొని వెళ్ళారు ఒకటే మంత్రం. మధ్యాహ్నం బాధలేదు.

కవితా కామేశ్వర దైవజ్ఞ శర్మ. వేకనూరు, (దివి తా. కృష్ణజిల్లా)

అభిమాన సినితార

రైలు నెమ్మదిగా పోతోంది. అప్పుడే వాన జల్లు కొద్దికొద్దిగా మొదలైంది. ఫస్ట్ క్లాస్ కంపార్టుమెంటులో కూర్చోని వున్న మధు పేపరు ముకున్నా కిటికీలోంచి బయటికి చూస్తున్నాడు. వానజల్లు కాస్త పెద్ద దయింది. మధుకు, పక్కనే హాండ్ బాగ్ ను తిలగడలా పెట్టుకు నిద్రపోతున్నది సావిత్రి. చిన్న జల్లు కిటికీలోనుంచి గోపలికి కొట్టింది సావిత్రి నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరిచింది. మధు వేపు చూస్తూ లేచి కూర్చుంది. ఆమె చూపులో అంతర్ధాస్యం గ్రహించిన మధు నవ్వుతూ లేచి కిటికీ అద్దం దించాడు.

“ఇంకా చెజవాడన్నా రాలేనేమిటి?” ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ తన వాచి వైపు చూచు కంటూ అంది సావిత్రి. “అప్పుడే 4 గంటలయింది”

“మనస్సుంత వేగంగా పోగుగా! టెయిన్” చిన్నగా నవ్వుకు మధు

“అలా పోతే ఈ సరికి హైదరాబాదు పోయిందే వాళ్ళు మేగా...” అత్యాభిమానం గాయపడ్డం ఇవంతకే అంది సావిత్రి

“ఎలా అయినా ఫుట్టిలంటే ఎందుకనో అంత ప్రేమ అడగటానికి?”

“మగవాళ్ళంత కృతఘ్నులు కొరు గాబట్టి అడవాళ్ళు...” బాణంలా వచ్చింది జవాబు

“ఓహో!” ఎగతాళిగా పక్కనుండే పేపరు తీసుకున్నాడు మధు ఆమె తీవ్రమైన దృష్టినుంచి తప్పించుకోడానికి.

కంపార్టుమెంటులో అద్భుత కళాత్మక ఇంకెవరూ లేనందువల్ల ప్రాణం చూయగా ఉంది సావిత్రికి. లేచి టాయిలెట్ బాక్స్ తీసి సోఫాబాక్స్ తీసుకుంది సావిత్రి

“సినిమా తారలకు సొందర్యము నిచ్చు లక్ష్మి టాయిలెట్ నబ్బు నే ఎల్లప్పుడూ వాడుడు...” మధు పెద్దిగా చదివాడు. వినిపించుకోకుండా విసురుతూ వెళ్ళింది బాత్ రూమ్ వేపు సావిత్రి 5 నిమిషాల్లో ముఖం కడుక్కుని లవకోతో కుడుచు కంటూ వచ్చింది సావిత్రి

“కిర్యాత్ కార్మిక క్రమం...?” ఎగతాళిగా అన్నాడు మధు.

“జన వెసుకోడం.” ఉక్రోశంగా అంది సావిత్రి. టాయిలెట్ బాక్సు ను తీసుకుని మధుకు ఎదురుగా వున్న బెర్బరూదకు వెళ్ళి కూర్చుని మొదలైంది మేకప్.

“కాస్త త్వరగా కానిస్తే... నేచువల్

పవని నిర్మల ప్రభావతి

“వస్తోంది” విషయం చిందించాడు మధు. “అలాగే” పూహించ నంతటి నెమ్మదిగా వచ్చింది జవాబు “చెజవాడ నేడల్లో టెయిన్ ఆగింది. తుంపర తుంపరగా సదించి వాన.

“అబ్బ! ఎంతెవ్వగా వుంది నేడన్! ... నే నెప్పుడూ చూశోను ఇంత రమ్యగా వుండటం!” సావిత్రికళ్ళు పెద్దించేస్తూ మధు వేపు తిరిగింది.

మాయజ్ కాలర సమస్యను పీరియడ్ గా చగువుతున్న మధు తప్పనిసరిగా పేదగ్లోంచి తల వైకెత్తాడు కొద్దిగా ఆశ్చర్య పడి, ఆశ్చర్య పడ్డట్టు కనిపించకుండా కిటికీ పక్కన కూర్చున్నాడు బయటికి చూస్తూ.

నేచువల్ చాలా కిక్కిరిసివుంది. మూడేళ్ళ పిల్లల దగ్గర్నుంచి ఎవరే ఏళ్ళ ముసలివాళ్ళ రాకా వున్నాను జన సమూహంలో. అందరూ జీవకోసమో వెనుకతున్నట్టుగా వున్నాను. యువకులు, కాస్త బలంగలవాళ్ళు టెయిన్ దిగికి తోసుకొస్తున్నారు. అక్కడక్కడా ఎగతాళి పీలుకూడా కనిపిస్తున్నాయి.

తమాషాగా తల బయటికి పెట్టి చూస్తున్న సావిత్రి జనమంతా తమ పెట్టివేసే రాకటంచూచి కాస్త వెనక్కు సర్రుకుని కూర్చుంది. అప్పుడే జనంలోనుంచి “అనుగో... సురేఖ” అనేక కంకాలు కొన్ని వందల మాట్లు వినిపించాయి.

నిమిషంలో ఆ ఫస్ట్ క్లాస్ కంపార్టు మెంట్ చుట్టూ ఇసక వేస్తే రాలకుండా నిండి పొయ్యారు జనం.

జనంలోనుంచి తోసుకుంటూ ఓ స్థూల కొయ్యకు ఘుమారు 45 ఏళ్ళుంటాయ్ తెలిసి గ్లాస్కో పంద, లాల్పీ, వైస్ జరికండువా, చేతిలో పూలదండతో గబగబా కంపారు మెంట్ లోకి ఎక్కాడు.

జనం పెటె చుట్టూ మూగగా నే మధు కాస్త ఆందోళన పడ్డాడు. అర్థం కాక అలా చూస్తున్న మధు, ఆయనను చూచి మరీ ఆశ్చర్య పడ్డాడు వస్తూనే ఆయన “నా చేతుటి కృష్ణన్, కృష్ణా పిక్చర్ ప్యాలెస్ మేనేజర్ని, ఓపర్నూ కూడా నేనే.

మారిక్కడికి “పరాజయం” పిక్చర్ కెటెడన్ త్వచాలకు ఈగోలు రావటానికి అంగీకరించారని మూడుగోలుల క్రిందటే తెలిసి అన్ని ఏర్పాట్లూ చేసి ఉచితాను..... గుక్క తిప్ప కోటానికి ఆగి జవాబు ఆగించకుండానే మొదలెట్టాడు. “సురేఖగారి అభిమానులంతా ఈ జనంలో వున్నాను దయచేసి చూకోర్కా కాదనకుండా థియేటర్ కు వెళ్ళాలి రాండి. కాదు రేడీగానే వుంది, ఏమండీ రాసుం గాయాకి మీరూ సురేఖగారూ బయటకువస్తే జనం చూచి ఆనందిస్తారు.....” గొంతు సవరించుకుని మళ్ళీ అన్నాడు కృష్ణన్ “మిమ్మల్ని పుష్పమాలాలక్ష్మి కుల్చి జేసి తీసికెళ్ళామని...” ఇక ఆనందంతో మాటాడలేక పోయాడు కృష్ణా పిక్చర్ ప్యాలెస్ మేనేజరు కృష్ణన్

తెల్లవెంట్రుక లుండవు

(GOVT REGD)
ంగుంనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తార్కాలికము మానువానన “మన్ మోహిని హేర్ ఆయర్” అనేక వనమూలికతో ఆయిర్లెడ్ వర్తిలో కయ్యారెనది. 80 సం॥ ఎదుర్కువరకు వెంట్రుకలను నల్లగా వుంచును ఇదిగాక మెదడుకు వర్తదనము నిచ్చును. అన్యాయము, కలహాన్ని వగైరా జబ్బుల నాయుడు ‘జ్ఞానో క్తి’ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా నెలసివుంటే ఒక నీసారు 5-10-15 కి నీసారులు. 12-10-15 వగము నెరసివుంటే ఒక నీసారు. 10-10-15 కి నీసారులు. 15/- పూర్తిగ నెరసివుంటే ఒక నీసారు 1/- అ. నీసారులు. 18/- అ. పని చేయలేదని ముఖపువర్తన పూర్తి సొమ్ము వానను చేయబడును. కోరినవారికి వూచి.
GENERAL LABORATORIES,
(P. W) P. O. Raidhanwar (H. Bhagal).

నారసింహ లేహ్యము

ంగారుతో చెరినది మేహము క్షౌక, విస్తృతమైన వగైరా పొంది 20 ము ద్రివృత్తి కలిగియు 20 ము. 3-4-0 పోస్టేజు 1-1-0 పి. పి. అందీకో. (ఆయిర్లెడ్ సమాజం) విరిచిన (పోస్టు) — వెల్లూగు ఉద్ధా.

★ అభిమాన సినితార ★

జనంలోంచి "సురేశ్వరగారు" దయచేసి బయటికిరండి" అనే కేకలు విసపడుతున్నాయి. ఎవరికో లోపలంజే వ్యక్తులు సరిగా అనుపదక కాబోలు కిటికీ అద్దం ఎత్తేశారు. సావిత్రిని ఆపాదను స్వకం తిలకిస్తున్నారు. జనం కొందరికి ఒంటి మీద స్పృహ కూడా బాతిగా పోతోంది.

మధును పరిశీలి ఆర్థం చేసుకోవాలని అరచిమమం పట్టాల!

సావిత్రి నిశ్చేషురాలై బెర్తుమీద మూలగా నిడిగి కూర్చుంది.

మధు, కృష్ణన్ భుజంమీద నెమ్మదిగా తిట్టా అన్నాడు.

"సర్! మీరు పొరబడ్డారు నా పేరు మధు. ఆవిడ నా బ్రెస్ట్ సావిత్రి. మేము మీ దినుకుంటున్న....."

కృష్ణన్ పెద్దగా నవ్వాడు.

"రామంగారూ! ఇంతకు ముందులా మమ్మల్ని నిరాశపరచి మారుకెళ్లతో వెళ్ళి పోదామని చూస్తున్నాడు మీరు ఎంతకొదన్నా ఆవిడకు రేఖా దేవే, మీరు వారి పర్సనల్ అసిస్టెంట్ రామంగారే. దయచేసి మా కోరిక చెప్పేరండి"

మాచే జనానికి ఇక సీపికలేక పోయింది.

అంతాకొ ఇంకొ బయటికి వస్తుంది, ఇంకొ బయటికి వస్తుంది అని వెయిట్ చేస్తున్న వాళ్ళలా కాస్త ఉండేకం గా ముందుకు వచ్చారు.

మధు ఇట్టే గ్రహించాడు రానున్న పరిస్థితిని

కోయ్యి నా మృత్యువును మిటకరించి చూస్తున్న సావిత్రిని చూచి బాధపడ్డాడు.

కాస్త హెచ్చుస్థాయిలో అన్నాడు కృష్ణన్తో.

"కృష్ణన్ గారూ! మొదట ఇక్కడికి వచ్చి న జనం తో కాస్త మాట్లాడితే ర్యాత థియేటర్ కు పోదాం!"

కృష్ణన్ ఎగిరి గంభీరాడు. వెంటనే పక్క నుంచే తన అసిస్టెంట్ తో నెమ్మదిగా ఏదో చెప్పాడు. అతను పెట్టి తిలుపు దగ్గరికివచ్చి అక్కడ క్రిక్కిరిసి పున్న యువకులతో ఏదో చెప్పాడు.

సర్ వెంటలా అనార్య ఏమిటో స్వేదనంతా పోకిపోయి, నిశ్శబ్దత అవించింది ఒక్కసారిగా.

మధు, సావిత్రికి దగ్గరగావళ్ళి అప్పటి పరిస్థితిని ఆమె చెవిలో చెప్పాడు. చెయ్యి

ల్లిన కార్యక్రమం హింట్స్ లా వివరించాడు.

సావిత్రి, మధు మాట్లాడుకోటం జనం వింతగా చూస్తున్నారు. సినిమా తార సురేశ్వర మాట్లాడే ఎలావుంటుందోనని చెవులు రిక్కించుకు వింటున్నారు.

సావిత్రి, మధు తిలుపు దగ్గరికొచ్చి నిలబడ్డారు.

ఇద్దరూ జనానికి నమస్కరించారు.

నిశ్చిబ్బాన్ని భంగపరుస్తూ ఆయి చూడ గురు ఫోటో గ్రాఫర్లు వచ్చి ఇట్టే స్టూప్స్ తీసేశారు మళ్ళీ వెనక్కు సరుకున్నారు. మధు గొంతు సవరించి కుంటూ చెప్ప రెట్టాడు:

"మహాజనులారా! దయచేసి నేను చెప్ప బోవునది కాంతంగా వివగోరతాను. మీరు సినితార సురేశ్వరకు చూపించు ఆదరాభి మానాలకు నా కెంతో సంతోషంగావుంది. కానీ నేనీ విషయం మీకు తెలియపర్చుటకు ముందు నాలో విచారిస్తున్నాను. ఈ విషయం మీరనుకుంటున్న సినితార సురేశ్వర కాదు. సావిత్రి...నా భార్య. నా పేరు మధు... జనంలో కలకలం బయల్పరింది అందిరిప్పిస్తే సావిత్రిమీద వుంది.

ఇంతలో మధుమాటలు వినిపించకుండా నిశ్చిబ్బాన్ని చీల్చుకుంటూ "మహాశయిలారా" అంటూ ఓ పెద్దకేక విసబడింది. అందరి కండు, చెవులు అటు చేతు మొగ్గాయి. స్వేదనుకు ఓ మూలవైపునుంచి పూలతో అలంకరించిన ఓ కొడుమిడి రోడ్డి స్పెకర్ ఇలా వాగింది పెద్దగా "సినితార శ్రీమతి సురేశ్వర, ఆమె పర్సనల్ అసిస్టెంట్ రామం, నల్లని, జయ, మూర్తి మొదలైన సినిమా యాక్టర్లు వాణివిలాన్ గో ఉప్పుజే దిగారు..." కాదు సాగిపోయింది. ఎంతమధుల్లా జనం స్వేదన్ కలకలాలను, పోకెడులను గూడా లెక్కచెయ్య కుండా స్వేదనబయటికి పరుగెత్తారు.

మధు నవకనిల్పునివున్న కృష్ణన్ ఒక్కసారిగా మధును తోచుకుని ప్లాట్ ఫారమ్ మీదికి దూకాడు.

అంతవాకొ పచ్చకెండా వూపితే ఏం ప్రమాదం తినమిడికి ముందుకొస్తుందోనని తిటపటాయిస్తున్న గార్లు, ప్రాణం అంతా విగపటి విజిల్ చేశాడు.

గమ్యస్థానం చేరుకోవాలని గంభీరంగా కూతికూస్తూ, స్వేదనుంచి బయల్పరింది టెయిన్. శ్రీమంట్లో స్వేదన్ భారీ అయింది.

చీకటిలో మీకు మార్గదర్శి

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు లిమిటెడ్.,

బొంబాయి-మద్రాస్-ఢిల్లీ-నాగపూర్-కలకత్తా-కాన్పూర్

NAS-54

E-9

వ్యర్థ మనోరథం

సూర్యోదయ మయింది. సూర్యుని చివరికిరణాలు కైలాసశిఖర నానువులను మృగువుగా స్పృశిస్తున్నాయి. సిద్ధిపథులు పారాణి క్లాస్ట్ తిరిగటం వలన ఆ ఎటువు రంగు అంటుకున్న కేమా నన్నులుగా ఆకాశ మంతో ఎత్తబడింది. పరమేశ్వరుని అరాంగి, దక్షిణాభివ అయిన సతీశ్వరి చింతాకాంతి వదనంతో చెక్కిల చేయిచేర్చి ఒక స్పటిక శిలాపేడికపై ఆసీనురాలైనది ఆమె తపశులన రెసులంటి కంఠను చూటి చూటికి శిఖరం దిగువ మెలికలు తిరిగి నాగిబొతున్న బాలు వంక శి తిప్పి చూస్తూ కూర్చున్నది. నాలు గ్గడు రోజులనుంచి ఆమె అట్లాగే నే ఎదురు తేమ్మలు చూస్తున్నది. ఒక పళ్ళె తమ తిండి దక్షిప్తపాపతి యజ్ఞ దర్శనార్థము తమను తోసుకొని రమ్మని పరివారమును పంపు తున్నాడేమోననే ఆశివల ఆమె ఆనిధంగా చూస్తున్నదిమా. కాని అటువంటి జాపె యాత్నం వరకూ ఏమూలనూ కనబడలే దామెకు. ఆ యాగమును గురించిన వార్తలు మటుకు చాలా వినవస్తున్నవి. మునులు, ప్రభావతులు, నిహారులు, నెవతలు, సర్వ దిక్కులవారూ కూడా భార్యాసమేతులై తిం తిండి చేసేటటువంటి 'బృహస్పతి సవ నయి' అనే ఆ యాగమును ఆహ్వానితుడౌ పళ్ళె, ఎయినానందుకుగా అన్నీ చూసి దక్కురి చెతి తిగిన లాజల సంగుకురి వస్తున్నారు అమసుమటుకు యింతి వరకూ ఏ ఆహ్వానయూ తేరు దానికి కొరతం చూచా ఆహ్వాన మగ్గి గల విశోసమే విశోసం సంగతి తెలుసుకోగా నే సతీశ్వరికి గుఱుకుగాలేరు. ఇలా వివాదంలో మునిగిపోయిన ఆమెకు ఎంతి ప్రాగుబోయి నదిగెలియును చంద్రానయమయిపోయివంగు వలన మండ్రాగిని సదాగోని కలువలన్నీ విక సింది సతీశ్వరిచూసి జాలినడినాయి. కైలాస శిఖర స్పటిక మణుగ్గో గంగుకు ప్రతిపేం దించగా ఆతినిలోని నల్లగుచ్చి కూడా ప్రతి ఫలించి, ఆకళికం సతీశ్వరి మునుస్సులో గూతుకట్టుకొన్న గుఱుం యొక్క ప్రతి బింబ మనిపించింది. ఎత్త ప్రతి సముదాయం ప్రతిబింబించి ఆమె అశ్రువుగా పారవేసికొన్న ముక్కొటివలె భ్రాసించినది చివరి కామ వివరణ వదనంతో నన్నెల వలుకులో కలిసి పోయిన తమ స్పటికపు భివనానికి పళ్ళె పో యింది.

మర్నాడు అరుణోదయంకాగానే సతీ శ్వరి మనస్సు బరువుగా వుండటం చేతి, శివుని పూజకొరకు పూలను తీసుకువచ్చామని వం లానికి వెళుతున్న చేతిక తెలుసు వారింది తాను ఆపూల పెజ్జను తీసుకొని తోటలోనికి వల్లింది నూనెని తేలికే కిరణాలకు ప్రతి పుష్పయూ విమృశించి సతీశ్వరిని పలకరిం చాయి. దానితో ఆమె మనస్సు కొంతకలక తేరింది. క్రమంగా ఆమె ప్రతిచెట్టునూ చూస్తూ మెలిమెల్లిగా అక్కడున్న సోతర తిరానికి వెళ్ళింది. అంగుళాని రాయంచలు చేసే రొవలను వింటూ తేల్చే తమరలను కొస్తున్నది ఆమె ఇంతలో ఆకొలమనీటిలో ఆకొళిపదాం బోయే వాదనాల నీడ లామె క గ ప దాయి వెంటనే ఆమె కు తొ హలంతో ఏ తై న శిఖరం ఒక దాని

జిమ్మి సుశీలరాణి

వివాద నిలచి తల ఎత్తి వాటిని పరికించింది. గంపద్వలు, కిన్నెరులు, నేవతలు అధిసిం చిన విమానాలని వాటిలో భర్తృసమేతిలై వింతి వింతి చీరచీనాంబరాలు, విలువైన ఆభరణాలు పరించి సూర్యకాంతికి ఆనన్నీ మెరిసిపోతూ ఇంద్రధనుస్సులను పుష్పించిగా కలకలస్వనాలతో సరస సభాపానానుతూ దక్షిణయజ్ఞమును పొగగుతూ ఆ విశేషములనే చెప్పుకొంటూ సుజ్వర్యువాడై వతుకున్న గంపర్యాంగవలను, కిన్నెర్యాంగవలు, నెవతా స్త్రీలను చూచిందామె అద్భుత్యము చూప గానే ఆమె మనస్సులో తానూ శిభర్తతో కలిసి అలాగే వెళ్ళవలెనని కుతూహలం కలిగిందామెకు ఆకుతూహలం ఆమె మనస్సు ఎంతో ఆక్రమించి బలియమై చివరకు తిండిపిలువక నోయి నా పళ్ళె తిరాలనే దృఢిశ్చయం కలుగచేసింది యిం నే ఆమె పరమ శివుని అనుజ్ఞ కోర చానికి, కొడుక్కు లాలమకూడా అక్కడనే వదిలివేసి మహాదేవుని లాహగృహం వైపునే వెళ్ళిపోయింది

పూజా గృహంలో ఆమె ఆకుపప్పె గానే పరమేశ్వరుకు కంఠంవైచి పుష్పాలు తీసుందా ఉ తి చేతులతో వచ్చిన ఆమె వెను ఒకవారి చూశాడు. ఆయన ఫరించి

సర్వరాజుల పడగల మీద మణుల కాంతులు నలునై పుగా కమ్ము కొన్నాయి. సతీశ్వరి సరిగంచు పయట నొంగుతు పేలికి మెలి పెతుతూ భర్తకేసి ఒకమాగుమాసి సన్నని నుండహాసం చేసి తెలవమకొన్నది. ఆమె ఎత్తు పెదవి మీద ఆ చిరుసపుష్ప వ్యాపించి ఎత్త టి ప గ డ ం మీద ఉంచిన ముత్యపు పూసలా మెరిసింది. పరమ శివు డామెని చూసి చిరుసపుష్ప చిలకరించి ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు వెంటనే ఆమె "మీనూయ జ్ఞము చేస్తున్న సంగతి మీకు తెలిసిందేకదా! అందరూ కూడా ఆ యజ్ఞం చూడటానికి వతుకున్నారు." ఇట్లా అంటూ వుండగానే ఆమె మనస్సులోని మనోరథం గ్రహించివేసి పరమేశ్వరుడు తిరిగే మర్నాడునూ నవ్యాకు దానితో ఆమెకు కొంతిబలం వచ్చిపల్లయి పొంగిపోతూ యిట్లా నెప్పంది: "ఇతర వనితలంతా కూడా మంచి మంచి అలంకారాలను చెసుకొని భర్తలతో కలిసి విమానాలమీద ఆకాశ మారాన యజ్ఞభూమి వైపు వతుకున్నారు. నాకు కూడా మంచి మంచి ఆభరణాలు, వస్త్రాలు పరించి మీతో కలిసి ఆ యజ్ఞానికి వెళ్ళాలి చాలా కుతూహలం గా వుంది. నా సోదరిగణమంతా భర్తలతో కలిసి అక్కడకు వస్తారు నాతలిదండ్రులను, సోదరిజనాన్ని,

END GREY HAIR

రంగులను మా మోసపోవద్దు అది తాత్కాలికము మా పూసనంతా 'మర్ మోహిని ఆయిల్' అనే వనమూలికలతో ఆయుర్వేద నద్రితో తయారైనది 80 సం॥ వయసువరకు పెండుకలరు నల్లగా వుంచును ఇదిగాక మెదడుకు నలవనిచ్చును. ఉత్పాదము తలదొప్పి వగైరా జబ్బుల రాలియును జ్ఞాపక శక్తిని కంటిచూపును సృష్టిచేయును కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సిసారు 3-8-0 గి సిసారు 9.0-0 నగము నెరసివుంటే ఒక సిసారు 10.0-0 గి సిసారు 12/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక సిసారు 7/-లు గి సిసారు 18/-లు

Guarantee Supplied on Special request
Sri Kalyan Aushadhalaya
(A. P.) P. O. KORARI (Patna)

★ వ్యర్థ మనోరథం ★

పుట్టినిల్లును చూడాలనే స్త్రీ సహజమైన కోరిక నా మనస్సునంతా ఆక్రమించింది. జనక గురు సుహృద్దాన నాయక గృహములకు పిలువకపోయినా సజనులు వెదురుతూనే ఉంటారు కనుక నాయా మనోరథం మన్నించవలసింది." శివుడు నవ్వు మొహంతో ఆమెను తిలకించాడు. వెంటనే ఆయనకు పూర్వం బ్రహ్మలు సత్త్రియగం చెయ్యగా దక్షుడచ్చటికి వచ్చినప్పుడు తాను లేచి నమస్కరించలేదనే కారణంగా తనను చూపించి శపించటం జ్ఞాపకం వచ్చి నొచ్చుకున్నాడు. కాని పైకి నవ్వుతూనే "సతీ! బంధువుల యిండ్లకు పిలువక పోయినా వెళితప్పు నన్నావు కదా! కాని వారు క్రొవీ మనస్సుల యివట్లయితే వెళ్ళకూడదు. అటువంటి కుటీలులు ఆత్మగర్వంతో తమ యిండ్లకు వచ్చి సభ్యులను అవమానించుతారు. దేనికి జరించని మనుష్యుడైనా ఇవబాంధవుల దురుప్రయోగములలో నాటుకుని బాధపెట్టి మానవుడు కృశించిపోతాడు. నీవు దక్ష ప్రజాపతి ముద్దుకుమార్తె వైనా కూడా నా అర్థాంగివై నందున నా సంబంధముచేత అక్కడ అవమానింపబడతావు. నా మాట నతిక్రమించి వెళ్ళింట్లయితే నీవు తిప్పుక అవమానం పాలుకొలవు" అని చెప్పి గట్టిగా వెళ్ళవద్దంటే బాధపడుతుందనీ, వెళ్ళుచున్నట్లయితే వెళ్ళి అవమానం పాలవుతుందనీ భావిస్తూ మానంధరించాడు ఈశ్వరుడు. నిశ్చలంగా ఈమాటలను వింటున్న సతీదేవి తన కోర్కెకు విరుద్ధం జరుగుతోందని తెలిసి బయటకు వెళ్ళిపోయి చాలాసేపు దుఃఖించింది. ఆమె పెద్ద కండ్లనుంచి ఆశువులు అనిరళికగా కురిసి చీర చెంగునంతా తడిపి వేళాయి. చివర కామె అభ్యంతరం చెప్పాడని పతి మీద కోపంతోనూ, తండ్రిని చూడాలనే వేడుకతోనూ ఆమె పుట్టినింటికి బయలుదేరింది. ఇట్లా మాధవునిస్కూరాలై వెళుతున్న సతీదేవిని చూచి కొందరు దురదాకులు, యక్షులూ ఆమె అలంకార సామగ్రి మొదలైన వాటిని తీసుకొని, ఆమెను వృధభరిమీద కూర్చుంటేట్టి ఆమె డెనుకనే ప్రయాణమై యజ్ఞధూమిపై పుగా వెళ్ళిపోయారు.

యజ్ఞధామిని చూడగానే సతీదేవి కరకు మార్పం పొందినది. సంతోషంతో యజ్ఞశాలను ప్రవేశించిన ఆమెను చూసి తల్లి, సోదరీజనము తప్ప తిక్కిన సభ్యులీ ఉన్న జనమంతా దక్షునివలన భయంచేత

కోరుకున్నారు. తల్లి, పినతల్లులు ఆమెను కొగరించుకొని ఆనందబాష్పాలు కురిపిస్తూ తేనువార్లలు అడిగారు తండ్రి తనవంక చూడకపోవటంచేత ఆమె వారి ఆదరవాక్యాలను గ్రహించలేక పోయింది. ఇట్లా తండ్రిచేత ఆదరించబడని ఆమె, శివునికీ యాగ ఆహ్వానము లేక పోవటమే

లేక తాను చావలెననీ, అదీ చేకొకపోయినట్లయితే చెవులు కెందు మూసికోవలెననీ ధర్మకర్మలు చెప్పతారు. ఘనమైన ఈశ్వరుని దుష్టాత్ముడవై నిందించిన నీయొక్క కుమార్తెను అని చెప్పకొంటాని! సిగ్గుచేటున్నది. కనుక ఈ శరీరం విడిచిపెట్టి పవిత్రరాలనవుతాను. ఓయి మూఢుడా! శివుడు నన్ను ఆదర పరిహస వాక్యాలతో 'దక్ష తనూభవా' అని పిలుస్తూఉంటే మనస్సులో నొమ్మకుంటూ బాధపడుతూ బ్రతికేను,

మైసూరు రాజభవన సింహద్వారం [లోపల కనిపించే గాయత్రీ ఆలయగోపురం]

ఫోటో: టి. వాసుదేవన్ - మద్రాసు.

కాకుండా యజ్ఞంలో ఆయనకు హరిగ్భాగములు లేకపోవటం చూసి కోపం పట్టలేక పోయింది. వెంటనే యజ్ఞసభా మధ్యంలో నిలచి ప్రతిపూజైన తండ్రినిచూసి కోపవాక్యాలతో ఆమె "మహాశూన్యమైన దురుతి అవమానించిన వానిని నిన్నొక్కడను చూశాను. మహాత్ములకు హం చేసేవారి జన్మలు ఎందుకు? పృథానుమా! దురుకు బీదవాడని, నీవు అతిక సంకల్పముడని నీ గర్వం. కాని ఆయనకున్న అనేకాది అప్రయోజ్యర్యములు నీకల్లావస్తాయి? భర్తని అవమానించినవారి నాలుక చిల్చునలెననీ,

ఇంతకంటే చావునయము" అని పలకగా విని సభ్యులంతా నిశ్చేష్టులయినారు వెంటనే ఆమె యిక ఆశ్చర్యముచేయక ఆవమానంచేసి సుచ్చియై మానంధరించి భూమిమీద కూర్చుని యోగమార్గమున శరీరం విడుదలచి ప్రాణవాయూ నిరోధించేసింది. పరమేశ్వరుని అంకపీఠముందు ఆదరంతో కూర్చునే సేవాం, దక్షుని దోషంచేత విడుదలతలచిన సతీదేవి మనస్సులో పరమేశ్వరుని నిలిపి యోగసమాధి తాల్చగానే ఆయోగసమాధి వలన పుట్టిన అగ్నిజ్వాలలు ఆమెశరీరాన్ని వెంటనే దహించివేసినవి. సభ్యుల హాహాకారాలు అగ్నిజ్వాలల వలననే మిన్నంటాయి.

మంచి చెడ్డ:

గుమ్మడికాయల దొంగలు

వంకినేని జానకీదేవి

(పల్లారు)

వెనకటికవలో "గుమ్మడికాయల దొంగ" అంటే భుజాలు తిడుముకున్నాడట. గుమ్మడికాయలకు బూడిద ఉండకపోతే బుజాలు తిడుముకునే అవసరం పాపమా దొంగకు కలెడిది కాదు. ఈ పాపమే పుట్టుక పోయేది. ఆధునిక యుగంలో మొదటనే బూడిద తుడిచివేసి గుమ్మడికాయల దొంగిలిస్తారు. అయినా భుజాలు తిడుముకునే అలవాటు మాత్రం అలాగే నిలచిపోయింది.

పిల్లికాబోలు వంటింట్లో పాలు త్రాగే సిండ్రి అంటే వెంటనే మూతి తుడుచుకుంటుంది మా వంటిది. అబ్బా ఎక్కడ నుంచున్నా ఈ మల్లెలవాసం అంటే వెంటనే చొక్కా వాసం చూసుకుంటారు మా ఇంటాయన.

ఈ మధ్యన మా కారడ వ్యాసం ఒకటి క్రికలో పక్షినికీ లోటికీదలూ, అడవి కుమారా, "మాడు వదివా నీవీద ఎలా వ్రాసిందో అంటే మాడు మరదలా నీవీద మరీ ఇదిగా వ్రాసింది" అని ఒకటి భుజాలు ఒకరు తిడిమిపెట్టుకున్నారు. అదివాళ్ళ సైజుమంతలే అనుకునేరు.

ఎరిగన్నవాళ్ళు ఏదైనా పక్రిక కథ వ్రాస్తే తప్పని, లేనిది మనమీదే వ్రాస్తున్నారని ఉడుకులిపజేవాళ్ళు చాలమంది.

ఆ మధ్య మా స్నేహితురాలు సరదాగా కథ వ్రాసి పక్రిక పంపింది. అపకంగా క్లబ్బులలో పెద్దమనుషులంతా వాళ్ళయినను ముఖేసి "ఏమిటోయ్ మీ ఆరిడ అలా

వ్రాస్తేస్తోంది? ఎరిమీ దేమిటి ఆ దుమారం?" అని ఒక్కటే ఇదిగా అడిగేసేరట. పాపం! పిల్లిలో, సమాధానం చెప్పలేని అమాయక పుమనిషి, ఇంట్లో, తన పెళ్ళామేగదా అని మండిపడ్డానట. మళ్ళీ ఆరిడ కాకిం మీద కలం పెట్టేడు.

ఈ గుమ్మడికాయల దొంగల్లో ఇంకా వైతరగతివాడున్నాడు. వీరు గుమ్మడికాయల దొంగ ఎవరు? అనే ప్రశ్న వచ్చేవరకు కూర్చున్నచోట కూర్చుంటేరు. నుంచున్న చోట నుంచోలేరు దొంగతనం బహిరంతి మయేవరకూ కాలు గాలిన పిల్లిలా తిరుగుతారు.

పైపెచ్చు ఒకొసారి వీళ్ళ బుజాలమీద బూడిద మరొకరికీ అంటించ చూస్తారు!

మా తాతగారి ఊల్లో ఒకొడుండేది కొండం చేతిపాలుమనిషి కంటే లూకొనులపేర్కొ కాదుగాని, ఒంటపెట గొలుసులు అని ఇంటిపిల్లలని పరుడెన్న వాడి కంట బడకుండా పదిలపరచేది. కొని పాపం! ఆరిడ నేర్పు అంతవరకే. ఉలుకెప్పనయిన మనిషి కావటాన ఊరుకొలేకపోయేది. అప్పుడాదిది మాట్లాడేతరు చాలా చిత్రింగా ఉంటుంది.

(మచ్చుకీ!) ఏమే నూర్యం! పిల్ల మెడలో గొలుసు చూసిన జ్ఞాపకం నీవుగాని తీసివేసుకున్నావా? — వదిలా! మరదలాచేతులు మరీ వోసిగా

ఉన్నాయి. ఒక జరి గాజులు చేయించి పజేయరాదా? — ఏమిటే రా ముదూ వం తెను నగలతో చంటివాడిని అలా వదిలేస్తావు! లోజులేం బాగున్నాయని! — ఇదీ వరస.

ఈవిడ ధోరణి ఎరిగన్నవాళ్ళకీ తమ వస్తువులను రాబట్టుకోవడం ఏమంతి కష్టమని పించేది కాదు.

ఇంటిదొంగను ఈశ్వరుడయినా పట్టలేడంటారు. మా ఆయన సామర్థ్యానికి ఈశ్వరుడదాకా ఎందుకు నందికూడా అవసరం లేదు ఆయన ముఖకవళిలు అడవికొండనే పట్టిస్తాయి.

నా వీరువాలో పడీ పరకా మాయం కావటం మామూలు. నే వెతుక్కొని కంగారుపడేలోపునే, వారు క్లబ్బుకనో, సినిమాకనో బయలుదేరుతూ, పదిరూపాయలుంటే మాడు జానకీ, నీకు మళ్ళీ ఇచ్చేస్తాననడంకూడా మామూలే మా ఆయన మనస్సునున్నదాన్ని గాబట్టి మనసులోనే నవ్వుకొని ఊరుకుంటాను లేకపోతే అనుమానమంతా పదిమనుషులమీదే వేసేదా!

ఇంతకీ చెప్పాచ్చే దేమిటంటే ఈ భుజాలు తిడుముకునేవాళ్ళను గురించి మనం భయపడకలసింది అంతిగా లేదు. ఎలావీ బూడిదను ఇతరలకు అంటించే వాళ్ళను గురించే మనం జాగ్రత్తపడాలి ★

సంరక్షణ: క్రమశిక్షణ

[పిల్లల సంరక్షణ గురించి, క్రమశిక్షణ గురించి, నలువురు మహిళలు సాధికారి కంగా వ్యాసాలు వ్రాశారు. కొందరు పిల్లల సమస్యలగురించి, తాము అనునందించిన పద్ధతులను గురించి, తమ అనుభవాలు వివరిస్తూ వ్రాశారు. పిల్లల బోధకు సంబంధించిన విషయముల క్రమస్వలను ప్రతిఫలించే, ఈ వ్యాసావళిని వెక్కడ అందజేస్తున్నాము.]

ప్రసిద్ధిలు ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే ముందర తల్లి, తాను గర్భిణిగా నున్నప్పుడినుండి శ్రద్ధవహించాలి. గర్భిణి ప్రైలు సరియైన ఆహారమును తీసుకొనుట, కొంచెము వ్యాయామముపేరిట చిన్న చిన్న పనులు చేయుట, ఇటువంటి తిరుగుట, కొంచెము జడక అవసరం. కొందరు భాగ్యవంతుల ఇళ్ళలో గర్భిణి ప్రైలును కాలు కడలనివ్వకుండా ఉండటం అలవాటు. ఇందువల్ల కాస్త సులభంగా కాకపోవటం, శిశువు బలిష్ఠముగా ఉండకపోవటం జరుగుతూ ఉంటుంది.

తల్లి తినే ఆహారంలోనుండే కొంతకెక్కి బిడ్డకు కూడా పోతుంది. అందుకని తల్లి కడుపుతో ఉన్నప్పుడే కనీసం రోజుకు 2,100 కెలోరీ విలువగల ఆహారమును తినాలి. (అంటే అందులో ఉండాలినినది 100 ప్రొటీన్లు, 1.5 గ్రాముల కార్బియము, 80 మిల్లీ గ్రాముల ఇనుము, 4000 యూనిట్ 'ఎ'-విటమిను, 2 మిల్లీ గ్రాముల 'బి' విటమిను, 800 యూనిట్ 'డి' విటమిను ఇంకా కొవ్వు, విటమిను బి.2 కాంప్లెక్సు లుంటివి.)

బిటిలో విటమిను "డి", నూర్యరక్తి సహజమైన పడినపుడు మనకు లభిస్తుంది. మిగతావిన్న మనంతినే వనరులలో ఉన్నాయి. బిడ్డకు పడిన శిశువుకు ఈ విటి నెలకు 250 కెలోరీలు

నెలకు 600 కెలోరీలు, ఏడాది వెళ్లి నప్పటికి 800 కెలోరీలు విలువగల ఆహారం రోజూ పశుకుండాని ఈ శక్తిగల ఆహారం పిల్లల కెల్లా లభిస్తుంది.

తల్లి పాలు

ముఖ్యంగా పిల్లలకు ఇచ్చే ఆహారము పాలు. తల్లి చనుబాలలో ఒక బ్రెస్టుకు 11 కెలోరీల విలువగల ఆహారం లభిస్తుంది. బిడ్డకు 2 వ నెల వచ్చేటప్పటికి రోజుకు 20

కాల్షియై (డేలులో పాలు కార్బియం, ఇనుము, భాస్వరము, విటమినులు ఉండాలి. ప్రొటీన్లు, కాల్షియై (డేలులు పప్పుల్లోనూ, భాస్వరంబరిఅన్నంలోనూ, కొవ్వు నేయి, నూనెలోనూ, కార్బియం, ఇనుము ఆకుకూరలు, కాయగూరలు, నువ్వులకూనె తిరగకూరి స్తువుల్లోనూ, విటమినులు, కూరలు ఫలాలలోనూ బాగా ఉన్నాయి.

పోత పాలు

పోతపాలతో పెరిగే పిల్లలకు తల్లిపాలతో

బైరవబొట్ల

లీలా సీతారాం

(మద్రాసు)

బ్రెస్టులన్నా కావాలి. అంటే ఒక్కొక్కసారి పాలుగు బ్రెస్టుల పాలు బిడ్డ త్రాగితే, రోజుకు 5 పార్లు అన్నా పాలు ఇవ్వాలి. మరి ప్రతి తల్లి ఇన్ని పాలు ఇవ్వగలదా? బలమైన ఆహారం తినే తల్లిలో 80 బ్రెస్టుల పాలు ఏర్పడుతాయి. అందుకని సామాన్యంగా బిడ్డకు 1 వ మాసం వచ్చేకరకూ తల్లిపాలు సరిపోతాయి. అయితే తల్లి పుష్టికరమగు ఆహారం తినాలి.

ఆ ఆహారంలో ప్రొటీన్లు, కొవ్వు,

ఫోటో: "క్రమశిక్షణ"

★ బొంబాయి సినిమా రేఖ ★

(ఆంధ్రపత్రిక పత్రిక)

డిసెంబరు 22 తో ఇక్కడ భారతీయ టాకీ రజతోత్సవ సప్తాహం ముగిసింది.

జరిగాయంటే జరిగాయి అనిపించుకున్న ఈ ఉత్సవాలకు దేదీప్యమానం, మహోజ్వలం, శోభాయమానంవంటి విశేషణపదాలు తగిలించడం ఏమంత అమోఘంగా బోలెడు రాణించదు. ఎందుకంటే చలనచిత్ర పరిశ్రమకు చెందిన అశేషజనం వీటిలో మహోత్సవానగో పాల్గొనడానికి రాలేదు.

డిసెంబరు 16 ఉదయం శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్ ప్రారంభోత్సవం జరిపిన మహుర్తం నుండి జరిగిన వివిధ కార్యక్రమాలకు ఎక్కువగా వచ్చినవారు పరిశ్రమలో డిస్ట్రిబ్యూషన్, ఎగ్జిక్యూట్వ్ కాఫీలకు చెందినవారే. కళాశి సంబంధించిన వారిలో, గైరు హాజరైన 'తారావళి,' ఎక్కువ. వచ్చిన కొద్దిమంది నటీనటులకన్న రాని ఎక్కువమంది రాకపోయిన కై నమే కొట్టొచ్చినట్లు కనబడింది.

వి. ఎం. పి. ఎ. అధ్యక్షులు ఈ ప్రారంభోత్సవ సభలోనే మాట్లాడుతూ "ఇది చరిత్రాత్మక ఘట్టం" అంటూ ఆశీర్వాదం చేశారు.

* * *

గోలిగోజున, దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే చిత్రాలు "రాజా హరిష్చంద్ర", "కాశీయ మర్చన్" చిత్రాలలో భాగాలను, ప్రభాత్ వారి "మాయా మచ్చీంద్ర"లో భాగాలనూ, ప్రభాత్ వారి మరోచిత్రం "దునియా నా మానే" పూర్తి చిత్రాన్ని ప్రదర్శించారు. ఇవికాక, దాదాఫాల్కే ఎలా చిత్రాలు నిర్మించినదీ, అలాటి చిత్రనిర్మాణ విధానాలు ఎలా ఉండేదీ తెలియచేస్తూ నిర్మించిన ఒక దాఖ్యమెంటరీ చిత్రాన్ని కూడా చూపించారు. ఈ చిత్రాలన్నీ ఆరోజులలో బహుళజనాదరణ పొందినవే. దాన్నిబట్టి, అనాడు, చిత్రం విజయవంతం కావడానికి 'గ్లామర్', 'సెక్స్ ఆప్షిల్' వంటి హంగులకన్న రసవత్తరమైన కథే ప్రాధాన్యం వహించేదని ఋజువుకాతోంది...

డిసెంబరు 20 న...

డిసెంబరు 20 న ఫిలిం జర్నలిస్టుల సంఘం వారు బ్లావాట్ స్క్రీన్ భవనంలో "చలన చిత్రాలు-దేశము" అనే విషయంపై గోప్తి నిర్వహించారు. పరిశ్రమకి చెందిన ప్రముఖులు వలుపురు వచ్చి మాట్లాడారు. బొంబాయి విద్యామంత్రి శ్రీ శాంతిలాల్

షా, చలనచిత్రాలపై ప్రభుత్వం అబ్బాయికి సుతరామూ పనికిరాదని నొక్కి చెప్పారు.

ఈ సభలో ఒక విచిత్రసంఘటన జరిగింది. సభ సగం సాగినవేళకు, హఠాత్తుగా 91 సంవత్సరాల వండు ముసలి ఒకాయన

వచ్చారు. ఆ యనవేడు శ్రీ హరిష్చంద్ర సభారాధాత్యాచకర్.

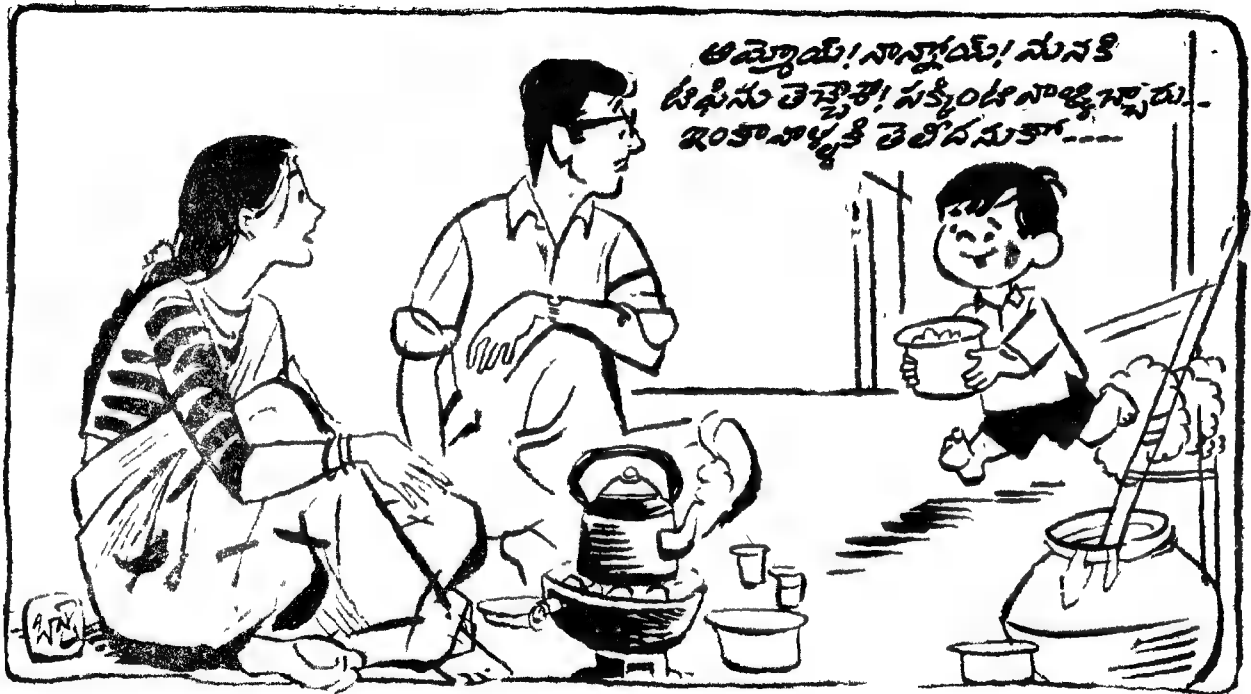
దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే తొలి చలనచిత్రం తీయడానికి పదిహేను సంవత్సరాల క్రితమే—1897 లో తాము ఒక చలనచిత్రం నిర్మించినట్లు ఆయన చెప్పారు.

* * *

శుక్రవారంనాడు సాజ్ సినిమాహాలులో స్ట్రీల గోష్ఠి జరిగింది. పెన్నారు హాల్లులో

"రాజ్ హాత్" చిత్రంలో మధుబాల

నిశెం జెడ కాదు. సవరం జెడ. నేను చూశానులే. ఆవిడ ఓ సారి మాయింటి కొచ్చి అభిధం చెప్పింది. నాది పెద్దజెడా, నిర్రెం జడా అని. ఇంకోటి, అమ్మజెడ పెద్దదికాదు అందికూడా. అని నవ్వింది.

అప్పుడు నాకు భోషం వచ్చింది. అమ్మని ఎండుకలా అనాలి. అని. నిశెం చెప్పేయ్యాళి అని నిల్చున్నాను. పిన్నిగారు ఎంతసేపయినా నిశెం చెప్పడంలేదు. ఇంక ఆలీనెం అయిపో తోంది. మరి నేను ఒక్కోసారి చిన్న వెడ వనిగడా. అందుకని ఆలీనెంగా నిశెం చెప్ప కూడదు.

అందుకని "కొయ్ కొయ్" అన్నా పిన్ని గార్ని చూసి.

అప్పుడు పిన్నిగారు "నోర్యయ్" అంది. అప్పుడు నేను "నీది నిర్రెం జెడకాదు, సవరం 'జెడలే' అన్నాను. అప్పుడు పిన్ని గారు నోర్యయ్ అంది. అమ్మ నా నోర్యయ్ యేసింది. కాని-బామ్మ మంచిదిగదా.

బామ్మ పట్టాడింది పిన్నిగారితోటి అమ్మతోటిని. చిన్న వెడవని అలా గనుర్తా రేమిటమ్మ అంటూను.

అసలు పిన్నిగారికి నేనంటే కోపం. కోపం అంటే భయం. నేను ఎప్పుడైనా వాళింటికేళ్ళే తలుపేనేస్తుంది. నేను తలుపు లోంచి వెళ్ళుగా. కిటికీలోంచి వెళ్ళాననుకో.

అప్పుడు చంపెస్తా అంటుంది నన్ను ఇలా చూసి.

యేడికావులే అనేది నేను పారిపోతా. మౌ నన్ను పట్టుకోలేక, వాళ్ళ మొరకితో తెప్పకుంటుంది. వాడికి నేనంటే భయంలే.

నేను కనబడితే, ఇలా నవేసి, ఓ కాటి ఇచ్చేస్తాను.

నేనంటే చాలామందికి భయంట. మరి నేను మంచివాణ్ణి. ఎందుకనో.

అంతెందుకు, మా నాన్నకి, మా నాన్న ఆఫీసులో పనిచేసే వాళ్ళం దరికీ నేనంటే భయమే. యెందుకంటే, వాళ్ళ మేనేజరు లేదా. వాణ్ణి మానాన్నావాళ్ళూ సాయం త్రం తిట్టుతారు. అప్పుడు వాడుండడమకో అక్కడ.

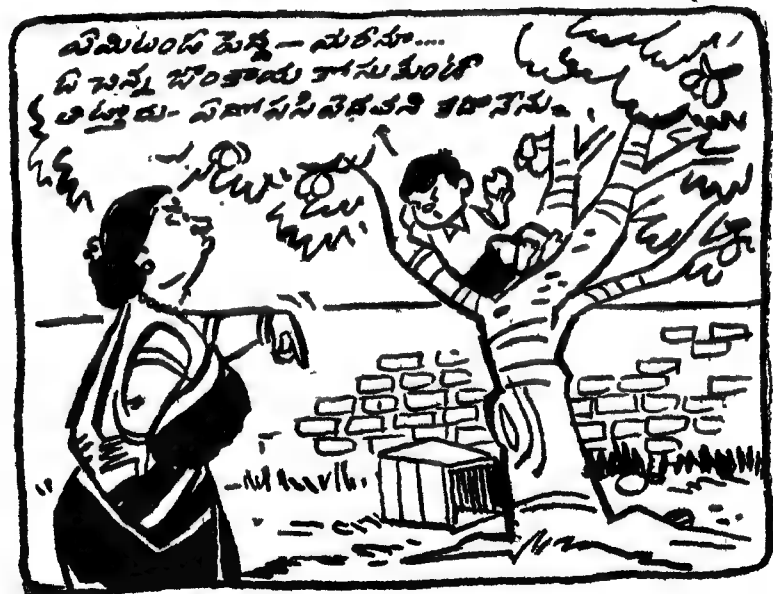
విరులేని ఎముకు అని వాడికి పేరు. పెద్ద మీ సాలా అప్పీ వుంటాయిగాని,

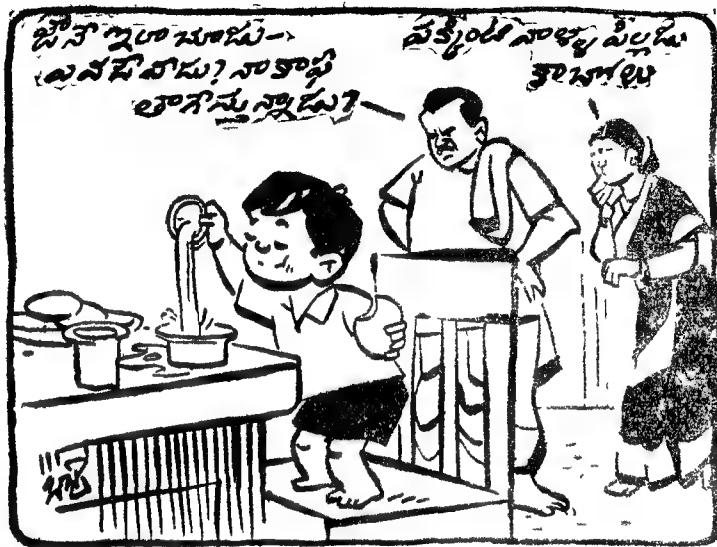
నిర్రెం ఎముడిలా ఉండదు. నేను ఎముడిని చూశానులే. ఓ సీనిమలో.

బాగా లావుగా ఉంటాడు. మీ సాలా వాడూను. వాడికి గిరజాల విసు ఉంటుందన్న మాట. పిన్నిగారి సవరంలాగ.

యేం? ఒకరోజున నాన్న నన్ను ఆఫీసుకి తీసుకెళ్ళ లేదా. అనేక ఈ ఆఫీసులో ఎముకు యలా వుంటాడో చూద్దాంనాన్నా అన్నాను.

ఏడికావు ఒద్దు అన్నాడు నాన్న. కాని మరిమాడక పోలే ఎలా. అందు

★ బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు! ★

• అ, లాగులో నాన్న చూడకుండా నేనే వెళ్ళాను.

గదిలో ఒకడు కూచున్నాడు. వాణ్ణి చూస్తే అస్సలు ఎముడిలా లేడు. భయం చెయ్యలేదు.

వాడు నన్ను చూసి పిల్చాడు నవ్వుతూ. తరవాత బిస్కట్లు పెట్టాడు.

అప్పుడు ఎముడం లే పిడు కాడు అనుకున్నాను. అందుకని వాడినే అడిగాను.

ఇక్కడ విగ్గలేని ఎముడు అని ఓకున్నాట్ట ఎవడురా వాడు అన్నాను.

నేనేలే అన్నాడు వాడు నవ్వుతూ.

కొయ్ కొయ్. నువ్వుకావు. మా నాన్నా ఇక్కడ సుబ్బారావు గారు, ఇంకో తలపాగా వాడూ వాళ్ళంతా ఇక్కడ నిరెండు ఎముడున్నాడని చెప్పారే. అన్నాను.

“నేనే మే నే జర్నీ, అందుకని నేనే ఎముడుని” అన్నాడు వాడు.

“విగ్గలేని ఎముడం లేకూడా నువ్వేనా?”

“నాకు విగ్గ లేదుగా?”

“ఎందుకు లేదు?” అన్నాను నాకు భలే జాలేసింది. ఎముడికి విగ్గలేపోతే ఎలా మరి?

మాపక్కింటి పిన్నిగారి సవరం తెచ్చి పెట్టినా అన్నాను.

ఒద్దులే అన్నాడు వాడు.

నువ్వేనా మా నాన్నా వాళ్ళ ప్రాణాలు కోతేస్తున్నావు” అన్నాను నేను.

“మీనాన్నా వాళ్ళు ప్రాణాలు పట్టారే” తెచ్చినా గుప్పిట్లో పెట్టుకుంటారు” అన్నాడు వాడు.

అప్పుడు నాకు అవమానం వేసింది పిడు నిశం ఎముడు కాదు అని.

అందుకని తలుపు దగ్గరకెళ్ళి, మానాన్నని గట్టిగా పిలిచి అడిగా “నాన్నా వీడేనా విగ్గలేని నిరెండు ఎముడు?” అని

అంతే. ఒకసారి నాన్నా వాళ్ళందరూ మరణించిపోయారు.

“వెధవా ఏమిటా వాగుడు” అన్నార అంతట్లోకీ, ఎముడుకూడా వచ్చేవాడు తలుపు తగ్గికి.

మానాన్న హద్దిలిపోయాడు. వాళ్ళిహూసి.

“ఊహో కుర్రవెధవండి. వాడికి తెలియదు” అన్నాడు నాన్న.

“మరే” అన్నాడు ఎముడు.

“కాదు, నేను వెధవవని” అన్నాను నేను.

“ఊను” అన్నాడు ఎముడు.

“సార్ సార్. వాడిమాట వివకండి.”

అన్నాడు. నాన్న.

“ఏం వాడు పెద్దవాడని బిప్పుకుంటే తిప్ప” అన్నాడు ఎముడు.

“అది కాదండి. మీ సంగతి” అన్నాడు సుబ్బారావు గారు.

“నా సంగతేమిటి?” అన్నాడు ఎముడు.

“మీరు విగ్గలేని ఎముడని ఆ కుర్రాడన్నాడు చూడండి ... అది పెద్దవాళ్ళమాట విని కాదు” అన్నాడు తలపాగా అయ్యి.

“మరే మరే. వాడికే తట్టిఉంటుంది మానాడు రోడివెధవ” అన్నాడు నాన్న.

“నిజమే. అందుకే ఈపిల్లడు విగ్గ కొని పెడతానన్నాడు”

“విగ్గిచ్చినా నువ్వు ఎముడిలా ఉండవు” అన్నాను నేను.

“మరేండి ఉండరు ఉండరు” అన్నాడు నాన్నా, తలపాగా వాడూను.

“రైలే. విగ్గకొంటే విగ్గన్న ఎముడిలా ఉంటాను కదూ” అన్నాడు ఎముడు.

“వుండరండి. అసలు మీరు ఎముడిలా ఉండనే ఉండరు” అన్నాడు నాన్న.

“మరే అసలు ఎముడికి మీరూ పోలికలు లేవు” అన్నాడు సుబ్బారావుగారు.

ఎముడు నవ్వాడు. ఎముడి పోలికలు మరెవరికున్నాయట నాగ్గాక్క అన్నాడు.

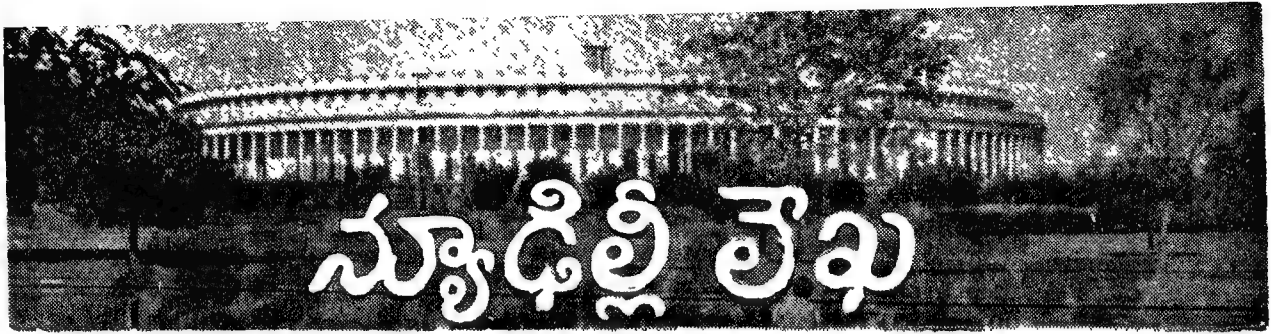
అప్పుడే జరిగింది తెలుసా?

వాళ్ళందరూ నానేపుతిరిగి “ఇగో ఈ పెంకి భవవక” అనే కారు!

అప్పుడు మేనేజరు, నాన్న అందరు నవ్వేశారు. ఇంటికెళ్ళాక అమ్మకూడా నవ్వేసింది.

(ఇంకో పుండు)

న్యూఢిల్లీ లేఖ

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులలో దుబారా

ఢిల్లీలో ఇటీవల ఒక వారం సెలవుల వాతావరణం ఏర్పడింది. ప్రధానమంత్రి ఎక్కడికైనా వెళ్ళినప్పుడు రాజధానిలో ఈ వాతావరణం దానంతటా జీవస్తుంది. ప్రధానమంత్రి, ఆర్థికమంత్రి ఎగరంలో లేకపోవడమే కాదు. క్రిస్మస్ పండుగకూడా రావడంవల్ల సెలవుల సరదా ఎక్కువైంది.

క్రిస్మస్ మంగళవారమైంది. రద్దయిన ఢిల్లీ రాష్ట్ర మాజీ ముఖ్యమంత్రి ధర్మమా అని ఆరోజు వచ్చిమంచి నీళ్ళు తిప్పమరే పానీయమూ లభించలేదు. బహిరంగంగా తాగడం నిషిద్ధమైంది. అయితే ఇంట్లో ఇషం వచ్చినంత తాగొచ్చు. పెద్ద బదులు బాటిల్ కొనుక్కుని పట్టుకుపోయి చిత్తుగా చుత్తుగా, మద్యనిషేధ చీతరకు వైవేద్యంగా తాగొచ్చు. ఢిల్లీ మార్కు మద్య నిషేధం అమలులోకి రాకముందు కొద్ది కొద్దిగానే "తీర్థం" అమ్మే రెస్టారెంటులు ఇప్పుడు సీసాలకొద్దీ అమ్ముచ్చు. మనీషీకి రోజుకు మూడుసీసాలకంటే ఎక్కువ అమ్మారాదని మూత్రమే నిషేధం.

ఢిల్లీ చూటళ్ళలో, రెస్టారెంటులలో, క్లబ్బులలో విందులు ('మందు' లేకపోయినా) విసాదాలూ, నాట్యాలూ వేడుకగానే జరిగి పోగాయి. చాలామంది వచ్చేముందు పూటగా తాగివచ్చారు; కొందరు నాట్యాల సుధ్యలో 'చేతులు కడుక్కుని వస్తా'యని చాటుకెళ్ళి మళ్ళీ సుఖ ని చక్కావచ్చారు.

జేబులో నాలుగు పిచికలు కిచికలూనే క్రిస్మియస్ ఇంటి దగ్గరే ఉండి క్రిస్మస్ గాని, కొత్త సంవత్సరాదిగాని మజాగా గడుపుతారు. మనుగా డబ్బులేని వాళ్ళు పస్తుతం డడం తప్ప చేయగలిగించే మంది? అయితే సదరు చూటళ్ళలో, రెస్టారెంటులలో, క్లబ్బులలో క్రిస్మస్ పత్వానికి శ్రీదానినో

దాలలో మునిగి తేలే జనాభా ఎవరంటే క్రిస్మియస్ కాని వారు. ఈ జనాభాలో చాలా మందికి క్రిస్మస్ అంటే జీసస్ జన్మదిన ప్రార్థన పర్వమని కూడా తెలియదు.

ఈ ఏడాది క్రిస్మస్ కి భూలోకం కాంతంగానే ఉంది. అయితే భూలోకు

శ్రీ కృష్ణ

[ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి]

లలో ఒకరి కొకరికి సద్భావం మాత్రం కనబడదు. కాంతికంపై సద్భావముఖ్యం. సద్భావం ఉంటే కాంతికంపై గొప్పదైన సామరస్యం ఏర్పడుతుంది.

ఈ మాకులకేమిగాని, న్యూఢిల్లీ 'యథార్థ దృశ్యాల'కేసి దృష్టి మళ్ళిద్దాం.

ప్రస్తుతపు పౌర మెంటు అవసానదళలో ఉంది. ఫిబ్రవరి 28 ప్రాంతాల్లో గావున మరోసారి గప్పన వెలిగి చప్పన ఆరిపోతుంది. మొన్నటి సమావేశపు ఆఖరి రెండురోజుల్లోనూ పార్లమెంటు నివేదికల వరదలో మునిగిపోయింది. విజానీ ఈ నివేదికలన్నీ బాహాటంగా ప్రచారం కావలసిన ప్రాముఖ్యం గలవే అంచనాల సంఘం నుంచి 9 నివేదికలు, ఆడిటర్ జనరల్ నివేదికలు, కోఫీ ప్రాజెక్టుపై నివేదికలు వరసగా వరదగా వచ్చాయి. 'ఇండియన్ ఎయిర్ లైన్ కార్పొరేషన్' గూర్చి అంచనాల సంఘం కొన్ని విలువైన సలహా లిచ్చింది. ఈ కార్పొరేషన్ ప్రధాన కార్యాలయాన్నీ నాగపూర్ కు మార్చాలనీ, న్యూఢిల్లీలో దానికోసం పెద్దభవనం కట్టాలనీ ఆలోచన విరమించాలనీ సిఫార్సుచేసింది. ఢిల్లీ నుంచి వివిధ కార్యాలయాలను ఇతర స్థలాలుకు

మార్చాలని పార్లమెంటు, పౌర మెంటరీ సంఘాలు ఇదేవిధంగా గట్టిగా వత్తిడిచేయడం అవసరం.

విమాన ప్రయాణాలు

ఆ నివేదికలో ఇలా ఉంది:—

"పౌరవిమానయానాలపైనా, సైనికవిమానయానాలపైనా అ జమాయిషీ చేసేందుకు, ప్రభుత్వంలో ఒక విమానశాఖ ఉండాలని ఒక నూతన సంఘానికి చేరింది. పౌర, సైనిక విమానయానాల మధ్య సమన్వయ, సహకారాలుండాలని ఈ నూతనలో ఆంతర్యం. భారతదేశపు విమానశక్తిపై నిక విమానబలంలో, పౌర విమానాల్లో, విమాననిర్మాణం, విమానాశ్రయాల నిర్మాణంలో, ప్రయాణసౌకర్యాలలో ఉన్నది. పట్టణ్నిటి సమస్యలూ ఒకదానితో ఒకటి ముడిచేసుకుని ఉన్నవి. పి ఒకటి ప్రమాదించినా మొత్తం విమానశక్తి దెబ్బతింటుంది. అందుచేత పౌర, సైనిక విమానాలను, వాటి అవసరాలను సమన్వయంచేసి ప్రజా సౌకర్యానికి ఉపయోగించేందుకై ఆరెండూ ఒకేశాఖఅధ్వర్యంలో ఉంటు అవసరమని సంఘానికి నూచించారు.

పౌర విమానాలు సైనికంగా కూడా ఉపయోగిస్తాయని, ఇదివరలో అవసరం వచ్చినప్పుడు పౌర విమాన సంస్థలు సైనిక విమానదళంతో సహకరించాయని అంచనాల సంఘం గుర్తించింది. అందుచేత తర్జిదులోగాని, కర్మాగార సౌకర్యాలలోగాని, తరిశోధన సౌకర్యాలలోగాని రెండూ సహకరించడం అత్యవసరమని సంఘం భావిస్తోంది. అయినప్పటికీ ఆరెండూ ఒకే మంత్రి అజ్మాయిషీలో ఉండడం ఆచరణ సాధ్యం కాదనీ, అయినప్పటికీ అన్వేష్య సహకారం

రీతి-వ పేజీ చూడండి)

బాగా అదా! ఒకే ఒకసారి తొముకుంటే కాలేట్ డెంటల్ క్రీమ్ 85% వంతుల వరకు

కాలేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
ఒకే ఒక సారి తొముకుంటే
దుర్గంధాన్ని తక్షణం ఆపు తుంది.

ప్రతి రోజూ ఉదయం మొదటిసారిగా కాలేట్ తో స్పండు
తొముకున్నప్పుడే దుర్గంధానికి కారణమైన క్రిములలో
నూటికి 85 వంతులను తొలగిస్తుంది. నోటిలో పుట్టే దుర్గం
ధాన్ని కాలేట్ తక్షణమే ఆపుతుందని పదింటి ఏదింటి
విషయంలో ఋజువు చేసింది.

దంతక్షయం

దుర్గంధం

కాలేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
ఒకే ఒక సారి కాలేట్ తొముకుంటే
దంతక్షయానికి కారణమైన క్రిములను
85% వంతులు తొలగిస్తుంది

కాలేట్ తొముకున్నప్పుడల్లా దంతక్షయానికి కారణమైన
క్రిములలో నూరింటి 85 వంతులను తొలగిస్తుంది! భుజించ
గానే కాలేట్ తొముకోవడంవల్ల దంతక్షయాన్ని ఎక్కువగా
నిరోధించింది పరిశోధనలలో ఋజువు చేసింది.

కలిగించే

క్రిములను

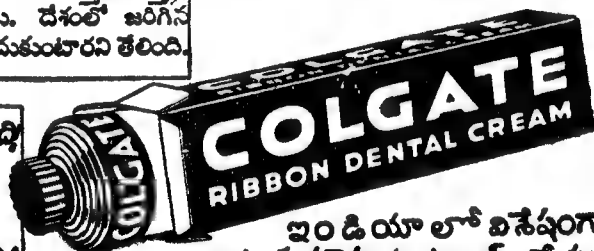

కాలేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
రుచికి దేశంలో మిన్ననపొందింది!

కాలేట్ కమ్మవినువాసననే ఇండియామొత్తంలో స్త్రీ,
పురుషులు, బాలబాలికలు కోరుకుంటారు. దేశంలో జరిగిన
పరిశోధనలలో సువాసనకు కాలేట్ నే ఎంచుకుంటారని తేలింది.

తొలగిస్తుంది

కాలేట్ ఒక్కటే ఈ మూడింటినీ చేస్తుంది
పండ్లను పరిశుభ్రం చేస్తూనే
దుర్గంధాన్ని నివారింపి,
దంతక్షయాన్ని నిరోధిస్తుంది!

ఇండియా లో విశేషంగా
అమ్మక మౌతున్న టూత్ పేస్టు
ఎకావపు సైజు కొనుగోలు - అదా చేసుకోయి

ప్రతిమా ప్రణయం

విగ్యేయియన్, సైప్రస్ ద్వీపం లో పెగె కల్లెన శిల్పి. అతని వన్నీ మంచినారే కాని ఒక ఒక్క దురుణం: స్త్రీలంటే అతనికి పరమద్రవ్యం.

కాని విగ్యేయియన్ స్త్రీలెల్లానే చెక్కు తూండేవాడు.

ప్రపంచంలో ఉన్న స్త్రీలంతా ఆనాడు ఆ అని ఋజువు చెయ్యడానికి అతని దానిగా స్త్రీల సాగసైత శిల్పాలు చెక్కుతూ కూర్చుంటాడని సైప్రస్ లో జనం అంతా అనుకున్నారు.

అతనికి స్త్రీలంటే పరమద్రవ్యమనీ, కనక శేవారెప్పడూ అతనిమనస్సులో మెదులు తూంటారనీ అందుచేతనే అతడు వారి విగ్రహాలు చెక్కుతున్నాడనీ మరికొందరు గుసగుసలాడుకున్నారు.

విడి విమెనా అతడు సామాన్యం గా సుందరీమణులెల్లానే చెక్కు తూండేవాడు.

ఒకనాడు విగ్యేయియన్ మనోజ్ఞ మైన మహిళాశిల్పం తయారు చేశాడు. ఆశిల్ప సౌందర్యం చూచినవాడీ అతనికి దానిమీద మునుకారం ఎక్కువైంది. ఎక్కడా ఏలోపం లేకుండా ఆ శిల్పానికి కొరగా మెరుగులు దిద్దాడు. అది అతని కళ్లెందుట మరింత అందంగా మెరిసింది.

అది చూచినవారంతా దానితో సమానమైన సౌందర్యంకలిగిన యువతి ఇంతకు ముందెప్పడూ పుట్టలేదనీ ఇక పుట్టబోదనీ అన్నారు. అలాంటిశిల్పం ఇంతకుముందెవరు చెక్కలేదనీ ఇకముందు కూడా అంతటి మనోజ్ఞశిల్పం చూడబోమనీ శిల్పిలంతా అనుకున్నారు.

విగ్యేయియన్ ఆ శిల్పాని కొంత మెరుగులు దిద్ది అంతటి అందమైనశిల్పం ఇంకెవరు సృష్టించలేరనీ దానిలో సౌందర్యం ఒక పరమావధికి వెళ్లిపోయిందనీ అనుకుని ఎంతో మురిసిపోయాడు. రాత్రింబగళ్లతా శిల్పసుందరికేసి చూస్తూ తనదయ్యైపోయాడు.

అలాగ కొంతకాలం గడిచిపోయేసరి

కత దా శిల్పసుందరినే ప్రేమించాడు. ఆశిల్పం చూచినవారెవరికీ అది ఒక శిల్పమూర్తిగానే కనిపించలేదు. ఆ శిల్పి కదికేవలం ఒక స్త్రీమూర్తిగానే కనిపించింది. విగ్యేయియన్ ఒక ఊణమైనా ఆ మూర్తికేసి చూడకుండా ఉండలేకపోయాడు.

మొత్తంమీద అతనికి స్త్రీ బాతి అంటేనే పరమానంద్యం. అయినా అతని దాశిల్పానికి దాసానుదాసుడై పోయాడు.

అతని పేరు: విగ్యేయియన్

“విగ్యేయియన్”

ఒకనాడు ఆతని దాశిల్పమూర్తి పాదాలు, పిచివులు అదేపనిగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

గాఢంగా కొలింతుకున్నాడు. ఇంకా తినివీరక ఆ శిల్పాని కన్నెన్నో రత్నాలనగలలంకరించాడు.

ఎన్నిచేసినా ఆనామృత ఎక్కడా చెక్కు చెదరలేదు. అలాగే అతని మంచినీ నత్తవన్దింది.

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

చెల్లించేవారంతా అక్కడికి చేరుకుంటారు.

2

ఆనాడు వీసన్ జన్మదినోత్సవం. ఆ దేశం సముద్ర తీరంకాలలోనించి భూలోకంలో ఉద్భవించినదానాడే. గ్రీకు దేశీయులంతా ఆనాడు దేవతకు చిన్న చిన్న లేగర్ని బయటెవారు. ఆ లేగల కొమ్ములకు బంగారు తోడుగులు తొడిగి ఆ దేవత ఎదటికి తీసువస్తారు. పూజా పునస్కారాలు జరిగిన తరువాతే బలిఇత్యధం జరుగుతుంది.

ఆనాడు సైప్రస్ ద్వీపం అంతలా ఆ దేశం పూజలుజరుగుతున్నాయి. ద్వీపం ద్వీపం అంతా ఆనాటి పూజల ధూపదిపాల పరిమళంతో ఘుమఘుమలాడిపోయింది. సైప్రస్ ద్వీపవాసులంతా ఆనాడు దేవతకు మొక్కుబడులు చెల్లించి తాము కలలో వలచిన యువకులంతా ఇలలో తమ కాగిళ్ళలోకి ఒదిగిపోవాలని ప్రార్థిస్తున్నారు.

ఆనాడు సైప్రస్ యువకులంతా వీసన్ దేవతముందు సాగిలపడ్డారు అంతలో విగ్యేయియన్ అక్కడికి వచ్చి సెమ్మడిగా దేవత ఎదట సాగిలపడ్డాడు. తన కొరిక ఆ దేవత మ్రోలని వేదించుకున్నాడు.

వీసన్ దేవత అతని పరిస్థితి కనిపెట్టి చాలా బాలిపడింది. కాని అతని శిల్పంతో సమానమైన సౌందర్యం కలిగిన వారెవరు లేరు! ఎంత గొప్పదేవత అయితేమారం

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

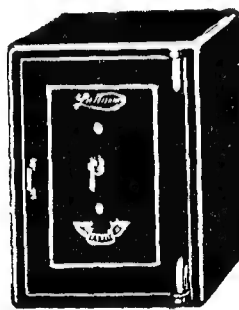
ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

ఒకనాడు బొద్దున్నే లేచి సైప్రస్ ద్వీపంలో వీసన్ దేవాలయానికి వెళ్ళాడు.

ప్రేమకు సంబంధించిన మొక్కుబడులు

విగ్యేయియన్ ఆశిల్పంతో సమానమైన అందమన్న అమ్మాయి నెలాగైనా సంపాదించి తీరాలని కేపథం పట్టాడు.

లల్లూరాం అండ్ కంపెనీ

(స్థాపితము 1928.)

ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మన్నికకు, నాణ్యతకు, సరసమైన సరకుల ప్రసిద్ధిచెందిన

* ఇనుప పెట్టెలు * ఉక్కుబీరుపాతలు

* క్యాపు బాక్సులు

లల్లూరాం అండ్ కో,

చెలకలేటివారి పిథి, విజయవాడ - 1. కొత్తి పోర్టు - మారుతి సినిమా కెదురుగా.

పిగ్మలియన్ ప్రతిమ

★ ప్రతిమా ప్రణయం ★

వెనుచేస్తుంది. లోలోపలే చిరునవ్వులు నవ్వుతుంది.

పిగ్మలియన్ తన ప్రార్థన ముగించి లేచి నిలబడ్డాడు. వీసన్ దేవత ఎదురుగుండా ముందే అఖండదీపం మూడు సాయలు జ్వల్లులన్నిటానూ వెలిగింది. అది చాలా గొప్ప శక్తులను, అఖండం అలాగ వెలిగిందంటే అక్కడ సాగిలపడినవారి కోరికలన్నీ ఫలించాయన్నమాటే!

పిగ్మలియన్ ఆ శక్తులను చూచి ఎగిరి గంతే కాదు. తిరిగి తన ఇంటికి వచ్చివేళాడు.

ఇక ఆ శిల్పమందిరితో సమానమైన మందిరి త్వరలోనే తనకు లభించగలవని సంబరపడ్డాడు.

3

ఆ వాటి రాత్రి యథాప్రకారంగా తన శిల్పమూర్తి ఉన్న గదిలోకి వెళ్లిపోయాడు.

కొత్తగా తెచ్చిన నగలు కొన్ని ఆ శిల్పాని కలంకరించాడు. నెమ్మదిగా ఆ శిల్పం పెదవులు ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

అంతలోనే ఆ శిల్పమూర్తి మెల్లిమెల్లిగా ఊపిరి పీల్చిన ధ్వని వినిపించింది. పిగ్మలియన్ నిర్భాంత హాయి అలాగే ఆ మూర్తికేసి చూచాడు. ఆ మూర్తి నెమ్మదిగా కదిలింది.

పిగ్మలియన్ వాడిలిపోయి రెండు మూడుగులు వెనక్కి వెళ్లిపోయి నిలుచున్నాడు! మళ్లీ నిశ్చలంగా ఆ మూర్తికేసి చూచాడు. నిజంగా తాను మరచిన ఆ మనోహర శిల్పమూర్తి కదిలింది. అతనికేసి చూచి కలకలా నవ్వింది. నెమ్మది నెమ్మదిగా అతని దగ్గరికి వడిచినట్లుంది.

“నన్ను చూచి అలాగ నిర్భాంతహృతా నందుకు?”

అని ప్రశ్నించింది. ఆ ప్రశ్నతో అతని కదంతా బోంబడిపోయింది. తన శిల్పంతో సమానమైన సౌందర్యం కలవాడీ ప్రపంచంలో ఎవరూ లేరు! అందుచేతనే వీసన్ దేవత ఆ శిల్పమూర్తికి ప్రాణప్రతిభ చేసింది. ఆ విధంగా తనకోరిక ఫలించజేసింది

ఉత్తరక్షణలో అతడామె పాదాలు ముద్దు పెట్టుకోబోయాడు. ఆలోగానే ఆ అంబలరాణి అతిన్నిగుచ్చి కొగిలించుకుంది. పిగ్మలియన్ ఆ అవంధ పారవశ్యంలో తాను కూడా ఒక శిల్పమూర్తిగా మారిపోకున్నానా! అని నిర్భాంతహృతాడు ★

టాకీలు

“భారతదేశంలో టాకీచిత్రాలకు పాతికేళ్లు నిండాయి. ఇక టాకీలు కొత్తదశలో అడుగు పెడతాయని ఆశించవచ్చు,” అని ఒక సినిమా ప్రముఖుడు అన్నాడు.

అంటే పాతసినిమాల్ని తీసుకుని వాటికే టాకీలు వేసి కొత్త వాటిని తయారుచేసే శకం ఆరంభమైందనా?

అద్వైత చింతావి

రాజశేఖరంగారికి జబ్బుగా వుందని తెలిగించి వచ్చింది. అది మాను కోస్తు చలపతికి పిచ్చులూ పెరలూ యెత్తి నాయి. వెంటనే కాకినాడ వెళ్ళటమే లేక పూజకోవటమే అని సందిగ్ధావస్థలో పడ్డాడు. ఏమీ లోచక నాదగ్గరకు వచ్చాడు సలహా కోసమని. నాకు నాడు వెళ్ళటమే మంచిదని పించింది. రాజశేఖరంగారికి ఆస్తి చాలా వున్నది. దగ్గర బంధువులు ఎవరూలేరు. ఇప్పుడు వెంటనే వెళ్ళి ఆయనకు కాస్త ఉపచారాలు చేసి ఆయనచేతి మంచి అని పించుకుంటే అంతకంటే కావలసినదేముంది. ఆయనగారు మురిసిపోయి చలపతికి ఆస్తిలో పెద్ద చాలా యివ్వవచ్చును. వెంటనే వెళ్ళ మని సలహా ఇచ్చాడు.

కానీ చలపతి వుత్సాహంగాలేదు. తాను యిప్పుడు తొందపడి వెళ్ళితా ఆస్తి అంతా తనకు ఎట్లాగూరారు. తనలాంటి వారసులు ఆయనకు యింకా ఇద్దరున్నారు. ఆలాంటిప్పుడు యిప్పుడు తాను చాడావు డిగా వెళ్ళి డబ్బులు దండుగపెట్టకొంటుందేమిటి? ఒక చెంప పదివేల రూపాయల ఆస్తి వస్తున్నా చలపతికి 'ఆదా' మీదనేదృష్టి. వస్తుమీద కాస్త జాగ్రత్తగల మనిషి! తాత గారు పోయినతరువాత వెళ్ళితే మంచిదని వాడి వూహ. కాని ఈ ఆలోచన లన్నిటికీ నేను 'చేకో' వేకాను. ఇప్పుడు వెంటనే వెళ్ళకపోతే ఆస్తిలో చిల్లిగవ్వ కూడా రాదని చెప్పాను. చలపతికి ఇది నిజమేనని పించింది. ఆవును! అంతా ఆయిపోయిన తరువాతి వెళ్ళితే లాభం లేదు! కనుక ముంజీ జాగ్రత్త పడాలి. కాని పొక సంకీయం పీకు తున్నది. తనలోపాటు ఆస్తి పంచుకునే మిగతా వారసులు కాస్త నోరుగలవాడు. నాల్గొద్దరూకలిసి తనకు అవ్యాయం చేస్తారేమో! అయినా అలా జరగాలని ఎక్కడున్నది.

నిజానికి చలపతి, రాజశేఖరంగారికి దగ్గర బంధువేమీ కాదు. చలపతి తాతకి ఆయన అన్నగారవుతాడు. వాళ్ళంతా నలుగురు అన్నదమ్ములు. రాజశేఖరంగారికి సంతానం లేదు. భార్య యిదివరకే మరణించింది. ఇకపోతే ఆయన అన్నదమ్ముల బిడ్డలు

కూడా ఎవ్వరూలేరు. వాళ్ళ మనుమలుకూత్రం చలపతిలో కలుపుకొని ముగ్గురున్నారు. వాళ్ళే ఆయన ఆస్తికి వారసులు.

కనుక చలపతికి ఆస్తిలో తప్పకుండా వాటావస్తుంది. కాని నాడు వస్తుతనా ఆమాయకుడవటంవలన, మిగతా వారసులు వాడికి టూపీపెట్టి ఆస్తిలో పెద్దభాగం కాజేస్తారేమోనని ఆనుమానం వేస్తున్నది. ఏమయినా ఈవిషయంలో చలపతి చాలా జాగ్రత్తగా వుండాలి. తాతగారి మెప్పుపొందటానికి చలపతి యిప్పటినుంచీ తాపత్రయ పడాలి. లేకపోతే లాభం లేదు. కనుక చలపతికి తాతగారంటే విపరీతమైన అభిమానమున్నట్లు అందరూ అనుకోవాలి. దానికి కొవలసినంత నటనకావాలి. తెలివి లేటలుగా మెలగటం చాలా అవసరం. అయితే దానికోసము ఏమిచేయాలన్నది

చి. విద్యానాగర్

వాడికి పెద్దసమస్య అయిపోతుంది.

"నాకేమిటో భయంగా వుందిరా! నువ్వు కూడా నాతో రాకూడదు" అన్నాడు చలపతి.

"సంతోషించినట్లువుంది నీ తెలివి! నాకూ, మీవాళ్ళకూ ఏమిటి సంబంధం! నేను వస్తే ఎగ్జిక్యూటన్ లో వింతవస్తువును చూసి నట్లు నన్ను చూస్తారు. అయినా నీ కప్పడ వ్యక్తు భలే ఆలోచనలు వస్తూవుంటాయిరా"

"ఏమి చెయ్యమంటావురా! నాబుర కేమి తోచటంలేదు."

"చెప్పుతా విను! ముంజీ రిహార్సులు వేసుకొని వెళ్ళాలి. అంటే నాటకాలలో చూడిరి "హా! తాతయ్యా! నీ కలువంటి గతివట్టివది" అన్నామంటే వీడు డ్రామా యాక్టరమవుంటాడు. పోతే అతివినయం ఘోరలక్షణం కనుక అదిలాభం లేదు. కనుక నువ్వు ఈరెండింటికీ మధ్య మార్గంలో నడవాలి"

"ఏమిటిరా! నీదంతా వేళాకోళంగా వుంది"

"వేళాకోళం కాదురా! నిజంగానే!

నువ్వు వెళ్ళగానే తాతయ్య యొగజే మాలు కనుక్కు! ఆయనకు ఉపచారాలు నువ్వే స్వయంగా చెయ్యి! ఆయన కాళ్ళు పినకమంటే జాగ్రత్తగా పిసుకు. అంతే కాని, ఛాన్సు దొరికిందని గొంతు విసికే వంటే చేతికి సంకెళ్ళు తగిలిస్తారు. ఇక పోతే ఎప్పుడయినా భాగవతింగాని, భారతంగాని తీసి ఆయనకు చదివి వినిపించు! ఆయనకు ఏది యిచ్చమో నీకూ అదే యిచ్చ మని చెప్పు! తెలిసిందా!"

"అంతా బాగానేవుంది కాని, మిగతా వాళ్ళు కూడా నాతో పోటీగా ఆయనకు నేన చేస్తామంటే నేనేమి చెయ్యాలి."

"తూర్పు తిరిగి దండంపెట్ట! యింతేనా నీ తెలివి! వాళ్ళు దగ్గరకు రాకుండా నువ్వు జాగ్రత్తపడాలి! మీ తాతయ్య దృష్టిలో నువ్వు ముఖ్యుడుగా కనిపించాలి. అందు వలన నువ్వు ప్రేమంతా పొలకపోస్తూ అమోఘంగా నటించాలి."

"ఏమయినా నువ్వుకూడా వస్తే నాకు ధైర్యంగా వుంటుందిరా."

"ఎదురుకు నువ్వు పోరన మర్చిపోతే ప్రాంస్సింగు చెయ్యటానికా! అదేమీ లాభం లేదు. నీ స్వప్రయోజకత్వం చూపించరా యిందులో! మరి అమాయకుడవయి పోకు న్నావు."

"పోనీ మా తాతయ్య పోగానే వైరి స్తాడు. అప్పడన్నా నువ్వు తప్పకుండా రావాలి."

"ఎందుకు మీరంతా ఆస్తికోసం తమ్ము నుంటుంటే రిఫరీగా వుండటానికా!"

నీదంతా మరి వేళాకోళం ఆయిపోతున్నదిరా! నువ్వు వస్తే కాస్త ఆస్తి విషయంలో సలహా సంప్రదించుటకు వనిగొస్తావని నా ఆశ! అంతకంటే మరేంలేదు."

"అంత అవసరమేమీ అట్లాగే వస్తానుతే! దానికోసం యిప్పటినుంచీ దిగులెందుకు?"

"అయితే ఆస్తి విషయంలో తాతయ్య నేమి అడగమంటావు?"

"ఏమీ అడగవద్దు! ఆయన ఏమి యిస్తే అది తీసుకో."

"బాగుంది! ఆయన వట్టితెయ్యి చూపిస్తే నాకేమి కావాల్సి?"

"అందుకని ముందుగానే నీకు కావల్సి

అద్వైత చందాలి

నది పెద్దలినురాసి చూపిస్తే, నీడు ఆస్తి కోసం వచ్చే డబ్బుకుంటారు, కనుక అది లాభంలేదు”

“పోనీ వోకవని చెప్తాను. ‘తాతయ్యా! నాకు నీ ఆస్తిమీద ఆకలేదు. నీ ఆదరాభిమానాలుంటే నాకు చాలు’ అని స్వయం కోడలాను.”

“ఇది చాగానేవుంది కానీ, ఆయన చచ్చిపోతూ ఆస్తి అంతా మిగతా యిద్దరికీ రాసిచ్చి, నీకు మాత్రం ఆదరాభిమానాలు యిస్తానంటే నువ్వు తూర్పుదిక్కి దండం పెట్టాలి”

“అలా ఎన్నటికీ జరుగుదు! ఆయనకు మాత్రం నామీదే ప్రేమలేదు! నాకు

మాదా తప్పకుండా ఆస్తిలో పెద్దవాటా యిస్తాడు.”

“అలా అయితే నువ్వు అనుకున్నట్లుగానే, నాలుకం ఆడు! సరే! నేను వస్తాను. నువ్వు అక్కడ జాగ్రత్తగా మెలగాలి” అని చెప్పి యింటికి వెళ్ళి పోయాను.

* * *

మర్నాడు చలపతి భార్య పిల్లలతో కాకినాడ వెళ్ళాడు. అక్కడకు వెళ్ళేగానే చలపతికి గుమ్మంలో మిగతా యిద్దరు వాటా చార్టు కనపడ్డాయి. కనకం పలుకరించికుండా ముఖానగా పూరుకున్నాడు. జగన్నాథం చలపతి వంక కొరకొర చూశాడు. ఆ చూపులో ఆస్తి అంతా తాము కాజేద్దామను

కుంటే వీడొకడు మధ్యన వచ్చి పడ్డాడు అనే భావం వ్యక్తమయింది. చలపతి యిది లెక్క చెయ్యకుండా గబగబా లోపలకు వెళ్ళాడు.

“ఏమిటి తాతయ్యా! ఎన్నాళ్ళకుంచి జబ్బు! ముందుగా వుత్తరమైనా వ్రాయలేదు” అన్నాడు చలపతి మంచం దగ్గరకు వెళ్ళి.

‘నువ్వా! చలపతి! ఇదేనా రాకటం! అంతా కులాసా’ అన్నాడు ముసలాయన కళ్ళు తెరుస్తూ.

“కులాసాయేగానీ, జబ్బు నంకరి యిన్నాళ్ళు మామా రాయలే దేమిటి”

“మీకు రాయటం దేనికి? పెద్ద జబ్బేమీ కాదుగదా! అక్కే తగిపోతుందనున్నాను.”

“ఏమయినా నాకు ముందు తెలియచేస్తే బాగుండేది. ఒక నెలరోజులు కలవుపెట్టి మే

'అనాసిన్'

నొప్పిని జయించుటకు నాలుగు మందుల కూడిక

1. క్విన్లెన్ సల్ఫేట్
2. పినాసిటన్
3. కఫెన్
4. అసిటిల్ సాలిసిలిక్ ఏసిడ్

‘అనాసిన్’ — గొప్ప బాధనివారిణి — వైద్యులకంటే కూర్చుండిన నాలుగుమందులను గలిగియున్నది, అవి సరమంముఖ్యమైనవి. అందు సంయుక్త రక్తంను జరిపి, తలనొప్పులు, జలుబులు, జ్వరము, దంతదాద, కండ నొప్పులనుండి చూడిగా, మరకీతమైన శీఘ్రవిముక్తిని గలిగించును. బాధనివారణకు ‘అనాసిన్’ కంటే అతివేగముగా పనిచేయునట్టిది మరేదీ లేదు. ‘సేవిండుటకు ‘అనాసిన్’ కంటే అతిసురక్షితమైనట్టిది మరేదీ లేదు. ప్రావీణముండు కొనుడు! ‘అనాసిన్’ వెయ్యిని బాధరమోగము చంటిది. అది గుండెంకు కొనిగాని కడుపు ఉప్పురముగాని కలిగించదు. ‘అనాసిన్’ లక్షలాది జనులకు బాధనివారణి ఎందుకనగా ప్రతివాడును/ ‘అనాసిన్’ కు కొరకనదు. ఒక ప్యాకెట్ రర 2 అణాణ మాత్రమే.

నాలుగు మందుల సూత్రమైన ‘అనాసిన్’ వాడుడు

(V 102)

★ న్యూ ఢిల్లీ లేఖ ★

(9 వ పేజీ తరువాయి)

కాగా ఉండేటటు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని సంఘం భావిస్తోంది.

పౌర విమానయానాలకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వకాళు ఉండాలనే నూతనను కూడా సంఘం పరిశీలించింది. కాని పౌర విమానయానాల విషయంలో ప్రత్యేకకాళు ఏర్పడవలసినంతగా పని ఒత్తిడి లేదని సంఘం అభిప్రాయపడింది. (బిటన్ లో కూడా 1958 కు ముందు పౌరవిమానయానాలకు ప్రత్యేకకాళు ఉండేది. కాని ఇప్పుడు రవాణాకు, పౌర విమానయానాలకు ఒకటేకాళు ఉంది. ఈ కాళు రైల్వేలు, వర్తక నాళులు, కౌలునలు, రోడ్డు రవాణా, హార్వర్డు, రేవులు, వాతీయ అంతరిక్షాతీయ నాకా రవాణా, సముద్ర ప్రయాణాలు, పౌర విమానయానాలకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలు ఆజమాయిషీ చేస్తుంది. అందుచేత పౌరయానాల పని ఏదో ఒక పెద్ద కాళుకే అప్పగిస్తే ఇప్పటికీ చాలవని సంఘం భావిస్తోంది. అయితే ఈ పని ఏ కాళుకు అప్పగించాలని ప్రశ్ని.

విమానరవాణా అనేది సముద్ర, నదీ రవాణాలు, రోడ్డు రవాణాలమాదిరే రవాణాకు సంబంధించిన విషయమేగాని, తిలి, తిపాల, టెలిఫోన్, టైలైన్ మాదిరిగా వార్తా సౌకర్యాలకు సంబంధించిన విషయంకాదు. అందుచేత దానిని రవాణా సమన్వయగానే పరిగణించాలి. విమాన రవాణాకు, విమానరవాణాలకు మన్య సన్నిహిత సహకారం ఉండాలి. అందుచేత (బిటన్ లో) మాదిరే పౌర విమానయానాలను, విమాన సంస్థలను రవాణాకాళుకు అప్పగించితే మంచిదిగాని, వార్తా ప్రసారకాళుకు అప్పగించరాదు ఈ మాద్యమ త్వరలో అమలుజరపడం మంచిది. అందవాలసంఘం తమ 19 వ నివేదికలో నూచించినట్లు రవాణాకాళును రైల్వేకాళు నుండి విడదీసి వేరే మంత్రిత్రిం ఉండడం కూడా అవసరం "

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టుల పరిపాలనను కూడా అందవాలసంఘం ఇలా విమర్శించింది :

"వివిధ కేంద్రాలలో వేర్వేరు అంశాలపై ఖర్చుపెట్టిన దానికి తగినంతగా అభివృద్ధి జరిగిందో లేదో అంచనా వేసేందుకు అనుచైన ఏర్పాటేమీ కేంద్రంలోగాని, రాష్ట్రాలలోగాని లేదని సంఘం అభిప్రాయపడుతోంది. నూతనంగా జరిగేపనిని ఆయా కేంద్రాలు కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు అధికారులకు నివేదించడానికి మాత్రమే ఏర్పాట్లు అమలులో ఉన్నాయి. కేంద్రప్రభుత్వపు ఆదేశాలు సరిగ్గా

అమలు జరుగుతున్నాయో లేదో చూడడానికి కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు అధికారులు కొన్ని కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నందుకు అందవాలసంఘం సంతోషిస్తున్నది. అయితే ఈ చర్యలన్నీ మొత్తంమీద పని ఎలా జరుగుతోందో పరిశీలించడానికి ఉపయోగపడతాయే తప్ప పరిగా ఎంతపని జరిగిందీ, ఖర్చుకు తగిన ఫలితాలు లభించాయో అని లెక్కవేయడానికి పనికిరావు.

అందుచేత పౌర మెంటు ఆమోదించిన వ్యయధనం సరిగ్గా ఖర్చయిందా, తగినంత పని జరిగిందా అని కచ్చితమైన లెక్కలు వేయడానికి తగిన ఏర్పాట్లులేవని సంఘం భావిస్తోంది. అందుకు ఏమేమి ఏర్పాట్లు చేస్తే బావుంటుందో కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు అధికారులు ఆలోచించాలి."

అవకతవరాలు

రాజస్థాన్ ఆక్టోంబర్ జనరల్ వేర్కొన్న "అవక తవరాలు" గూర్చి ప్రస్తావిస్తూ అందవాల సంఘం ఇంకా ఇలా అన్నది :- "ఇతిర ప్రదేశాలలో కూడా ఇలాంటి అవకతవరాలు జరిగాయేమో తెలియదు. జరిగితే ఎంతవరకూ జరిగాయో తెలియదు. అవకతవరాలు జరిగినంతమేరా, ధనం వృథా అయినట్లే భావించాలి. అసలు కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులలో ప్రజలు చేసిన శ్రమను, పెట్టిన డబ్బును ఎక్కువచేసి చెబుతున్నారని కొందరు భావిస్తున్నారు. తప్పకుండా చూపుతున్నారని, ప్రభుత్వం నుంచి ఎక్కువ డబ్బు లాగడంకోసం మోసం చేస్తున్నారని ఆరోపణలున్నాయి. ఈ విషయమై నిర్ణయించడానికి అందవాల సంఘంవద్ద తగినన్ని పాత్రుధారాలు లేవు. రాజస్థాన్ ఆక్టోంబర్ జనరల్ వేర్కొన్న అవకతవరాల కోరికవరకూ అసలుసంగతి గ్రహించకచ్చు. పై ఆరోపణలు అతిశయోక్తులు కావచ్చును. కాని వాటిని పూర్తిగా త్రోసేయడానికి వీలేదు. ప్రజాసాన్ని వేనచెప్పినరీతిగా దుర్వ్యయంచేయకుండా అరికట్టే పద్ధతులిం తవరకూ లేవు. కనుక కమ్యూనిటీ అభివృద్ధికార్యక్రమానికి సంబంధించిన ఈ అంశానికి అందవాల సంఘం ప్రధమ ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నది. అసలు ఆక్టోంబరు తయారు చేయసెంలో కనీసపు ప్రమాణాలను కూడా పాటించడంలేదని ఈ సందర్భంలో సంఘం భావిస్తోంది. ఈ లోపాన్ని వెంటనే ఎందుకు సవరించరాదో తెలియడంలేదు ఈ ప్రాజెక్టుల ఉన్నతాధికార సంఘం ఆయా

విషయాలన్నిటినీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని అందవాల సంఘం గట్టిగా కోరుతున్నది. కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులలో పనిచేసే ఉద్యోగులు, పనివారు డబ్బు విషయంలో జాగ్రత్త వహించేటట్లు, ఆక్టోంబర్ పని సరిగా చేసేటట్లు చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది అలా చేయక పోయినప్పుడు తక్షణం లోపాలను నివారించడానికి సమర్థమైన చర్యలు కూడా తీసుకోవే ఏర్పాట్లు చేయాలి. గ్రామాల అభివృద్ధికి కేటాయించిన ధనాన్ని పవిత్రంగా భావించాల్సిన అవసరాన్ని అందవాల సంఘం ఉద్ఘాటిస్తోంది ఆ ధనం దుర్వ్యయం కాకుండా తగిన కఠిన చర్యలు తీసుకోవాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంవీధకూడా ఉంది."

భారత ప్రభుత్వ నియామకంలో మొత్తం 247 మంది వి. ఎ. ఎస్. అధికారులున్నారని అందవాలసంఘానికి సమాచారం అందింది. వీరిలో 189 మంది సెక్రటరీ, జాయింటు సెక్రటరీ హోదాలోనివారు. 94 గురు డిప్యూటీ సెక్రటరీ హోదావాదు. 14 గురు అండర్ సెక్రటరీలు. రాష్ట్రాలవారిగా చూస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చెందిన వారు 68 గురు, మద్రాసువారు 27 గురు, పశ్చిమ బెంగాల్ వారు 26 గురు, బొంబాయి నుంచి 22 మంది, మన్యప్రదేశ్ నుంచి 22 మంది దీక్షాదనుంచి 18 మంది, పంజాబు నుంచి 17 మంది ఉన్నారు. భావలవారిగా చూస్తే 42 మంది హిందీకాని ప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన వారున్నారు. వీరిలో మద్రాసువారు 27 గురు, ఆంధ్రనుంచి 9 మంది, కేరళనుంచి 8 గురు, మైసూరు నుంచి 8 గురు ఉన్నారు. ★

బిల్లి

మహాపాద. బిల్లి. సుషు
వ్యాధులకు గారంటిచేసి తన
క్షేణుని పరీక్షించు

రెడిక్స్ గోపాలపురం

తూర్పు గోదావరి జిల్లా
(పేట) తణుకు (4 కి.మీ)

శ్రీ కాఫ్

దగ్గు. ఉబ్బు సములకు
దివ్యోషధము

శ్రీ వత్స కైమకల్ గోదావరి
9 మైల పేట, మైసూరు-30

[48 వ పేజీ తరువాయి]

జల్లెటానలు కూడ లేవునుండి! మరని డేలా అనుకుంటే! "అరను మీ..." అనగానే ఈ అన్నయ్యింటి అన్నా చటుక్కున చదవడం ఆపేసి, అవిడ ముఖం చిన్న పోయింది తన లెక్క తప్పు అయినందుకు.

ఇంతలోకి మరోబండి దిగి ఒక అమ్మాయి అబ్బాయి వచ్చారు సరాసరి మేం వున్న రూముకే. అరను ఆ అమ్మాయిని రూములో విడిచిపెట్టి తను ప్రక్కరూములోకి వెళ్లిపోయేడు. తరవాత దువ్వెన, అద్దం బవర్ ఇలా ఏవో అరినికి కావలసిన సామాన్లు తీసుకునేందుకు ఆ రూముకి రి, 4 సార్లు వచ్చి అమ్మాయితో మాట్లాడి వెళ్లిపోయేడు. ఇదంతా ఆయక అమ్మాయిని కూడ కుళిలప్రశ్నలు చేసిందొకావిడ. ఇంతలోకి మళ్ళీ వచ్చేదాఅబ్బాయి చేసి కోసమా? అరను వెళ్లేక అరను మీ అన్నయ్యో? అనడిగిందావిడ. కాదండీ మా ఆయన అందాఅమ్మాయి పాపం! సిగ్గు పడుతూ. నా దగ్గర జరిగిన తరువాతే జరిగిందావిడికి ఆక్కడ కూడా!

ఒక అమ్మాయి, అబ్బాయి సినిమాకో, వీడియో వెనా, లేక ప్రయాణం చేసినా వాల్లిద్దరూ భార్య, భర్తలే అనుకుంటారు సాధారణంగా. అనుకుంటే పోయేదిలేదు. కాని చటుక్కున అడిగేస్తారు చాలమంది. ఆ వల్లేవాళ్ళు ఏమవుతారో తెలియకపోతే వచ్చే సప్తమేమిటి? పోనీ కావాలే అనుకోండి. మీ రిద్దరూ ఏమవుతారు? అనడిగితే ఎంతో సబబుగా వుంటుంది, అనతలివాళ్ళ మనసు కూడా కదపడదు. మంచివాళ్ళయితే పూరుకుంటారు, కాని అనే మరొకళ్ళయితే అనవసర ఘర్షణ.

పి. నీలవేణి

జూన్ 9 గూడ (హైదరాబాదు)

* * *

నా ఆత్మ స్నేహితురాండ్రలో ఒక రైస మజాత చెబుతుండేది కలెక్టరుగారు

RATNAM'S 'N' OIL

నేవించిన తూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 సీసా రూ. 11-4-0

. ఎద్యన్నుతో జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం నర్స్, చులకపేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు - 2.

మ్యాయి నీరజకి తగని గర్వమనీ, ధనం, అందం, హోదావల్ల ఎవ్వరినీ లెక్కచెయ్యదనీని. తియ్యగా, కోయిలవలె మధురంగా పాడతానని నళిని! భలే తలబిరుసనికూడా నుజాతే చెప్పింది నాతో.

నుజాత మాటలు నమ్మకుండా వుండడమేలా? కారణం ఆమె నా ప్రమిత్తురాలని చెప్పనే చెప్పను. అంతేకాకుండా నుజాత, నళినితీరుకూడా అత్యురాలా అనినగానే వుంది. ఎప్పుడు ఆప్యాయంగా పలుకరించి నా ముక్కున గా రెండు, మూడు మాటలకంటే ఎక్కువ మాట్లాడనే మాట్లాడరు. ముత్యాలూలికిపోతాయేమోనన్నట్టు. పోనీ. వాళ్ళ గొప్ప వాళ్ళకే వుంటుంది. నాకేం తక్కువ అని నేను మాట్లాడడం మానేశా. అంతే! ఎప్పుడూ కాలేజీలో మేము ఎడముఖం పెడముఖమే కాని కులాసాగా మాట్లాడుకున్న పాపాన పోలేదు.

ఆరోజు మేమంతా పిక్నిక్ ప్రాంగం చేసుకుని పార్కుకు బయలుదేరాం. మధ్యాహ్నం 2 గంటలనుండి సాయంత్రం వరకు చాలా విరివిగా పోగమలు చేసుకున్నాం. మాతో నీరజ, నళినికూడా వచ్చారం. ఆ నాడు వారిద్దరినీ చూస్తే నాకు విపరీతమైన ఆశ్చర్యంతోపాటు నా అభిప్రాయాన్ని కూడా మార్చుకోవలసివచ్చింది. కలెక్టరుగారు మ్యాయి నీరజకి గర్వమూ లేదు. ధనం, అందంవల్ల దిర్భమా లేదు, కాకపోతే హోదావల్ల ఏర్పడిన హుందాతనం, దర్జా మాత్రం అడుగడుగునా వుట్టిపడుతుంది. ఆమె మాట్లాడే తీరే అంత. చాలా తక్కువగా మాట్లాడుతుంది. ఇంక నళిని కూడా అంతే! పదిమందిలో వుత్సాహంతో ఎన్ని పాటలైనా పాడుతుంది. కాని ఒంటరిగా వున్నప్పుడు నోరెనా మెదపదు.

మరి నుజాత నాతో ఎందుకట్లాచెప్పింది? ఆమెకి నీరజని, నళినిని చూస్తే ఈర్ష్యా? లేక పగా? ఏమీ కాదు. వాళ్ళ మనస్తత్వాల సర్వంచేసుకోకపోవడమే దీనికి కారణం. తనూ నావలెనే ఎవళ్ళో గర్వమని చెబితే నమ్మవుంటుంది. యధార్థం తెలుసుకోకుండా అకూలే నాతోకూడా చెప్పి వుంటుంది. అంతేకాని ఆమె వాళ్ళ సర్వంచేసుకోవడానికి ప్రయత్నించినట్లు కనబడదు.

మనుష్యుల్లో ఒక్కొక్కళ్ళు కొక్కొక్కరకం మనస్తత్వం, ఒక్కొక్కతీరు—తెన్ను వుంటుంటాయి. మనం నూత్నంగా నిరీక్షించి తెలుసుకున్న తర్వాతనే నీరజ చనం చెప్పటానికి పూనుకోవాలి. ఇతరుల

చెవులతో, కళ్ళతో విని, చూచి చేసికొనా నిర్వచనం చెప్పడంవల్ల చాలా అవకాశం కలుగుతాయి. "ఇతరులనుగురించి నీకేమీ తెలియదు గనుక మంచిచెడులు విచారించక ఎవ్వరినీ విశ్వసించకు. లేకపోతే అది నీకు ప్రపంచకంలో సగంమందిని శత్రువులుగా తయారుచేస్తుంది" అని చెప్పిన హేజ్ లిట్ మాటలు జ్ఞాపక మొచ్చాయే నాకు.

ముదిగంటి అనసూయ.

తలుగు.

మారిస మతలబు

(26 వ పేజీ తరువాయి)

కాదు, తెలియని భావతో వేగలేక" అని సమాధాన పరచుకున్నాను.

"నువ్వలా బాధ పడతావనే అరవం, తెలుగు రెండూ తెలిసిన పనిమనిషిని కుదిర్చాను కీ! చక్కగా ఆభావకూడా ఆమె ద్వారా నేర్చుకోవచ్చు. ఏముంది కొద్ది రోజుల్లోనే అలవాటుపాతుంది అంటూ దగ్గరకు లాక్కొబోయారు నన్ను. వారి ప్రయత్నం కొనసాగించకుండా చేయడానికి పనిమనిషి నెపమయింది నాకు.

ఆ రాత్రి ప్రాద్దుటినుంచి జరిగిన విచిత్ర సంఘటనలు, ఆలోచనలు వారితో చెప్పాను. నా పూవాలకు వారు నవ్వుతారని తెలుసుకొని, చెప్పకుండా వుండలేక పోయాను.

కాలం గడచిపోయింది. నాకు తమిళం వంటబట్టింది. అప్పుడే మావారి దృష్టిలో పండితురాల నయ్యాను.

ఆనాడు ఆఫీసునుంచి వస్తూనే తెలుగులో కవిత్వం ప్రారంభించారు. మద్రాసు నుంచి హైదరాబాదు పోతోవున్నామట.

ఆఫీసుకు కలవు లిచ్చినా వారికి పని వుంటుందట. అందుకే నే నన్ను ఒకసారి మా అమ్మగారింటికి పంపుతామన్నార.

"అప్పుడు అతి కష్టమైన అరవం నేర్చావు. ఇక హైదరాబాదు వెళ్ళాక తిలబాదుకుంటూ తురకం నేర్చుకోవలసి వస్తుందేమో!" అన్నారాయన నవ్వుతూ.

"అదంతా తిర్యాక ఆలోచించుకుందాగాని, పాపం నిన్ను చూడక మీ వాళ్ళు, వాళ్ళని చూడక నవ్వు దిగులుపడడం చేసికీ మీ అమ్మగారింటికి రేపు తీసుకువెళ్ళాను. ప్రయాణం కా...ఒహో ఇప్పుడు వచ్చేయింక నాలుగైదు నెలలవరకు రావన్న మాట. మరిచేపోయాను. అంతవరకు తిరిగి బ్రహ్మచర్యం స్వీకరించవలసిందే నా చేతి?" అంటూ చిలిపిగా నాకళ్ళలోకి చూచారు. అవునన్నట్లు తల వ్రాపక తిప్పిందికాదు నాకు...

మధురవీరన్న అశ్వరాజం [మధురశిల్పం]

ఫోటో: వి. కేశవశర్మ.

బిన్నీవారి కాట్స్ వాల్ తో తయారైన దుస్తులలో పిల్లలు హాయిగా ఉంటారు!

మీ పిల్లలకు బిన్నీవారి కాట్స్ వాల్ తో దుస్తులు కట్టించండి. మీ పిల్లలు వాటిని ఎంతో మెచ్చుకుంటారు. కాట్స్ వాల్ పూలు మరియు నూలుల మిశ్రమమగు తేలికైన బట్ట. మెత్తగా ఉండే కాట్స్ వాల్ దుస్తులతో పిల్లలు పి కీరోప్లస్టిక్ లో నైనా హాయిగా ఉంటారు.

కాట్స్ వాల్ అశ్రుర్యకరముగ దీర్ఘకాలము మెచ్చుట మరియు అన్ని విధముల లాభకరముగ ఉండుట మీరు

చూస్తారు. దీనిని యింటివద్ద ఉతుకుకోవచ్చును—అది క్రుంగకుండా ఉంటుందని గ్యారంటీ చేయబడినది. కాట్స్ వాల్ లో ఎన్నుకొనుటకు 100 పైగా వేరువేరు దీక్షామంజు, రంగులలో చంటి పిల్లలకు వింతైన బొమ్మల అద్దకములు, తేలిక రంగులు, చెక్కు, గుడ్డలు మరియు భారత మొదలైనవి దొరకుతున్నాయి. వానిని నేడే మీ బట్టల దుకాణములో చూడండి!

కీరాకాలములో వాడే దుస్తులకు—బిన్నీవారి ఆంగ్లా కొనండి: ఈ వాణ్ణామైన పూలు, నూలు కలిపి దట్టముగా నేసిన బట్ట, కన్నుల వండుగ కలిగించే అనేక రంగులలో దొరకుతోంది.

ఏక రంగు రకములు 29/30" ఒక గజమునకు	రూ. 3/10
ఇతర రకములు 29/30" ఒక గజమునకు	రూ. 3/10
ఏక రంగు రకములు 35/38" ఒక గజమునకు	రూ. 4/5
అద్దకములు 29/30" ఒక గజమునకు	రూ. 4/4
చెక్కు, గుడ్డలు 29/30" ఒక గజమునకు	రూ. 4/1

అమ్మకపు వస్తు అదనము

బెంగుళూరు వురెన్, కాటన్ అండ్ ఏర్స్ మిర్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
పిజెంట్స్, పెక్రెటర్స్, అండ్ ట్రైజరర్స్: బిన్నీ అండ్ కంపెనీ (ప్రైవేటు) లిమిటెడ్

శ్రీ రామ రక్ష

ఆడిదాము. శ్రీ పటాస్కర్ మహాత్మ్యం చివరకు ఎలా పరిణమిస్తుందో చూడాలి.

* * *

“ఉపాధ్యాయ వృత్తి మహాత్మ్యం మైనది. అజ్ఞానాంధకారాన్ని నిర్మూలించడంలో వారు ఆఖండమయిన సేవ చేయవలసి వున్నది” అన్నారు రాష్ట్ర విద్యామంత్రి ఈ మధ్య నల్గొండ జిల్లా ఉపాధ్యాయ పరిషత్తును ప్రారంభిస్తూ, నేటి వరమాన సమాజంలో ఉపాధ్యాయుల ప్రతిపత్తి ఎంత ప్రధానమయినదో, వారు నిర్వహించవలసిన బాధ్యతలు అంత గురుతరమయినవని అందరూ అంగీకరించే విషయమే. బాధ్యతలు పెద్దవి కాబట్టి, వాటికి తగిన వేతనాలు ఇప్పించండి మహాప్రభో అని ఉపాధ్యాయులు పాలకులకు ప్రతి సమావేశంలోనూ ప్రాధేయపడి విన్నవించు కుంటున్నారు. అయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వీరి మొరను ఆలించిన పాపాన పోవడం లేదు. ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో వున్నవారికి సింఘసు, ప్రావిడెంటు ఖండు మొదలయిన సౌకర్యాలను కలిగించడంలో ఇరుగున వున్న మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఉదారమయిన విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నదో కూడా ఆంధ్ర ప్రభుత్వం గమనిస్తున్నట్లు లేదు. తక్కువ జీతాలు వచ్చే ఉపాధ్యాయుల జీతాల

హెచ్చింపుకు ఇప్పటికీ అవకాశం లేదనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికీ వాదిస్తున్నది. అదనపు ఆదాయ మార్గాలను అన్వేషిస్తేనే గాని, జీతాలు పెంచే సావకాశం లేదని చెబుతున్నది. బాలబాలికలను ఉత్తమమైన భావిపౌరులుగా తయారు చేయడంలో గురుతరమైన బాధ్యతలను ఉపాధ్యాయులు నిర్వహించక తప్పదని ఒకవైపు ధర్మ పన్నాలు చెబుతూ, మరొకవైపు ఎక్కువ వేతనాలు ఇవ్వడం మాత్రం సాధ్యపడదని వాదించడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రాప్త దృష్టికి నిదర్శనమనే అనిపించుకుంటుంది. ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచడానికి అయ్యే ఖర్చులో సగభాగం భరిస్తామని, మిగతా సగభాగాన్ని మాత్రమే రాష్ట్రాలు భరించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇదివరకే మాట ఇచ్చింది. అసేక ఇతర రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనను ఆమోదించి ముందంజ వేసినవి. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం మాత్రం ‘జేవుడు వరమిచ్చినా పూజారి వరమివ్వడనే’ ధోరణిలోనే ప్రవర్తిస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసే సహాయం కేవలం మొదటి సంవత్సరానికి మాత్రమే వరిస్తుందో, లేక, ప్రతి సంవత్సరానికీ వరిస్తుందో ఆంధ్ర ప్రభుత్వానికి ఇప్పటికీ అర్థం కాలేదట! కేంద్ర

ప్రతిపాదన ప్రకారం ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచలేక పోవడానికి ఈ సందేహమే కారణమట! కేంద్ర ప్రతిపాదన రాష్ట్రాలకు అంది దాదాపు ఏడాది అయినా, ఈ స్వల్ప సందేహాన్ని ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఇంతకాలంగా నివృత్తి చేసుకోలేక పోయిందంటే ఏమనాలి?

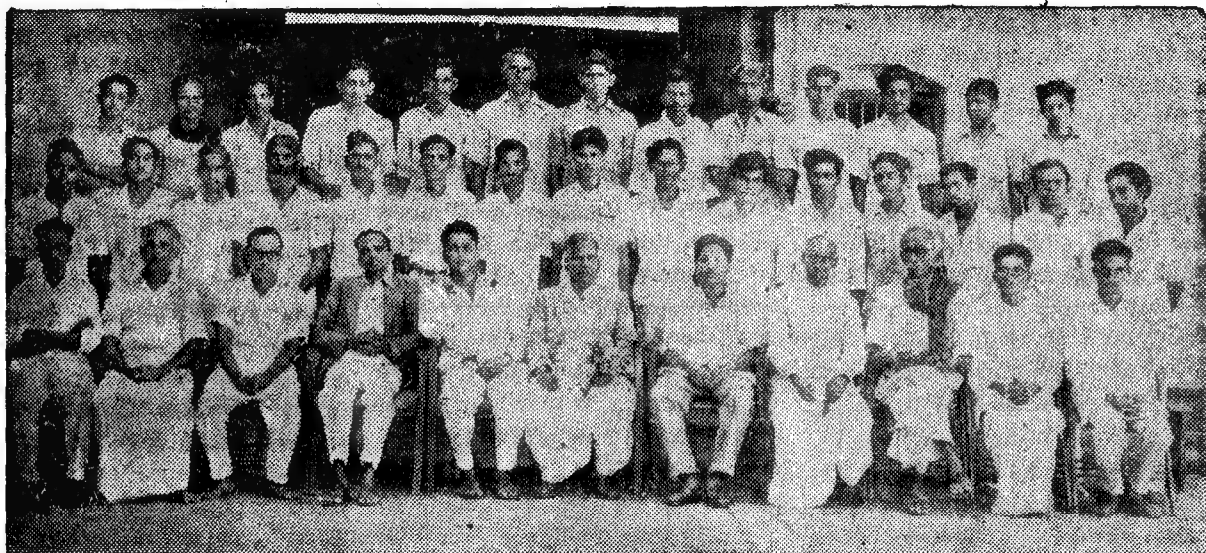
తెలంగాణాలో ఇస్తున్న వేతనాలలో సమానమైన వాటిని ఇస్తేనే తప్ప, ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయ లోకంలో అకాంతి చల్లరదు; అప్పడుగాని చారు విశ్రమించరు.

* * *

తెలంగాణా చేనేత కాంగ్రెస్ ను ఆంధ్ర చేనేత కాంగ్రెస్ లో విలీనం చేయడానికి హైదరాబాదు చేనేత నాయి సంఘం శ్రీకొండా లక్ష్మణ్ అధ్యక్షతన సమావేశమై నిర్ణయించింది. ఉభయ ప్రాంతాలలో వున్న ఆయుక్తేద సంఘాల విలీనం కూడా జరుగబోతున్నది. కుభం, రెండు రాష్ట్రాల కాంగ్రెస్ సంఘాలు విలీనం గాక పోయినా, కనీసం చేనేత కాంగ్రెస్ లైనా విలీనమవుతున్నందుకు హరించని ఆంగ్ల దుండడు. ఉభయ ప్రాంతాల చేనేత కాంగ్రెసులు పడుగు, పేకగా కలసిపోయి పర్జిల్లాలి; తను కోర్కెలను కలసికట్టుగా వ్యవహరించి సాధించుకోవాలి.

31-12-56

—[భారగవ]

పూర్ణాపట్నం అధినేత శ్రీ జి. కె. మంగరాజు చివ్విపూర్తి (విజయవాడ) ఉత్సవంలో తీసిన ఫోటో. ఈ సందర్భంలో రెండువేలమందికి అన్నదానం జరిగింది. పూర్ణా ఉద్యోగులకు వస్త్రాలు బహూకరించారు. ప్రేమసమాజానికి వెయ్యిరూ.ల విరాళం ఇచ్చారు.

బుడగలు చిచ్చులపెట్టె

బెల్లింపడం అంటే, నువ్వు బంగారుతండ్రి కదమ్మా, నువ్వు బాచాల కొండవి కదమ్మా అనేసి మనదగ్గర బామ్మలు, జంటికలూ, గోళీలూ, నా వుండిలో వుండే డబ్బులూ అవన్నీ లాక్కోడం అన్న మాట.

మనం ఇవ్వను అంటాం అనుకో అప్పుడు ఘుబుక్కున “బోడివెధవా” అని తిట్టడం.

అప్పుడుకూడా ఇవ్వకపోతే అల్ల దుగో కాకి అటుచూడు అనేసి, మనం అటు చూస్తూఉంటే, తీసేసు కుంటారు.

దీన్ని టోకరా అంటారని బాబాయి చెప్పాడు. టోకరా అంటే కూడా అబద్ధం చెప్పడమే.

అంటే, ఇప్పుడు నాదగ్గర వుండే

వుండికదా. అందులో డబ్బులు వుంటాయి కదా. డబ్బులుంటే వుండే బరువుగా ఉంటుంది. లేకపోతే తేలికగా ఉంటుంది. చప్పుడు అవదు. ఒక్కోసారి కొంచెం కాణీలు వుంటే, చప్పుడు అయినా, బతువుగా వుండదు గదా.

నా వుండి వుండుండి తేలికగా అయిపోతుంది. ఇది ఎప్పుడంటే నాన్నకి జీతం రానప్పుడు అన్న మాట. అప్పుడు మనం ఎందుకు వుండీ తేలికగావుందీ అంటామనుకో.

ఏమో అంటుంది అమ్మ. నాన్న కూడా యేమో అంటాడు. హచ్చర్య పడిపోయేస్తాను. కాని బాబాయి నిజం చెప్తాడు. కొంచెం రోజులు అయ్యాకా.

ఏమిటంటే. నాన్న దగ్గర

డబ్బులు అయిపోతే, నేను నిద్దర పోయినప్పుడేమో, నా వుండిలో డబ్బులు అప్పు తీసుకుంటారుట. మళ్ళీ డబ్బులొచ్చాక అందులో ఆ అప్పులు వేసేస్తారుట. అప్పుడు వుండీ మళ్ళీ బతువుగా వుంటుంది.

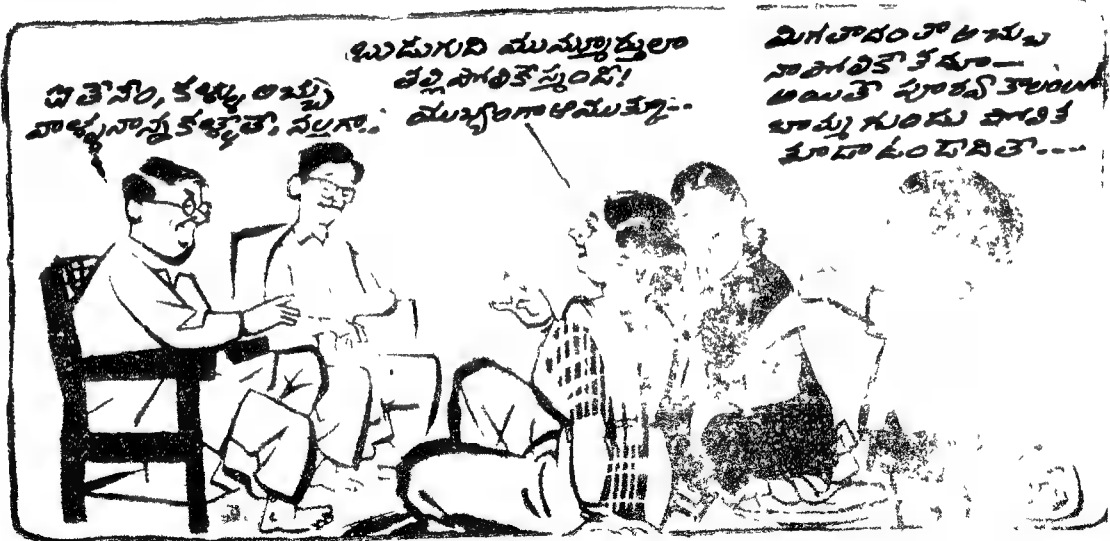
ఏం? మరి బాబాయి ఇలా అని నాకు ముందస్తుగా ఎందుకు చెప్పాడు? ఆలీసంగా చెప్తాడుగదా.

ఇలా ఆలీసంగా నిజం చెప్పినా అబద్ధమే అన్నమాట.

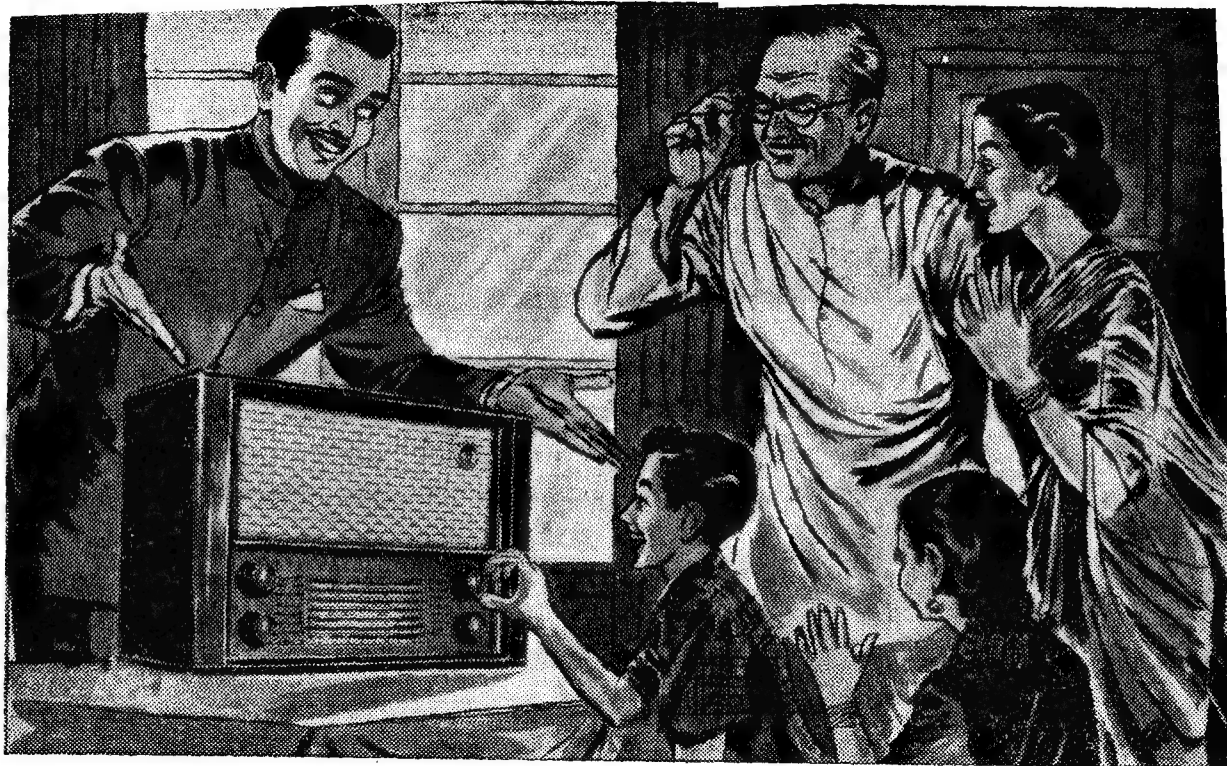
ఇలాంటి నిజం ఎప్పుడైనా పెద్దవాళ్ళే చెప్తారు. చిన్నపిల్లలు ఆలీసంగా నిజం చెప్పకూడదట. చెప్తే తేజరు.

తేజరు అంటే, పిన్నిగాయా మా బామ్మ పట్టాడుకోడం.

ఇప్పుడు పిన్నిగా రుండికదా, అవిడకి పెద్దజెడ లేదుకదా. అయినా, పేరంటంలో కూచుని అభద్ధం చెప్పేస్తుంది. అప్పుడు పెద్ద జెడ ఉంటుంది అను అనుకో. అయినా అది

నూతన సంవత్సరములో ఒక **నేషనల్-ఎక్స్** రేడియోను కొని సంగీత మాధుర్యమును అనుభవించండి!

రేఖమంతలా లక్షలాది కుటుంబములు నేషనల్-ఎక్స్ రేడియో ద్వారా పొందే సంగీతము మరియు వినోదముల కొరతను తీర్చుటలోని ఆనందమును మీరూ పొందండి:

ఎంచుకుందుకు 12 దివ్యమైన మోడలులు నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోలు అద్భుతమైన వేల యిచ్చుటకు పేరు గాంచినవి.

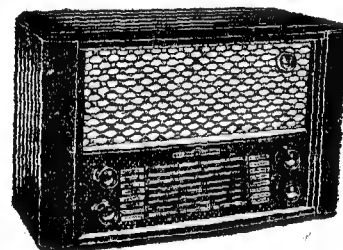
మోడలు 241: సుందరమైన స్టాన్డిక్ క్యాబినెట్ : భారతదేశములోని అన్ని ప్రాంతములను విస్తరించును; ఎన్/డి సి కరెంటు లేక ట్రై క్యాబరీతో వని చేయును. దీని ధర రు. 195/- మాత్రమే.

ఇంకా యితర 11 మనమైన మోడలులు రు. 1200/- వరకు వివిధ ధరలలో ఉన్నాయి. ఒక నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోను నేడే కొనండి. సులభమైన వాయిదా పద్ధతిలో కొనవచ్చును.

మోడలు 241: ఈ మోడలులో ఉన్న 5 వాయిదలు గల రేడియో ఎన్/డి సి కరెంటుతో వని చేయును; 4 వాయిదలది ట్రై క్యాబరీతో వని చేయును. ఆకర్షణీయమైన స్టాన్డిక్ క్యాబినెట్; మీడియం వేవ్ బ్యాండు మరియు 19, 31, 41, 80 మరియు 80-90 మీటర్ల పార్ట్ వేవ్ బ్యాండులపై వినవచ్చును. రు. 195/-

మోడలు ఎ/917: 7 వాయిదలు- 8 బ్యాండులు : 18, 16, 19, 25, 31 మరియు 41 మీటర్ల బ్యాండ్ స్పర్డ్ చేయబడినవి - ట్యూస్ట్ ఆర్. ఎఫ్. స్టేజీ; కట్ట క్యాబినెట్; ఎన్ కరెంటుతో వనిచేయును. రు. 585/-

పై ధరలలో బేరము లేదు; స్థానిక వస్తులు ఆదినము.

నేషనల్-ఎక్స్

రేడియోలు శ్రేష్ఠమైనవి - అవి మౌన్టునైజ్ * చేయబడినవి.

ఉచితము: ఏ నేషనల్-ఎక్స్ వ్యాపారి నైనా రేడియో ఉచితముగా పేట్రిమాను మని నేడేవినండి. లేక, ఉచితముగా వంట బొమ్మలతో వివరించిన కాగితమును పంపమని మాకు వ్రాయండి.

జెనరల్ రేడియో & అప్లయన్స్ ప్రైవేట్ లి. లిమిటెడ్. బొంబాయి 4. 8 మదన స్క్వేర్, కలకత్తా 18. 1/18 మౌండ్ రోడ్, మద్రాసు. 88/79 నిల్వర్ జూన్లీ పార్క్ రోడ్, బెంగళూరు. జోగ్గియన్ కాలనీ, చాంద్ నీ చౌక్, ఢిల్లీ.

* భారతదేశము వంటి ఉన్న దేశములలో కాగుగా పనిచేయుటకు మామూలుగా జరిపుతున్న కన్న 16 సార్లు ఎక్కువ సురక్షితముగా చేయబడినది.

మృత్యు దేవత

పూర్వకాలంలో అమరావతి నగరంలో ముగ్గురు స్నేహితులుండేవారు. వారు ముగ్గురూ చాలా కలిసిమెలిసివుంటూ, ఏ పని చేసినా ముగ్గురూ కలిసిచేసేవారు.

వారు చేయని పనుంటూ లేదు. దోపిడీలు, హత్యలూ లెళ్ళి తుమించి చేశారు. సంపాదించిన ధనమంతా హాయిగా తీరుబడిగా కూర్చుని ఖర్చుపెట్టుకుంటూ కాలక్షేపం చేసేవారు. వీరికోసం ఎంతమంది గాలించినా దొరకలేదు.

ఒక రోజున వీరు ముగ్గురూ కూర్చుని ఏదో మాట్లాడుకొంటూ ఉండగా, కొంతమంది కలసి శవాన్ని తీసుకుపోడం గమనించారు. వారికి అదేదో తెలుసుకోవాలనే కోరిక కలిగింది.

వెంటనే తమ నౌకర్ని పిలిచి అదేమిటో తెలుసుకొనిరమ్మని అడిగారు. అతను అటు వెళ్లకుండానే దాన్ని గురించి తనకు తెలుసునని చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు.

“ఆ నగరంలో ఒక దుర్మార్గుడుండేవాడు. వాడు అందరినీ ఏడిపించుకులిసి, వారిమీదనే ఆధారపడి జీవనం గడిపేవాడు. వాడికి నేటితో యీలోకంలో పనిపూర్తయినట్లుగా మృత్యు దేవతనుంచి పిలుపు వచ్చింది. అందుకోసం అతను బయలుదేరి వెళ్లిపోతున్నాడు” — అని అగిపోయాడు.

“వెళ్లకపోతే..?” అని ప్రశ్నించాడు వారిలో చిన్నవాడు.

“ప్రతివ్యక్తి ఎప్పుడో ఒకప్పుడు

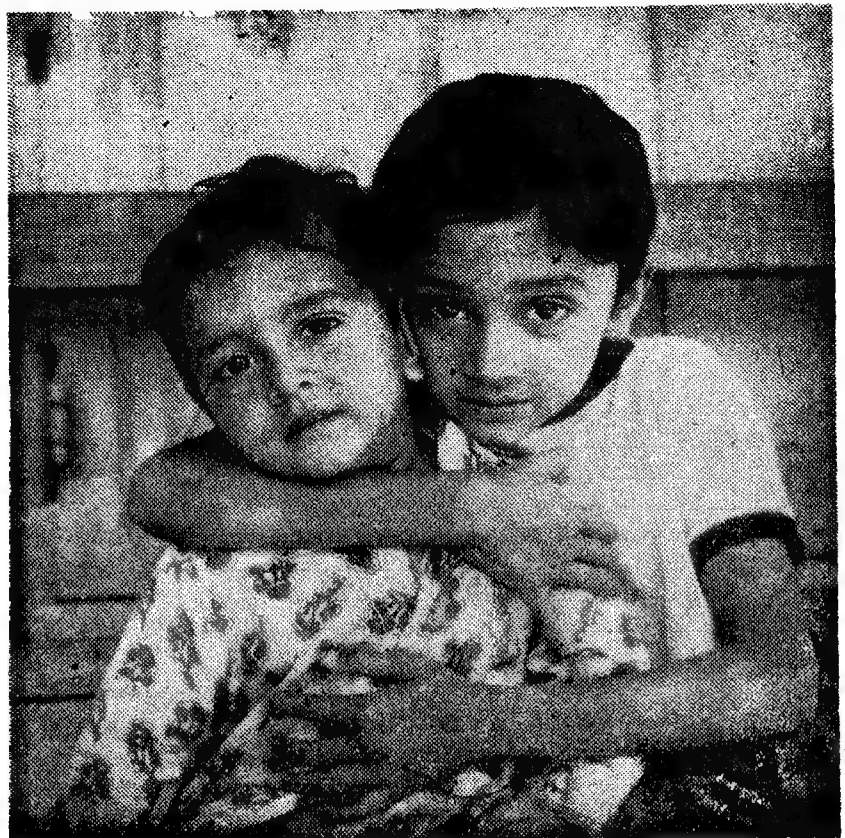
“పారిజాత”

మృత్యు దేవతను దర్శించుకోవలసిందే. వెళ్ళిన వాడు యిక తిరిగి రాడు కూడ” — అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు నౌకరు.

దాంతో వీరిముగ్గురికీ భయం కలిగింది. తాముకూడా మృత్యుదేవత కోసం వెళ్లాలికదా అని తలుచుకున్నారని ఎందుకో అదోరకమైన భయం ఆవరించింది. “ఈ మృత్యు

దేవతకనక లేక పోతే —” అనే ఆలోచన కలిగేసరికి — వారి భయం పటాపంచలై పోయింది. సంతోషరేఖలు వెల్లివిరిశాయి వారి ముఖాల్లో.

వెంటనే మృత్యుదేవత కోసం బయలుదేరారు ముగ్గురూ కలిసి. చాలా దూరం నడిచారు. కాళ్ళు అరిగిపోయేట్లుగా నడిచారు కాని వారికోరిక తీరలేదు. కొంతదూరం పోయేసరికి ఒక మునలితాత వారికి ఎదురయ్యాడు.

నేనూ, తమ్ముడూ

పాతాళికి దుర్మార్గులతో పోయినాము.

మృత్యు దేవత

“మృత్యు దేవత ఎక్కడుందో చెబుతావా లేక పోతే నిన్ను యిల్లాగే చంపెయ్య మన్నావా?” అని అడిగారు. పాపం! ఆ తాత పని “బోనులో ఎలుక” మాదిరిగా వుంది. ఎంతో ప్రాధేయ పడ్డాడు తనకు తెలీదని. కాని వారు తమ పట్టు విడువలేదు.

“అయితే వినండి”-అని చెప్పడం మొదలెట్టాడు—“ఇల్లాగే కొంత దూరం పోయేసరికి మీకు ఒక పెద్ద మృత్యుచెట్టు కనబడుతుంది. ఆ చెట్టు తొట్టిలో దాగి వుంది మృత్యు దేవత-వెళ్ళి చూసుకోండి వెంటనే”

ఈ మాటలు వినేసరికి వారి సంతోషం పరవళ్ళు తొక్కింది. ఆ తాతను అక్కడే వదిలిపెట్టి ఆ మృత్యుచెట్టు కోసం బయలుదేరారు.

నిజంగానే మృత్యుచెట్టు కనబడింది. ఇక మృత్యుదేవతను పట్టుకొన్నా మనే అనుకొన్నారు. తీరా చేసి ఆ తొర్రలోకి తొంగిచూసేసరికి వారికి కనబడిందల్లా ఒక పెద్ద ధనరాశి.

ధనరాశి చూడగానే వారు మృత్యుదేవత మాట మర్చిపోయారు. ఆ ధనమంతా ముగ్గురూ పంచుకోడానికి నిర్ణయించుకొన్నారు. కాని అది పగలు. ఈ వెలుగులో ఈ ధనమంతా తీసుకుపోతే ఎవరేనా చూస్తారేమోనని అనుమానం కలిగింది. చీకటి పడి చాకా అక్కడే వుండి - ఆతరువాత ఆ ధనాన్నంతా మోసుకుపోడానికి నిశ్చయించుకొని- యాత్రాగా కాలక్షేపంకోసం మూడో వానిని ప్రక్కనే ఉన్న పట్టణంలోకి పోయి “సారా” నీసాలు తీసుకురమ్మని

పంపారు.

అతను అటు పట్టణంలోకి పోగానే వీరికి మరో ఆలోచన కల్గింది. పట్టణంనుంచి రాగానే మూడోవాణ్ణి చంపేస్తే యీ ధనమంతా రెండు వాటాలే వేసుకోవచ్చు-అప్పుడు యింకా ఎక్కువ ధనంకూడా వస్తుందని. ఇది నచ్చింది వారిరువురికీ.

కాని పట్టణంలోకి వెళ్లిన వాడు మాత్రం తక్కువ తిన్నాడు గనుకనా వీరి వల్లో పడ్డానికి. అతను మరొక ఎత్తు వేశాడు. బజారుకు పోయి—“కాలకూట విషం” కొని - దానిని రెండు సీసాలలో కలిపి - తనకోసం ప్రత్యేకంగా ఒకటి మంచిది తెచ్చుకొన్నాడు ఆ విషం కలిపిన సారా త్రాగి వెంటనే వారిరువురూ చనిపోతే ఆ మొత్తం ధనమంతా తనకే మిగులుతుంది.

ఈవిధంగా ఆలోచించుకొంటూ ఆ మృత్యుచెట్టుదగ్గరకు రాగానే - తోటి స్నేహితులిరువురూ అతనిపై బడి అతన్ని చంపేశారు.

చనిపోయిన వాడిని దూరంగా పారెయ్యాలని అనుకొంటూ వుండగానే వారి దృష్టి సారా సీసాల మీదికి పోయింది. సారా తాగేసి కొంతసేపు హాయిగా కాలక్షేపం చేసుకున్న తరువాత చూసుకోవచ్చులే అనుకుంటూ యిరువురూ సారా త్రాగటం మొదలెట్టారు. ఆ త్రాగటంలోనూ యిరువురూ ఒకే సీసా తీసుకొని కొంచెం కొంచెం పంచుకుంటూ త్రాగుతూ న్నారు. మైకం పూర్తిగా ఆవహించి దిరుపురినీ. పాపం! ఆ మైకంలోనే యిరువురూ యీ లోకాన్ని విడిచిపెట్టేశారు.

పాపం! మృత్యు దేవత కోసం వీరు బయలుదేరితే—ఆ మృత్యు దేవతే వీరిని వరించింది!!! ★

మాటవిలువ

(46-వ పేజీ తరువాయి)

కానుకలో ఇచ్చుకుంటాడినుకున్న సభ్యులంతా అయాజు పలుకులకు ఆశ్చర్యపోయారు.

అయాజు రాజకీయని అభిషయస్తూ, “నే నిప్పుడు సార్వభౌముణ్ణి కనుక నా యిష్టం వచ్చిన రీతిని చేయవచ్చును! నే నిప్పుడు చేయదలచుకున్న దేమిటంటే, ఈ సింహాసనం మీదనుంచి దిగి పోవడమే. దిగకపూర్వం నేను ఇస్తున్న ఆజ్ఞ ఏమిటంటే, వెంటనే నీవు ఈ గద్దెనక్కి కూర్చోవాలి!” అంటూ దిగిపోయాడు.

సుల్తాను సింహాసనాన్ని అధిష్టించి, “అయాజే, ఈ సింహాసనంమీద కూర్చున్నంత నేపూనీకు ఎలాగుంది? ఆనందంగా వుందా?” అని ప్రశ్నించాడు.

అయాజు సవ్యతో, “ప్రభూ, ఆనందంగానే వుంది. కాని ఆ గద్దె దిగివచ్చాక ఇంకా ఎక్కువ ఆనందంగా ఉంది!” అన్నాడు.

“ఎందువల్ల?” అన్నాడుసుల్తాను.

“నిన్నటివరకునూ ప్రభువు చే ఆజ్ఞాపించబడిన ఈఅయాజు ప్రధాని మాత్రమే. ఇకముందు ఆజ్ఞాపింపబడనున్న అయాజు చక్రవర్తి! సార్వభౌములు ఇంక ఒక చక్రవర్తిని ఆజ్ఞాపించ గలుగుతున్నారన్న ఆనందం నాకు కలిగింది!” అన్నాడు అయాజు.

చక్రవర్తి, సామంతులూ కూడా అయాజు వినయానికి మెచ్చుకుంటూ మార్గధ్వనులుచేశారు. ★

మంతా వచ్చేవాళ్ళము. నీకమాత్రం యిక్కడ నీవ చెయ్యటానికి ఎవరున్నారు చెప్ప! మేము వస్తే నేనూ, 'అది' కాస్త ఉపచారాలు చెయ్యటానికి వుండేవాళ్ళము."

"అది నిజమేకానీ, మిమ్మల్ని శ్రమపెట్టడం చేసింది వ్రాతపన్నాను."

"ఇందులో శ్రమ యేమింది తాతయ్యా! మాకు మాత్రం పెద్ద దిక్కు ఎవరున్నారు చెప్ప! మా అక్క, నాయనా పోయిన దగ్గరనుంచి తిరిగివచ్చినా, తండ్రివయినా నీ చేసింది భావించాను" అన్నాడు చలపతి తన మాటలకు తానే సంతోషిస్తూ.

ముసలాయనకు అంకులేని అనందం కలిగింది. ఆయన చేతితో చలపతి తల విమరుతూ,

"నాకు తెలుసురా! నీకు నేనంటే విపరీతమైన అభిమానమని"

"ఈ మాటల కేమిగాని ఇవాళ దాక్తురచ్చి వెళ్ళాడు"

"అ! ప్రాధునవచ్చి ఇంజక్షన్ యిచ్చి వెళ్ళాడు"

"దాక్తురుగారు ఏమన్నారు తాతయ్యా!" అన్నాడు చలపతి మాటల్లో ఆదుర్దా కనపరుస్తూ.

"పరిస్థితి క్షీణిస్తోంది అంటాడురా!... అయినా మీరు వచ్చిన తరువాత బరికటం కపమే" అంటూ ముసలాయన మూలిగాడు

"బరికించావు! తొందరగా పోతే బావుండును" అని చలపతి మనస్సులో అనుకొని పైకి మాత్రం దిగులపడుతున్నట్లు,

"అదేమి మాటలు తాతయ్యా! ధైర్యంగా వుండాలి వూరికే దిగులపడితే ఎలా! నాకేమీ భయంలేదు జబ్బు త్వరలో తగిపోతుంది. కానీవు నిద్రపో తాతయ్యా! ఎక్కువగా మాటలాడితే హైరానాపడుతావు" అన్నాడు చలపతి.

"పడుకుంటానుగాని, అమ్మాయి వచ్చింది కదూ! రంటింట్లో అన్ని సరుకులూ వున్నాయి. పెందరాజే వంట చేసుకొని భోజనం కానీయండి."

"అవన్నీ మేము చూసుకుంటాముగాని, ఈపూట నీకు జాతగానీ..."

"అలాగే! అమ్మాయి చేతజాతకాయించు" చలపతి కుర్చీలో నుంచి లేచాడు. ప్లానం చెయ్యటానికి గొడ్డోకి వెళ్ళాడు. భార్య నీళ్ళు తోడిస్తూ కిలీ వుండండి! అయినకు" అంది.

"మన మనుషున్నట్లేవుంది! తొందరగా నేవదిలిపోతుంది ఘటం" అన్నాడు చలపతి ప్లానం చేస్తూ.

మధ్యాహ్నం భోజనాలయినాయి, జగన్నానం, కనకం ఏమీ తోచక పోతే మ్యాట్లో సినిమాకు వెళ్ళాడు. ఇంట్లో మన

లాయన, చలపతి కుటుంబంకప్పిలే ఎవ్వరూ లేరు.

"తాతయ్యా! భాగవతం కానీ, భారతం కానీ చదివి వినిపించమంటావా" అన్నాడు చలపతి మాటవరసకి.

"ఇప్పుడేమీ వదుగానీ, నువ్వు కావాలంటే వెళ్లి చదువుకో? పెట్టె తాళం చెవులు యిస్తాను. పెట్టెలో అన్ని పుస్తకాలూ వున్నాయి" అంటూ రాజశేఖరం గారు తాళం చెవులు యివ్వబోయాడు.

వద్దంటే బాగుండదని చెప్పి ఇద్దంలేక పోయినా చలపతి తాళం చెవులు పుచ్చుకున్నాడు. మనస్సులో ముసలాయన మాటలు చికాకు కలిగించినా, పైకి మాత్రం వింకంగా.

"అది కాకు తాతయ్యా! ఈ రోజుల్లో వాళ్ళు సినిమాలూ, హాకులూ మరిగి పుణ్యం, పుణ్యార్థం సంగతి మరిచిపోతున్నారు. (ఇది జగన్నానం; కనకంల మీద చెప్పి!) ఎప్పుడూ చెలికనలు దిద్దక పోతే, ఏదైనా పురాణం చదువుకుందామనే జ్ఞానం వాళ్ళకు వుండదు. ఏమో! నామటుకు నేను భారత భాగవతాలంటే చెవికోసుకుంటాను. అవి చదువుకుంటే అమితానందం కలుగుతుంది" అన్నాడు చలపతి తన పాత్ర జ్ఞాపకం తెచ్చుకుంటూ

"నిజంగా అన్యవకం కుడివిరా! ఈ రోజుల్లో పురాణగంధాలంటే అభిమానించే వాళ్ళు కొద్ది ముందుంటారు. ఎవరి సంగతి ఎలావున్నా నాకు మటుకు ఆ పుస్తకాల పెట్టె పంచపాడాల! అది లేకపోతే నాకు లోకమే లేదు."

"అదికూడా పూర్వజన్మ విశేషమే తాతయ్యా! మావపుడు పూర్వజన్మలో పుణ్యం చేసుకుంటేనేకానీ, అలాంటి మంచి అలవాట్లు కలగవు. ఈ లోకంలో ఏది కాళ్ళకం! వచ్చేవాడు మనవెంట వొక్కటి రాకుండా! అందువలనే మరీ శృంగుడు 'మాయామేయ జగం ఔ' అన్నాడు (తనకు పద్యం పూర్తిగా రాదు) ఏమిటో మోహములో పడి పరిధి నిత్యమనుకుంటాము" అన్నాడు చలపతి ఉపన్యాస ధోరణిలో.

"నీకు ఎన్ని విషయాలు తెలుసుసురా! ఏది మరీశృంగుడలో వొక పద్యంపాడు!" అన్నాడు ముసలాయన సంబరపడుతూ.

'చచ్చామరా బాబూ' అంటూ మనస్సులో విసుక్కిని పైకి మాత్రం "దానికేమి తాతయ్యా! తీరికగా వున్నప్పుడు అన్ని పద్యాలూ పాడుతాను. మరి నేను వస్తాను" అంటూ తాళం చెవులు తీసుకొని గబగబా గదిలోనుంచి బయటపడ్డాడు. 'హమ్మయ్యా!' అంటూ వొక నిట్టూర్పునిడిచి వెప్పుడిగా

మేనేజరు :- ఇదుగో, నిన్ను సూటిగా ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను, సూటిగా సమాధానం చెప్ప. నా ఉద్యోగంలో నువ్వు, నీ ఉద్యోగంలో నేను ఉన్నామనుకో. ఆ పరిస్థితిలో ఏం చేస్తావు? నాకరు:- నాకర్ని తీసి పారేస్తానండి.

వెళ్ళి పెట్టె తెరిచాడు ఏముందో చూచామని

ఏముంటాయి! భాగవతం, భారతం, వార్హికి రామాయణం, యింకా యితర పురాణ గ్రంథాలూ పెట్టెనిండా వున్నాయి. తనకు పెట్టె పుస్తకాలు చూస్తూ వుంటే (గీకు, లాటిన్ పుస్తకాలు లాగున్నాయి

ఒక పుస్తకం బయటకుతీసి చదవటం మొదలుపెట్టాడు. ఏమో! తాతయ్య మధ్యలో మాసిపోదామని గదిలోకి వస్తాడేమో! ఎందుకైనా మంచిది చదువుతున్నట్లు కనిపిస్తే. అలాగే వొక గంటపేపు కు స్తీపట్టి గదిలోనుంచి బయటపడ్డాడు. కాస్త గాలి పీల్చుకుందామని పిక్కోడుకు వెళ్ళాడు.

ఆ రాత్రి ముసలాయన మూలగటం మొదలుపెట్టాడు. విపరీతమైన బాధపడుతున్నాడు. దాక్తురచ్చి చూపివెళ్ళాడు. ఇంట్లో అంతా ఆదుర్దా (పైకి మాత్రం) పడుతున్నాడు.

తెల్లవారింది. రాజశేఖరంగారు బాగా క్షీణించిపోయారు. బరికి బయటపడే మాచనలు కనపడటంలేదు ఆయన మనుమర్ని దగ్గరికి పిలిచాడు. ఆ సీలో ఎవరికేమి కావాలో చెప్పమన్నాడు. అంతరరహసుడిని మింగేద్దామా లేక నులోని లింగాన్ని మింగేద్దామా అని అంచనాలు వేస్తూ వచ్చిపజగన్నానం, కనకం వెంటనే తమకు కావలసినవన్నీ వొక పెద్ద లిస్టు తయారుచేశారు. ముసలాయన అది చూసి తనలో నివ్వకున్నాడు. చలపతిమటుకు అంతరరహా తెల్లంకొటిన్ రాయిలాగా వూరుకున్నాడు.

"చలపతి! నీ మాట ఏముంటావు" అన్నాడు రాజశేఖరంగారు.

"నాకేమివద్దు, తాతయ్యా! నీ ఆదరాభిమానాలుంటే అదే పదిమేలు"

"అదేమి మాటరా! ఏదో వొకటి కోరుకోక"

★ అదృష్టం ఉండాలి ★

“నాకు దేనివీడూ ఆశలేదు తాతయ్యా! నువ్వు ఏదియిచ్చినా సంతోషంగా తీసుకుంటాను” అన్నాడు చలపతి తన మాటల శేర్మకు లోపల సంతోషిస్తూ.

“అయితే సరే” అన్నాడు రాజశేఖరంగారు ఏదో అర్థమైనట్లు. జగన్నాథం కనకం యిది చూసి విస్మయపడ్డారు. కొంప తీసి ముసలాయన తమకు వట్టి చెయ్యి చూపించడంకాదా అని లోలోన భయపడ్డారు.

అలా మధ్యాహ్నం ప్లేటరుగారిని పిలిపించారు. రాజశేఖరంగారూ, ఆయన వొక గదిలో కూర్చుని రహస్యంగా పిలువనూ తయారుచేశారు. అంతా పూర్తిఅయిన తరువాత దానిని ప్లేటరుగారికిచ్చి భద్రించేశారు.

ఆ రాత్రి ముసలాయనకు బాధ ఎక్కువయింది. విపరీతంగా మూలుగుతున్నాడు. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. గదిలో వున్న దీపం గాటికి రెపరెపలాడుతున్నది. చాక్లరు వచ్చి పరీక్ష చేసి పెదవి విరిచాడు.

తెల్లవారేటప్పటికి రాజశేఖరంగారు

కన్ను మూశారు. ఇంట్లో అంతా గొలుమని ఏడ్చారు. ఎక్కడలేని ఆపేతు ఆప్యదు చూపించారు మనుమలు. చలపతిమరి భార్యన ఏడ్చాడు.

దళాప క్రియలన్నీ సక్రమంగా జరిగిపోయాయి. కర్మకాండలు పూర్తి అయినాయి. ఇక ఎవరి యిళ్ళకు వాగు వెళ్ళే సన్నాహం లోవున్నాడు. ఇంతికి పిలువనూలో ఏముందో ఎవరికీ తెలియదు. అంతా పరీక్ష ఫలితాలకోసం ఎదురుచూసే విద్యార్థులలాగా వున్నాడు.

ప్లేటరుగారికోసం కలుసు చేశారు. ఆయన పిలువనూ తీసుకొచ్చి చిదివాడు. అంతా విని జగన్నాథం, కనకం తెల్లమొహం చేశారు. తమ వాటాక్రింద ఎనిమిదివేల ఖరీదుచేసే పాలం మాత్రమేనా అని ఆశ్చర్యపోయారు. ఇన్నాళ్లు తాతగారికి ముస్తావేలకు పైగా ఆస్తి వుందని తాము అంచనా చేశారే! ఏదో మోసం జరిగింది! ముసలాయన డబ్బు ఎక్కడో దాచిపెట్టి వుం

టాడు. ఈవిధంగా వాళ్ళి ఆలోచనలు పానాయి.

ఇకపోతే చలపతికి మార్పు పర్యంతమైంది. అంతా విన్నాక తనకు తాతగారు పుస్తకాల పెట్టెయిచ్చి వెళ్ళాడు. పైగా పిలువనూలో తాను ప్రాణంతో సమానంగా చూసుకునే పురాణగ్రంథాలను చలపతికి ఇవ్వమనే ఉద్దేశ్యంతో యిస్తున్నానని వ్రాశాడు! ఉదిరించలేక పోయాడు! తన కొండుకు, వెనక పుస్తకాల పెట్టె? ఆ గ్రంథాలు తనకేమీ పుస్తకమోగడేని కావు. అమృతన్నా వంది రూపాయలు రావు.

చలపతి విచారంతో క్రంగిపోయాడు. ఏమి చెయ్యటానికి తోచటం లేదు ఎంత పారపాటయింది! అనవసరంగా తాతగారి ముందు తనకు గ్రంథాలంటే యిచ్చమని చెప్పాడు. అయినా తాను పూరికే కూర్చోకుండా అనవసరం ‘గ్యాసు’ ఎండుకు కొట్టారీ? దానికి తాతగారు తగిన శిక్ష చేశాడు. అవును! తన తెలివితక్కువకు ఈ కాస్త జరగాలనిపించే!

చలపతికి ఇక అక్కడ వుండటం యిష్టం లేకపోయింది. ఏమీ తోచటం లేదు. ఈ పుస్తకాల పెట్టె తన వెంట మోసుకెళ్ళటం దేనికి? ఇక్కడే వదిలివేయమంటే బాగుండును. రైలు ఖర్చులకన్నా డబ్బులు గిడుతాయి ఈ ఆలోచన రాగానే చలుకుక్కున

“జగన్నాథం! నాకా పుస్తకాలపెట్టె అక్కరలేదు. నీకు కావాలంటే తీసుకో! నాకో వందరూపాయలు ఇవ్వు చాలు! నాదోవన నేనుపోతాను” అన్నాడుచలపతి.

జగన్నాథం ఏమనుకున్నాడో ఏమో, జేబులో నుంచి వందరూపాయలు తీసియిచ్చి “ఇక మీదట ఆ పెట్టె వాడే” నన్నాడు.

మరి మంచిది! వందరూపాయి లయినా వచ్చినాయి అనే చాలు ననుకొని తాళం చెల్లలు జగన్నాథాని కిచ్చేడు. ఇక తాను అక్కడవుండి ప్రయోజనం లేదు. వచ్చినవాడి పెల్లికి వచ్చింద చాలునన్నట్లు చలపతి విరక్తి చేసుకొని వెంటనే భార్య, పిల్లలతో రైలెక్కాడు.

వాళ్లు అటు వెళ్ళగానే జగన్నాథం మెల్లగా పుస్తకాల పెట్టె తెరిచాడు. పుస్తకాలన్నీ బయటకు తీసి వెదకటం మొదలుపెట్టాడు. ఆశ్చర్యం! ఒక పుస్తకంలో సదిహేసువేల రూపాయల కరెన్సీ నోట్లు వున్నాయి. జగన్నాథం, కనకం తమ అదృష్టానికి మురిసిపోయారు. చలపతి అనాయకత్వానికి మనస్సులో సంతోషించారు. దేనికైనా అదృష్టం ఉండాలంటూ జగన్నాథం పెట్టె మూసేశాడు. ★

PPY, 26-TEL

నా గొంతుక బాగా
పుండు పడినందున
నేనుమింగలేక పోయాను!

కాని **పెప్స్**

ఉపశమనం కలిగించి
పుండును మాన్పినవి

పెప్స్ పేజెట్టు గొంతు, రొమ్ము, తొందోవనన. వివరకసారములు కలవి, మీరు పెప్స్ ను చప్పించునపుడు ఈ సారములు అవిరి అయి, మీ క్యాసెట్టా గొంతుకలోనికి, క్యాసెట్టా, క్యాసెట్టా కోళాలలోనికి కొనిపోయిపోయాయి. ఇలా అవి సరాసరి మీమ్మ బాదించే బాగాను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంతకత్తివంతమై, జగద్విశ్వాతిగాంచినవి. పెప్స్ దగ్గులను అణిచివేస్తాయి, గొంతు పుండు బాదను ఉపశమింప జేస్తాయి ఉపమును కోసివేసి, క్యాసెట్టాను పోగొట్టుతాయి. ఇన్ ఫ్ల్యూయెంజా, ట్రోంకెటివ్ చికిత్సకు ఇవి ఆమోదమైనవి.

PEPS

పెప్స్ గొంతు, రొమ్ము, పేజెట్టు, మందలమైవాది అందరినందాంబిస్తాయి.

మృదానునోటి ఏజెంటు, దాదా ది-సం-పెసి పాన్సు, టౌన్, న్యూ యార్క్

దూరమైన దగ్గర కొండలు

66

బాగానే వుంది. ఇంకా చిన్న పిల్లలూ మీరూ కేకావేసా?" తయారవు సవ్యతూ అంది.

"అదివారం కాదులే! ఏదో కాలక్షేపం. నాలుగయినట్లు వుంది. ఆకలి వేస్తుంది. కొంచెం టిఫిన్ యేమైనా..." బెదురు తొన్నట్లుగా అడిగేడు రాజారావు.

"ఔను. పని నడపాలే ఆకలి తక్కువే. కానివ్వండి. తండ్రి కొడుకు లిద్దరూ కలిసి అడవాగమ్మలను ఓడిస్తారు కాబోలు!"

"అత్తయ్యా... నువ్వు, బావా మాకు ముప్పయ్యంటలు బాకపడ్డారు," పుల్లమ్మ గర్వంగా అంది.

"ఔనే అమ్మా. ఇంకో ఇరవై ఆటలు బాకపడితే, అన్నయ్యచేతి వదిలకు సలాం చేయిస్తాను," ఎగతాళిగా అంది నిర్మల.

"పోవే మన చాలా చేయించాన" కొంచెం విసురుగా అన్నాడు మూర్తి.

* * *

రాజారావుగారు రాజమండ్రిలో పేరు పొందిన వకీలు. కలవు రోజుల్లో ఇంట్లోనే కుర్రాల్నితో కాలక్షేపం చేస్తారు. ఆయనకు మూర్తి, నిర్మల తప్ప వేరే సంతానంలేదు.

మూర్తికి పది పాడు సంవత్సరాలుంటాయి. నూకలు పై నలు చిగువు కున్నాడు. నొక్కునొక్కుల జాటు తేలి పోయినా, క్రొవ్వెండు మాత్రం వుంది. సాధారణంగా పారిస్ లో మారే షేవర్ నెన్నీ ముందు అమలులో పెట్టేవాడు మూర్తి. తేలిక కోడిలు పుల్లమ్మను, రాజారావు, తయారమ్మ కూడా నిర్మలతో సమానంగా ఎలాంటి రాకుండా చూసుకుంటున్నారు.

"వాన్నా! వాన్నా! నూమయ్య దగ్గర నించి తిరిం వచ్చింది." అంటూ పరుగుతుకుంటూ వచ్చింది నిర్మల.

"ఏమిటమ్మా విశేషాలు, ఏంరాకే జరిగింది?"

"మరే, లేవు సంతాంతి కలవులకు వదిలతోపాటు నన్ను, అన్నయ్యను కూడ బాల్లీ ఊరు పంపించనుని రాశాను."

"ఓహో, పెళ్ళి అవకండానే జల్లుకు గానె... అమ్మ వా లొస్తన్నాయి అన్న నాలు" అన్నాడు నిర్మలకుంటూ, కొడుకు మూర్తి నుద్దరించి.

"పో, వాన్నా, అలుడూలేదూ, గిలడూలేదూ, నువ్వుమరిను," అని విసుక్కున్నాడు మూర్తి.

"అజీమట్లా అంత కనురుకుంటావు. పుల్లమ్మ పుట్టినప్పటికే అనుకున్నాం అది నీ పెళ్ళామని," తయారమ్మ నెమ్మదిగా అంది.

"ఔనాను కడుపులో ఉండగానే నిర్మలయించేస్తారు మీరు పెళ్ళికు." అన్నాడు మూర్తి.

"బాగానే ఉంది, నువ్వేదో వేరొకలా నికే అంటున్నావు అనుకుంటున్నాను. పుల్లమ్మను నీకివ్వాలని మా అన్నయ్య ఎంతో ముచ్చటపడుతున్నాడురా బాబు.

తయారమ్మ గారు వచ్చి జెప్పబోయింది.

"నేను చేసుకోదాని కేమీ ముచ్చట పడం లేదుగా."

.....

ఏ. రామరత్నం

.....

"బాబూ మూర్తి, అయితే, పుల్లమ్మ నీకు బాగా లేదంటావా?" చిన్నగా ప్రశ్నించేరు రాజారావు.

"ఆ పల్లెటూరు బయట నాకు వచ్చలేదు నాన్నగారు,"

"కొంచెం ఆచూకంకా ఉంటుందిగాని దానికేమిరా, బంగారపుబొమ్మ.

"ఆ బొమ్మనే వాకొద్దు అంటున్నాను నాన్నా. వాకిష్టంలేదు అని ఒకపారి చెప్పేను? అంతే." అని కోపంగా అనేసి బయటకు వెళ్ళిపోయేడు మూర్తి.

* * *

"ఎందుకేడుసున్నావు వదివా?" మంచం మీది పడుకొని వెక్కిరి వెక్కిరి విడుమున్న పుల్లమ్మను పలుకరించింది నిర్మల.

"ఏంలేకు; ఊరికేనే."

"ఊరికేనే ఎవరైనా ఏడుస్తారెవటి? మా అన్నయ్య అలా అన్నందుకేనా? వేరొకలానికే అన్నావేమో."

"ఔనులేవే, నే నంటే మీ అన్నయ్యకు వేరొకలాకేమీ! నేనూ పల్లెటూరు బయటనట, తిను పట్నం బయట కౌబోలు! తిని కిష్టం లేకపోతే, చేసుకోవని చెప్పేస్తే సరిపోదు. నైగా పేర్లు పెట్టడం ఎందుకో,"

దుఃఖాన్ని దిగమెంతుతూ అంది పుల్లమ్మ.

"పోనీలేవే, ఏడవకు. వాడికి నీకంటే అందమైన పెళ్ళాం గొరికిలే చూడాలాగా. అయినా నువ్వు మరిను. ఆ విగించి వేసిన జడ పెద్ది అమ్మవారంత బొట్టు, ముద్దలపెట్టింది మరి అసహ్యంగా వున్నాయి."

"ఎవరికి తిగా వాకు వాళ్ళకి దొరుకుతారు. మీ అన్నయ్య చేసుకోవాలే వాకు పెళ్ళి అవడా?"

* * *

"ఏమమ్మా బావరాలేదా? మీ రిద్దరే ఒచ్చేరు? నిర్మలా! అన్నయ్య రావన్నాడా?" అంటూ బండి దిగిన అమ్మాయి లని ప్రశ్నించారు వెంకటప్పయ్య.

"అన్నయ్యకు యేదో పనుందిట. వస్తే తరువాతి వస్తానన్నాడు."

"ఔను నాన్నా! బావకు ఈ పల్లెటో యేమిటోచదు పాపం; అంచేత రాలేడు," వ్యంగ్యంగా అంది పుల్లమ్మ.

"అమ్మా, ఈ పూట కాఫీ నువ్వు కావాలే! మీ అమ్మకు సరిగా తెలియదు. అది కలుపుతే నిర్మలకు బాగుంటుందో బాగుండకో," అన్నాడు వెంకటప్పయ్య మధ్యాహ్నం కాఫీపేసే.

"ఏవమ్మా, నిర్మలా, చదువులు బాగా పాగుతున్నామా?"

"బాగానే చదువుకుంటున్నాం మామా."

"ఏదోలేకల్లీ మీ నాన్నగారి ధర్మమా అంటూ మా పుల్లమ్మకు చదువు పాగుతూంది. ఒచ్చే యేడాది పెళ్ళిచేస్తేనే, మా పుల్లమ్మ చదువు బాగ్యంత అంతా ఆల్లుడు మూర్తికి అప్పగించేస్తాను."

నిర్మల సమాధానం చెప్పడం మానేసి పుల్లమ్మకేసి చూస్తోంది.

"ఎందుకు నిర్మలా నాకేమీ అలా చూస్తావు? మీ అన్నయ్య ఈ పల్లెటూరి బయటని చేసుకో నన్నాడని చెప్పేయక, అంది అక్కసుతో పుల్లమ్మ.

"ఏవమ్మా, ఏదోనా, గొడవ జరిగిందా? నిర్మలను ప్రశ్నించారు వెంకటప్పయ్య.

"ఏంలేకు మామా! మొన్న మాటహిత మాటాచ్చి. మా అమ్మ ఏదోఅంటే, ఆ పల్లెటూరి బయట నాకొద్దూ అన్నాడు, మా అన్నయ్య."

"ఓహో, అంతేగాదా! ఏదోవో

★ దూరమైన దగ్గరకొండలు ★

కోలానికి అన్నా జేమా? దాని కంఠ కోపం ఎందుకు, తల్లీ? అని బుజ్జగించారు మాకురు పుల్లమ్మని.

“ఆ అబ్బాయికంఠ ఇష్టం లేకపోతే, చేసుకోమని ఎవరూ బలవంత పెట్టడంలేదు. మనమ్మాయికి మొగుడు దొరక్కపోడు లెండి మీ మేనల్లుడు చేసుకోకపోతే,” అంటూ సన్నాయి నొక్కులు నొక్కింది కూర్మకొంతం.

“సరే, ... మనమ్మాయికి పెళ్ళివుతుంది. చాళిబాబ్బాయికి పెళ్ళివుతుంది. అందుకో సమా? ఏదో మేనరికం కదా అని,” భార్య మాటలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చాడు, వెంకటప్పయ్య.

“నాన్నా, ఈ పరిశీలయేక ఆత్మయ్య గారంటి దగ్గర చదవను,” అంది పుల్లమ్మ మొండిగా.

“అదేమిటి బడినా, మా అన్నయ్య ఏదో అంటే నువ్వు చదువు మానేస్తా నంటావు. ఇది మరీ బాగుంది”

“ఒద్దు నిర్మలా నీకు తెలియదు,” అంది పుల్లమ్మ తనకేదో తెలుసున్నట్లుగా.

“నాన్నా, నేను ఎం. ఏ. మైదానులో చదువుతాను” అని బి. ఏ. ప్యాస్ అయిన మూర్తి తిండి నడిగేడు.

“సరే నీకు ఎక్కడ చదవాలనుంటే అక్కడే చదువు. మా దగ్గర ఉన్నంత కాలమే మా చెప్పేతుల్లో ఉంటారు. బాగ్గత్తిగా నల్లి చదువుకురా నాయనా” అని పంపించారు.

మా రిక్తి మొదట నుంచీ నలుగురు ఆదాల్తో తిరగడమన్నా, మాట్లాడమన్నా మహా సరదా! కొందం అందమైన అమ్మాయి కనిపించిందంటే అతను వెంటే తిన్నట్లు అటే మాస్తాడు. మైదానులో చదువేమో, ఇంక చెప్పనే అక్కలేదు మాసలో ఉండడం ఎందుకు అని వెసిడెన్సీ కాలేజీకి దగ్గరగా వేరే రూమ్ తీసుకున్నాడు.

ఆరోజు బీచ్ కిటికీ బలాడుతోంది. ఒక చూల నలుగురు కాలేజీ అమ్మాయిలు చాలా టిక్ టాక్ గా తయారయి కూర్చున్నారు. అదే సమయంలో మూర్తి, స్నేహితుడు విఠల్ ను వెంట బెట్టుకొని అమ్మాయిలు ఎక్కడ ఉన్నారా అంటూ, మాసి ఆఖరికి ఈ పక్కకు వచ్చేరు. ఆ అమ్మాయిలకు, ఈ అబ్బాయిలకు ఎంతో దూరం కూడా లేదు.

మూర్తి కళ్లు తిన్నగా ఉండవుగా!

“ఒకే విఠల్, ఆ నలుగురిలో నీ కెవరు బాగున్నారరా?”

“పోరా, నీక ప్రమాను అమ్మాయిల గొడవలే. ఒక్కసారి వాళ్ళ ప్రస్తావన లేకుండా కూర్చుండు.”

“ఛ, అది కాదురా, మాడు ఆ మధ్య నుంది. ఆ రెండు జపలు, ఆ వాచి, ఆ లిప్ స్టిక్, ఆ అమ్మాయికి ఎంత ఆకర్షకంగా ఉన్నాయో!”

“జోనాను! గొర్రెబొచ్చులా జాట్లు, కోతి మూతిలా ఆలిప్ స్టిక్, చాలా అందంగా ఉన్నాయి.” అన్నాడు విఠల్.

“సరిగా చూడవోయ్, విజంగా రంధిలా ఉంటేను.”

“ఉంటే మాత్రం నీకు, నాకు ఏం ప్రయోజనం.”

“నీకు లేకపోతే లేకపోవచ్చు. నాకుంటుందిరా.”

“నిజమే! నవమృదుడికి చిక్కుతుంది. పోరా వెర్రీ వెంగలాయి”

“నీ మొఖం, నా సత్తా నీ కంటే లును! చూడు ఒక్కవారం నోజుల్లో.”

“సరే ట్రై యువర్ లక్.”

“మన ప్రయత్నానికి వాం చేమిటంటే ముందు ఆ అమ్మాయి ఇల్లు తెలుసుకోవడం. అంతే నంటావా?” అని చిరునవ్వుతో కళ్ళించాడు మూర్తి.

“సరే మంచిదే కూడావదు. నేనింటికి పోతా.”

కాలేజీ నుంచి రోజూ చక్కర్లు కొట్టుకొని రూమ్ కొచ్చే మూర్తి ఆమర్నాటి నుంచి డైరెక్ట్ గా రూమ్ కే వచ్చేయడం మొదలు పెట్టాడు. ఆ బీచ్ లో కనిపించిన అమ్మాయి పేరు పూమల. మూర్తి కాలేజీ నుంచి రూమ్ కి వెళ్ళే దారిలోనే ఉంది ఆ అమ్మాయి ఇల్లు. రోజూ కాలేజీ నుంచి బస్ దిగి వచ్చేటప్పటికి పూమల కూడ కాలేజీ నుంచి వచ్చి కాఫీ తాగి హాగా దాబా మీద నిలబడేది. మన “హీరో” మూర్తి ఏ కిళ్ళికొట్టు దగ్గరో నించుని సిగరెట్లు కొలుస్తూ చాజాలు ఇచ్చేవాడు!

ఈ విధంగా ఒక రోజుకు రూసుకోవడం ప్రారంభించి పదిహేను రోజులైంది. ఒక్కరోజు ఆ అమ్మాయి మూర్తికి కనుపించకపోతే చాల బాధపడేవాడు.

పాపం మూర్తికి కష్టం రానే వచ్చింది. పూమల దాబా మీద కనుపించడంలేదు. మూర్తి మనో వ్యాధికి అంతులేను. ఆ రోజు

ఓం శివ సర్

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య గారి

“మేల్మాయిల్ మందు”

[వసంచములో ప్రఖ్యాతిగాంచిన మేహ, కుష్టురోగ నివారణి భయంకరమైన మేహవ్యాధివల్ల కష్టపడు వారలకు పునర్జన్మయిచ్చు అద్భుత వండేవి మేహరోగ నివారణ మానె, లేహ్యము

నల్లమేహ, ఎఱ్ఱమేహ, పొడలు, మేహరణములు, తిమ్మర్లు, చుతిమండ్రము, కుష్టములు, పిత్తకారకము, చూరక వ్యాధులు, వారము, గుర్మము, తెలుపు, ఉష్ణం, గ్రంధి, కాళ్ళచేతులు మంటలు, క్షయహీనం, గజ్జి, దురద, పీర్వనవ్వు, మూలవ్యాధి, మలవిద్రవము మొదలైన అన్ని విధముల దుర్నిధి వ్యాధులను అతి సులభముగా పోగొట్టును.

40 రోజులు (1 మండలము) మానె, లేహ్యము 6-0-0 తపాల్ అచ్చు చేతి వివరములకు కేట్లాగులో చూడవచ్చును.

K. T. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య ఓ సన్న్య, 5/22, మేల్మాయిల్ పోస్టు (N. A. Dt.)

పెరిగే వార్తకన్నా ఎక్కువపాలు వదలి. తరిపాలలో ఉన్న ప్రాణిను, క్రొవ్వపదార్థము శీర్షమయినంత త్వరగా పోతపాలలో ఉన్న ప్రాణిను, క్రొవ్వ శీర్షమకావు. ఇంతేకాదు. గాలి, వాతవరణములోని మాతృకీవులు పోతపాలలో ప్రవేశించటం జరుగుతుంది. అందువల్ల పాలు త్రాగితే విడ్డంక వారోగ్యం కలగవచ్చుకూడా. అందుకనే విడ్డంక 2వ ఏడువరకు తరి చనువారివ్వటం మనయ్యకూడదు.

మరి పిల్లలు నిగనిగలాడే దేహకాంతి వోనూ చిటునవ్వలు చిందులాడే ముఖం వోనూ పుష్టిగా ఎదగడం తరి ఇచ్చే చనువారి లక్షణాన్ని బట్టికూడా ఉంటుంది. ఎక్కువ గాలి నెయ్యి, ఆవుపాలు, కూరగాయలు తిల్లులు వాడుతుంటే మంచి బలమైన పాలు ఏర్పడుతాయి. ఎంత బలమైన పాలిన్నా సహజంగా విడ్డంక మనూరు రీతి నెల, 6 వ నెల వచ్చినప్పటినుండి తరి పాలు సరిపోవు. అప్పుడు పోతపాలు వాడాలి అవసరం వస్తుంది. అన్ని పోతపాలలో ఆవుపాలు శ్రేష్ఠము.

ఆవు పాలు

ఎందుకంటే తరి ఇచ్చే చనువారిలోనూ ఆవుపాలలోనూ కలారీ విలవ దాదాపు సరిసమానంగా ఉన్నది. మేకపాలలో, శక్తినిచ్చే కలారీ పరిమాణం ఎక్కువగా ఉంది. గేదెపాలలో క్రొవ్వపదార్థం అన్నిటికన్నా అధికం, కలారీ పరిమాణం కూడా చాలా ఎక్కువ. అందుకనే గేదెపాలు వెంటనే విడ్డంక సరిపడవు.

అంతే కాదు, విటమిను "బి - 1" విటమిను "బి - 2 కాంప్లెక్సు" విటమిను "సి"లు ఆవుపాలలో మాత్రమే ఉన్నాయి. ఈ విటమినులు గేదెపాలలో శూన్యం. తరి చనువారిలోకూడా ఆవుపాలలో నున్నంతగా విటమినులు లేవు.

ఒక ఔస్టు పాలు తీసుకుని పరీక్షిస్తే ఆవుపాలలో యూనిట్లు విటమిను బి-1 ఉన్నది. ఈ విటమిను మేకపాలు, గేదెపాలు, చనువారిలో అసలు లేనేలేదు. విటమిను బి-2 కాంప్లెక్సుకు సంబంధించిన "రైబోఫ్లేవిన్" అను పదార్థం ఆవుపాలలో 57 పాళ్లుంటే మేకపాలలో 11 పాళ్లు, చనువారిలో 9 పాళ్లు ఉన్నది. గేదెపాలలో ఇది సంతృప్తంగా వాటి. విటమిను "సి" అనేది ఒక్క ఆవుపాలలో మాత్రమే ఉంది. గేదెపాలలోనూ, తరి చనువారిలోనూ, ఉన్నదానికంటే దాదాపు 6 రెట్లు ఎక్కువ కార్బియము ఆవుపాలలో ఉన్నది. పిల్లలకు ఆశీర్వం చేయకుండా పుష్టిగా ఎదిగటం కార్బియము అత్యవసరం. ఇన్ని కారణాల

నెలల పిల్లలకు ఇవ్వతగు ఆహారం

ప్రసిద్ధిలకు పాలు ఉత్తమమైన ఆహారం. అయినా, లభ్యములు, విటమినులు ఉండేవి. తేలికగా జీర్ణంకాగలవి అయిన ఇతర ఆహార పదార్థాలు కొద్ది కొద్దిగా ఇస్తూ మెల్లిగా అలవాటుచేస్తే విడ్డం, ఆరోగ్యంతో దీపక రీతిలకు మత్తే ప్రకాశిస్తారు. పుష్టిగా, కన్నవారి కన్నుల పండువుగా ఎదుగుతారు.

గారికి ధూళికి వదిలిపెట్టేముటుకు ఎదగడం మానేస్తారా ఏమిటి, అని మీ పొదగంటామె సన్నాయి నొక్కులు నొక్కవచ్చు. ఆ మాట నిజమే కాని, ఆరాగని, మనం పిల్లల్ని చక్కగా పెంచేయడానికి "మంచిది" అని మనకి తెలియని పద్ధతులు తెలుసుకొని అనుసరించడం తప్పేమీకాదు. వెయ్యిదాల మంచిది.

ఈ క్రింది పద్ధతిలో క్రమక్రమంగా విడ్డంక శిశుశ్రీ ఆహారపదార్థాలు అలవాటు చేయవచ్చును.

మూడవవారం:—బ్రెయిలకంగాని, టమాటోగానీ రోజుకి ఒక్కటీ చెంచాడు పట్టవచ్చును.

4 నుండి 6 వ వారం వరకు:—ఆరటి, మామిడి, లేక యాపిల్ ముక్కలు చేసి, వాటి సుజ్జని చక్కగా పాలలో కలిపి, రోజుకి ఔస్టులో నాలుగోవంతు మాత్రము పట్టాలి. వారం తరవాత మరో పావు ఔస్టు ఎక్కువ ఇవ్వవచ్చు.

6 నుండి 8 వ వారంవరకు: కాడ్లీవర్ ఆయిల్ గాని, దానికి సమమైన మరొకటిగాని బ్రెయిలకంతో కలిపి రోజుకు ఒక టేస్పూన్ వరకు పట్టవచ్చు.

ఇలా, క్రమంగా విడ్డంక తత్వాన్ని బట్టి హెచ్చించవచ్చు.

మూడవ, నాలుగవ మాసాలలో:—అభ్యంతరం లేనిదార, కోడిగుడ్డును—ముందు కొన్నాళ్లు కొంచెంకొంచెంగా వండి, పాలలో కలిపి కొద్దిగా పట్టవచ్చు. జీర్ణం చేసుకోగలిగితే, ఆరుమాసాలు వచ్చాక మెల్లిగా రోజుకు ఒక పూర్తి గుడ్డును వాడవచ్చు.

నాలుగవ నుండి ఆరో నెలవరకు:

వియ్యపునాక వేయించి, వండి, గరిట బారుగా తీసి రోజుకు ఒకటినుండి ఒకటిన్నర ఔస్టులవరకు ఇవ్వవచ్చు.

కాయసాంలయితే కారట్, బంగాళాదుంప, బీచ్ యాట్, ఆకు కూరలు మెల్లిగా ఉడికించి గరిటబారుగా సుజ్జచేసి రోజుకు రోజుకు ఒకటి ఒకటిన్నర టేచెంచాల వరకు ఇవ్వవచ్చును. ఆరు మాసాలు చాలాక క్రమంగా కొంచెం కొంచెంగా హెచ్చించవచ్చును.

పవ్వు పదార్థాలు అయితే మెల్లిగా ఉడికించి ఎనిసి ఒక్కటి చెంచాడు తీసి, మెల్లిగా అన్నంతోకలిపి సుజ్జలాచేసి తినిపించ వచ్చును.

టమాటోలు, బ్రెయిలు దొరకని సందర్భాలలో, ఆకు కూరలు చక్కగా కలిపి ఉడికించి, ఆఉడికిన నీళ్లు కొద్దిగా పట్టవచ్చును నీటిలో నీ. విటమిన్ ఉంటుంది.

విడ్డంక అర్థగుడుగాఉన్నా, జీర్ణకై తక్కువ అని మీకు లోచినా, ఒక సారి వైద్యుడికి మాపించి, వైద్యుని పదార్థాలు ఇవ్వడం మంచిది.

వల్ల పోతపాలన్నింటిలోనూ స్వచ్ఛమైన ఆవుపాలేచాలా మంచిది అని తెలుతోంది.

గువ్వ పాలు

వి పాలు వాడినా కూడా, పశుకా పిలికిన పాలను పసివిడ్డంక కివ్వకూడదు. సల సలా మరగబెట్టుబడిన స్వచ్ఛమైన నీటిలో కలిపి పాలను పోయాలి తరి చనువారిలో

కన్నా ఆవు, మేక, గేదెపాలలో ప్రాణిను ఎక్కువగా ఉన్నాయి. అందుకనే అజంతువుల విడ్డంక మనుష్యుల పిల్లలకన్నా అతి శీఘ్రంగా ఎదుగుతాయి. కాని పశువుల పాలన్నింటికంటే గూడా చనువారిలో "లాక్టోజ్" అనబడే చక్కెర ఎక్కువగా ఉంది. అందుకని పోతపాలు వాడేటప్పుడు కొంచెం చక్కెర కలిపితే ఆలోపం శక్తి

సంరక్షణ క్రమశీక్షణ

అవుతుంది. రీ వ నెల పసిబిడ్డలకు రోజూకు ఇచ్చే ఆవుపాలలో నూడు వాలుగు చెంచాల తక్కువ కలపవచ్చును. ముఖ్యంగా గను తించాలినిక జే మం టే పాలను బాగా కావటం, తొలను ప టే పాత్ర లన్నిటిని ముందర వలవల మరిగేసిటివో కడగటం.

పసిపిల్లలతో నిటమిను "సి" ని మూడవ తూ సం నుండన్నా ఇవ్వటం మంచిది. అంటే రోజూకు 2, లేక 3 చెంచాల పత్రా వారింజ రసాన్ని గాని, ట్రామాటో రసాన్ని గాని ఇస్తే మంచిది. నిటమిను "ఏ" లోపం లేకుండా ఉండటానికి పిల్లలకు రీ వ నెల తొచ్చివచ్చుటనుండి రోజూకు ఒక చెంచాడు తక్కువ రీ వ నెలను "డి" వాడవచ్చును. నూర్య తక్కువ చర్మంమీద పడినపుడు నిటమిను "డి" తయారవుతుంది. అందుకని నిటమిను "డి" లోపం ధ ర్మి చేయాలంటే డిమ్మిడి ఖర్చు లేకుండా జేహానికి అవుడప్పుడు నూర్య తక్కువ తగులనినూ ఉండాలి.

తక్కువ కలిపిన కండెన్సుడు పాలు పిల్లలకు వాడుట మంచిదికాదు అవా రోగ్యం. ఇందులో తక్కువపాళ్ళు ఎక్కు తగానూ, ప్రోటాన్లు, ఖనిజాలు అతి వ్యవం గాను ఉండుటయే కారణం.

పాలపాడి

పాలపాడిని మాయాలుగా ఆవుపాలతో చేసారు ఆవుపాలను ఆ నేక యంత్రం తం త్రావో ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రతలో ఉన్న పప్పుకు పాడిరూపంలో ఘనీభవించెట్లు చేస్తారు. ఈ పాడిని దాదాపు దానికి రీ రెట్ట బరువునీటిలో కలిపి పాలుచేసి పిల్లలకు వట్టవచ్చును. కాని ఈ పాడులలో నిటమిను "సి" కూర్పుం కాబట్టి, నీటిని వాడేవారు, పండురసం తప్పకుండా పిల్లలకు పడుతుం దాలి.

క్రొవ్య తీసివేయబడిన పాలపాడితో పాలను తయారుచేసి ఇవ్వచ్చు కాని మొదట

పాలవెల్లి కన్నతల్లి

చిత్రకారుడు: ఎస్. ఆర్. ఎస్. వర్మల.

పాలపాడి వాతావరణంలోని గు మ్మ ధూర్తికి తగులకుండా ఉండాలి. తర్వాత దానితోపాలు నిటమిను "ఏ" ఉండే కాడే నూ నె గా ని మెచ్చునూనెగాని విధిగా వాడాలి పిల్లలకు ఇటువంటిది వాడటం ఏదాది వెల్లిం తిర్వార మొదలు పెడితేనే కొంతలాభం కనిపిస్తుంది.

కాని శ్రేష్ఠమైన పద్ధతి ఏమంటే పసి బిడ్డలకు రీ వ నెల వరకూ తిరిపాలతోనే పెం చటం, ఏదాదివరకూ ఆవుపాలనూ, తిరి పాలనూ ఇస్తూండచ్చు తర్వాత తిరి పాలతో బాటు గంజిరిగాని, "రెడ"ను గాని, మెల్లగా నుట్టాచేసి వండిన అన్నము గాని వాడటం మొదలెట్టచ్చు. వండ్లరసం, బాగా వండిన కూరగాయలు, పప్పులు నుట్టగాచేసి వాడచ్చు. ఇవి వాడటంలో పిల్లల జీవారత్రయం, శరీరక్రి గమనిస్తూ ఉం దాలి. ఇంత శ్రద్ధను పిల్లలకు పెంచటంలో మన శిశువు లెక్కువమంది మాతృపాలం చేతనే ఒక్క 1945 వ సంవత్సరములో శేకలో లెక్కగట్టి పరీక్షించగా పదిలమ లగునైగా పసిబిడ్డలు ఒక్క యేదాని పుట్టిన రోజునాదా మావకుండానే కాలగర్భంలో కలిసిపోయివట్టు లెలుస్తోంది. అందుకే పిల్లలకిచ్చే ఆహారం విషయంలో చాలా శ్రద్ధ చూపటం అవసరం. ఖర్చు తగ్గుకుం దని ఏదో ఒక పాద పోయటం ప్రమాదం ★

దేశసౌభాగ్యనికి జాతీయ ప్రోత్సాహము ఎంతో అవసరం

అలాగే ఆంధ్రాభ్యుదయనికి ఆంధ్ర సంస్థలను ఆంధ్రులు ప్రోత్సహించుటకూడా చాలా అవసరం. ఎల్ల వేళలా మిత్రోగ్య రక్షణకు వలయు సమ స్థమందులను సరసమైన వలరలకు విక్రయించు ఏకైక

ఆంధ్ర సంస్థ
స్వామి సన్న్

మందుల వ్యాపారులు

అగిడ నాన్సు

పాదిరాజాన్సు

(విక్ర. క.)

చి.న. 5498

“బొత్తిగా వాడి పొడంచే పడదే?”

“బొత్తిగా వాడి పొడంచే పడదే అంటూ” అనే ఈ మాటలు మా తొలి కోడలువంటి పిల్లలకు చాలామంది నోట వాడబడుతూ ఉంటాయి.

ఏమిటీ అంటే, ఇద్దరు ముగ్గురు పిల్లలు ఉన్న యింట్లో, పిల్లలు ఎప్పుడూ చేనికో ఒకదానికీ జగడమాడుకొంటూనే ఉంటారు గదా. అయితే వీటిలో ఒక విశేషమున్నది.

ఇప్పుడు ఒకయింట్లో ఇద్దరు పిల్లలు— అన్నదమ్ములుగానీ, అక్క చెల్లెళ్ళుగానీ, లేదా అమ్మా చెల్లెళ్ళుగానీ ఉన్నారని అనుకొందము. వీళ్ళలో అందరికీ వాని చిన్నబిడ్డమీద ఇంట్లో పెద్దలకు ఎక్కువ అపేక్ష ఉండడము సర్వ సాధారణము గదా. ఒక్కొక్కసారి, తలి పెద్దవాడిమీద ప్రేమ అయితే, తండ్రి చిన్నబిడ్డని ఎక్కువ మద్దతు చేస్తాడు. లేదా, ఉన్న ఇద్దరిలోనూ కొంచెము మంచివాడుగా అమాయకుడుగా, లేదా మెత్తనివాడుగా కనబడే బిడ్డమీద ప్రత్యేకమయిన జాలితో కూడిన వాత్సల్యం వుండడము కద్దు. ఇలాగని, విగత వాళ్ళంటే శ్వేతము ఉంటుందని కాదు. తల్లిదండ్రుల దృష్టిలో కన్నబిడ్డలందరూ సమానమే. ఎలాగైనా చురుకుతనాన్ని బట్టి, వెర్రిబాగుల తనమునుబట్టి వాళ్ళలో ఏ ఒక్కరి మీదో కొంచెం ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవెదరు. అబిడ్డ దుడుగు పనిచేసినా వాడిని కాస్త వెనకేసుకొని వస్తారు.

ఇందువల్ల, రెండవ పిల్లకి, లేదా పిల్ల కాడికి, తల్లిదండ్రులు తనని నిర్లక్ష్యం

చేస్తున్నారన్న అభిప్రాయం లీలగా కలుగుతుంది. ఈ దశలోనే పక్షపాతం అంటే ఏమిటో (ఈ మాట తెలియకపోయినా) కొంచెం కొంచెంగా తెలుస్తుంది.

తన విషయం అమ్మకీ నాన్నకీ అక్కలేదని, వాళ్ళకీ తనంటే ఆటే ఇవ్వము లేదని, తన అన్న తమ్ముడు తప్పచేస్తే కొట్టరుగాని, అజ్జీ తనుచేస్తే కొడతారనీ వాడి బుర్రకి మెల్లిగా తట్టుతుంది. తల్లి తండ్రులకు బిడ్డలందరిమీద సమాన ప్రేమ ఉంటుంది అన్న సత్యము మనకి తెలుసునుగాని వాడికి తెలియకుండా. వాడికేమిటి, దేముడికి నలులందరూ సమానమే యన్న సత్యాన్నే, మనము కష్టాలలో యున్నపుడు కించపెట్టము.

సి. కామేశ్వరి (రాజమండ్రి)

అందువలన వాడికి ఈ భావము—ఖచ్చితంగా ఇలా అని కాక పోయినా లీలా మాత్రంగా, వాడికి తెలియకుండానే కలగడంతో, మెల్లిగా తన సోదరి, లేక సోదరుడు (తల్లిదండ్రుల ఎక్కువ ప్రేమకి పాత్రుడు అయినవాడు) మీద ఒక విషమైన—ద్వేషము అని అనుకుని, కోపము చిరాకు కలుగుతాయి.

అక్కడినుంచి, ఆరెండవపిల్లవాడితో జగడము చేసుకోవడమూ, వాడి చేతిలో ఉన్నవి లాక్కొనటమూ చేస్తాడు. వాడిని తన దగ్గరకు రానియ్యడు.

తను ఒంటరిగా కూర్చుంటాడు కోపంగా ముఖం ముడుచుకొని.

ఇటువంటి సందర్భాలలో తల్లి తండ్రులు వాడిని మందలించడం, సురీ వాడిపొడ అంటే నీకు పోజేమిరా” అనడం, ఇంటికి ఎవరినా వస్తే, పిల్లల ఎదురుగానే, “ఇద్దరు పెంపలకీ మధ్య పచ్చగడ్డి వేస్తే భిగ్గుతుంటుంది” అని గొప్ప చెప్పినట్లు చెప్పడము సర్వ సాధారణముగా చూస్తూ ఉంటాము.

ఇప్పుడు ఈవిషయంలో తప్పేరీలేదని ఆలోచించడం అవసరము.

తల్లిదండ్రులు ఒక బిడ్డ విషయంలో ఎక్కువ అపేక్షగా ఉండడం తప్పకాదు. అలాగే ఉపేక్షించబడిన పిల్లవాడు, తల్లికి,

లేదా తండ్రికి తనంటే ఇవ్వము లేదని ‘అపోహ’పడతూ తప్పుకాదు. ఎందుకంటే, వాడి ఆలోచనా కక్తి, పరిశీలనా కక్తి వికసించి ఉండవుగదా.

ఇటువంటి విషయాలలో అసలే బాధతో, ఎవరికీ చెప్పలేక, ఏమీ చేయాలో తెలియక, పెంకెతనానికీ దిగిని పిల్లవాడిని, “నీకు తమ్ముడంటే అసలు గిట్టజేమి” అంటూ నేరాతో పగచేసినట్లు మందలించడము ప్రయోజనకారి కాదు సరిగదా, అక్కడి నుంచి ఆ పిల్లవాడు మరింత మెండికత్తెదానికీ కారణం అవుతుంది.

అందుచేత, బాధ్యతగల తల్లిదండ్రులు, ముందరే ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

ముందర చేయకలసిన పని “వాడి పొడ నీకు గిట్టదు” అన్న వాలుగు మాటలను పూర్తిగా మర్చిపోవడం మంచిది. ఎప్పుడూ మాటలు వాడకుండు. తరువాత, పిల్లడికి, అంటే, అన్న తమ్ములతోను అక్క చెల్లెళ్ళతోను జగడం చేసుకునే వాడికి, మనసులో ఉండే అపోహలు తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. వాడికి అసలైన కొని పెట్టడము, వాడు చిన్నపని చేసినా కాస్త గట్టిగా మెచ్చుకోవడము, ఎదటి వాళ్ళు వచ్చినప్పుడు వాడి మంచితనాన్ని మెచ్చుకోవడము, వాడు ఇచ్చే సలహాలు స్వాగతమై నప్పుడల్లా పాటించడము, సాధ్యం కాని వైవావాటిని కొంచెము మెచ్చుకోవడము వంటి పనుల వల్ల, వాడికి మనమీద, తన మీదా కూడా క్రమంగా నమ్మకం పెరుగుతుందనీ, అపోహలు పోతాయనీ, నేను తెలుసుకొన్నాను.

వనితల కోక వినతి

“వనితారోకం” కేర్తికకు వ్యాసాలూ, చిత్రాలూ, లేఖలూ పంపేవారు చాలమంది తమ చిరునామాలను వివరంగా వ్రాయటంలేదు. కొందరు తమ పేరూ ఊరుపేరూ మాత్రము వ్రాసి ఊరు కొంటున్నారు. ఇందువల్ల ప్రతీక వ్రతులు పంపడానికి వీలు ఉండదు. రచయిత్రులంతా ఈ విషయంలో శ్రద్ధవహించి, తమ పూర్తి చిరునామాలను వివరంగా వ్రాసిపంపాలని కోరుతున్నాము.

కేరముల సందర్భాధి పత్రిక

కాప్సర్-కుసుం

ఇష్టమైన నూనెలో నానబెట్టడం
సుగంధ దర్శితకల మలము

సాంటలక్స్

దురద గడ్డలు కాళ్ళి మెటిమలకు

కస్తూరి బత్తులు పువ్వు రసం తలమ రామలక్ష్మి సుమగు-అంబరే షర్మ సాంధర ఫలపత్రం

నంజు గూడు-పండ్లపాడి

వ్యాక్రీడాం నమ్మకమైనక4 అయిరవేద బెడదములు

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: యునైటెడ్ కనస్టోల్స్
54 బండగనీధి, మద్రాసు-1
బ్రాచీలు: హైదరాబాదు, విజయవాడ.

★ నాకుతోచిన ఉపాయం ★

ఆచంట ఇందిర (మద్రాసు)

మా అబ్బాయి మొన్న మొన్నటిదాకా బడికి వెళ్ళడానికి ఎంతో కూరాంచేసేవాడు. అంతకూరామూచేసి, చివరికి ఎలాగో అలా వాడిపంతు మే నెగ్గిం చు కొంటూ యుండేవాడు. మొన్న మొన్నటివరకూ కూడా మాకు ఇది పెద్దసమస్యగా నేవుంటూ వచ్చింది మావారికి విసుగెత్తి వాణ్ణి కొట్టడానికి కూడా ఒక్కొక్కసారి సిద్ధం అయ్యే వారు. కాకేమో అలా వాడివిడచేయించేసు కోవడము సుతరాం గిట్టదు.

ఎలాగా ఈపిల్లవాడి మనసు మార్చడమూ అని కాకున్న తెలివిలేటలు అన్నీ ఉపయోగించి ఆలోచించాము. (ఆడవాళ్ళి తెలివి లేటలు చాలా లిమిటెడ్ అని వారు పేర్లన చేస్తూవుంటారులండి.) చివరికి, మాచిన్న ప్పడు మామామగారు చేసిన వుపాయ మే వాకూ ఉపయోగించింది.

మేము మేనల్ల మేనమామబిడ్డలంలండి. ఇద్దరం చిన్నప్పటినుండి ఒక్కచోటనే పెరిగాము. అప్పుడో మావారు వాలగోకాసు, నేను మాడోక్లాసులో ఉండే వాళ్ళము. వారు ఎప్పుడూ బడికి వెళ్ళనివని కూరాము

చేస్తూయుండేవారు.

ఆరోజుల్లో పిల్లలవృద్ధిమీద ఇప్పుడు ఉన్నన్ని సిద్ధాంతాలూ అవీ లేవుగా. పిల్లవాడు అల్లరిపెడితే, వెంటనే చెంబులు వాయిచేయడమే మందు. బడికి వెళ్ళవంటే, బడినించి పెద్దకొడుపిల్లలవచ్చి బలవంతంగా చిన్నపిల్లల్ని మోసుకుని తీసుకుని వెళ్ళిపోయే వారు.

కాకు ఇంకా బాగా బాపక ముంది ఆ పాట.

ఒక పెద్దకొడుపిల్లవాడుకోజూ (పాడుట ఎదుంటులు కొట్టేసరికి మాగుమ్మము మీది ప్రత్యక్షం అయ్యేవాడు.

బాబూరావూ
ఏడయ్యింది
ఒళ్ళోకి
వస్తావా
రావా?

అని తాళం వేసినట్లు గట్టిగా పాడేవాడు. అప్పుడు, ఈ బాబూరావుగారు, కడుపునొప్పి అనో ఇంకేదో చెప్పో రావసేవారు. అప్పుడు ఆ వచ్చిపిల్లవాడు, యేం చెడ్డన్నం తివడం

అయిందా అని ఇంట్లో అడిగి, అయిందంటే అమాంతంగా బాబూరావుగార్ని ఎత్తుకుని బళ్ళోకి వెళ్ళి పోయే వాడు. (బడి దగ్గర ఉండేదిరెండి).

ఇలా ఎన్నాళ్ళయినా, అయిన రోజూ ఇలాగే కూరాంచేసేవారు. (నేను ఎపుడూ ముందస్తుగా వెళ్ళి నీరివేయించుకొనేదాన్ని అడగొంది.)

చివరికి ఇప్పుచ్చింకేమిటిఅంటే, మా బాబాయిగారు ఆవూడు వచ్చి కొన్నాళ్ళుండడము జరిగింది. రెండురోజుల్లోనే ఆయనకి మావారి పెంకిరిం సంకతి తెలిసింది.

ఆయన వారిని మార్చడానికి ముందర చేసినపని ఏమిటిఅంటే, వారికి ప్రత్యేకం అని ఒక చిన్న బల్లకర్చి చేయించాడు. వాటిని ఒకమూల వేయించారు. మూల అని ఎందుకు అన్నామా అంటే, మూలు పెద్ద భవంతి ఏమీకాదు, మనిషికి ఒకగది ఇవ్వడానికి. అందుకని, పెద్దగదిలోనే ఒక మూలని కేటాయించారు.

అతిరవాత, “ఇక్కడో బాబూరావూ. ఇది నీగది, ఇక్కడ నీపలకాపు సకాలూ తయారాం గరాలూ సగ్గకోవాలి” అని మావారిచేత ‘వేరకాపరం’ పెట్టించారు. బాబాయిగారు చేసిన రెండవపని, మా వారి ఎగురుకుండా, నన్ను అస్తమానూ మెచ్చుకోవడం.

ఒక్కసారి, ఆయన ఏదైనా మాటాడితే వివకుండా, నా వేపు తిరిగి నా మాటే వివడం, నైగా, “నువ్వు బంగారు తిలివమ్మా, బడి సంకతులు అడిగితే నీన్నే అడగాలికాని వాడికేం తెలుస్తాయి” అనటం అనేవారు.

ఇలా మెలిమెలిగా, బడికి వెళ్ళే వాళ్ళే మనసులు, చాలా గొప్పవాళ్ళు, వాళ్ళతోనే పెద్దవాళ్ళు నిజంగా మాట్లాడతార, పెంకివాళ్ళకి ఏమైనా కొనిచ్చినా వాళ్ళ మారాము భరించలేకనే తిప్ప, మరెండుకూకాదు అని మనకి అని పించేలా చేశారన్నమాట. వామటుకు వాడు, అప్పుడేగా అలాగే అనిపించేది అప్పుడు, ఎంతో గర్వంగా తిరిగివాన్ని. అప్పుడు మా వారితో కూడా గర్వంగా మాట్లాడేవాన్ని. ఇలా రెండేండు యేసరికి, వాడు మెలిమెలిగా మారాం చెయ్యడం మానేసి, నాతో పంతము వేసుకుని పెందరాళే ఒళ్ళోకి పరిగెత్తేవాడు.

ఇంతకి ఇప్పటి వరకుం చెప్పాలిగదా. ఇప్పుడు ఈ మేధాను పట్నంలో, నూచిన్నపుడులాగ, “ఒళ్ళోకి వస్తావా రావా” అంటూ మా మామగారిని ఎత్తుకుని నువ్వు వెళ్ళిపోయే వాళ్ళా లేదు; నువ్వు ఎంతిస్తే తిప్ప బడివానా ఏం చెయ్యదు.

ప్రత్యేకంగా చదివే మాత్రాలు ఎలా ఉన్నా కిల్లలు రోజూ బడివేళ్ళకి ఆలరిచేస్తే, నిజంగానే ప్రాణం విసుగెత్తి ఒక రెండుకాయ చెయ్యబుద్ధి వేస్తాంది. మన చిన్నతనం

చర్మపుబాదలకన్నిటికీ “నైబాల్”

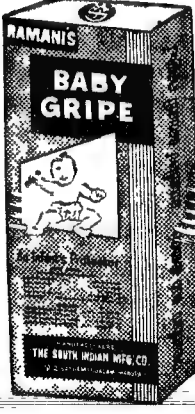
చర్మవ్యాధులన్నిటిని శీఘ్రంగా నివారణచేసి, వివక్షిమి వాళ్ళనియే త్వరితంగా కుదుర్చుటలో “నైబాల్” ప్రసిద్ధికెక్కింది కుడుపులు, గజ, ఎక్కిమా, స్కావిన్, మొటిమలు, తామరి, కాలిపగుళ్ళు, వ్రణములు, మొదలైన వాటిని కుగుర్చుడంలో అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

బిడ్డల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది.
“రమణీస్ బేబీ గ్రైప్”

రెయగుచేయువారు
ది సౌత్ ఇండియన్
మాన్యుఫాక్చరీంగ్ కంపెనీ, మదుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు
సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీస్
విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజాం), బొంబాయి. బెంగుళూరుసీటీ.

దస్తూరి మనగుణాల కస్తూరి

ఎం. ప్రసన్న కుమారి (బొంబాయి)

మన Hand Writing (చేతివ్రాత, లేక దస్తూరి) ని బట్టి మన గుణగుణాలను కొంతవరకూ కనిపెట్టవచ్చు నంటారు ఇది ఒక Science (శాస్త్రము లేక కళ) గా ఆభివృద్ధి చెందింది కూడా.

ప్రాస్సులో రేముండ్ ట్రైలాట్ అనే అతడు ఈ శాస్త్రం ఆధారంగా ఒక కొత్త సిద్ధాంతము కనిపెట్టాడు.

మన చేతివ్రాతనుబట్టి మన గుణాలను మన పద్ధతులను, లక్షణాలను తెలుసుకోవడం సాగ్యం అయినప్పుడు, ఆ చేతివ్రాత, పద్ధతిని చూర్చించి, తగిన విధంగా చేసినపుడు లో, అప్పుడు దానినిబట్టి, ఆ మనిషిలోని గోజులకి మరే ఇవ్వదు 7 గంటల బహులు లేవు. అంచేత పొద్దున్నే లేవనక్కర్లేను. చిద్దెన్నం రోజులు కూడా పోయాయిగదా.

అఫీసరులాగ, తొమ్మిదిన్నరకి భోంచేసి వెళ్ళవచ్చు. అయినా మా అబ్బాయికి బడి పాఠ గిట్టేదికాదు. అదృష్టవశాత్తూ, నైన వ్రాసిన, మా చిన్నప్పటి మా బాబాయి ఉపాయం జ్ఞాపకం వచ్చి, నేను మా వాడు కూడబలుక్కుని ఇంచుమించుగా అలాగే చేశాము. అయితే, ఇక్కడ మా అబ్బాయికి, మేమతికూతురు ఎవరూ రేడిగా లేదనబోంది. మేము మా ఉపాయాన్ని పక్క వాటా (ఇల్లుకొను గుమండీ). లో వాళ్ళ అబ్బాయి సహాయంతో ప్రయోగించాము.

ఒకే ఒక్క విషయము. ఇలాటి చిక్కులు పిల్లలకున్న ప్రతివార్లకీ ఉంటాయి. ఇలా, మన పిల్లవాడిని బాగుచేయడంలో, ఇంకోపిల్లనో పిల్లవాడినో చెరచీని పోషింపము సాగినూ ఉంటే, అది ఎక్కువ అయితే, ఒక్కోసారి, ఈ పిల్లవాడు వారికి రావడానికి బదులు మరి మొండికెత్తడం జరగవచ్చు. తను చెడ్డవాడు కాబోలు అనే నిశ్చితాభిప్రాయము వాడిలో కలగనివ్వకూడదు. పైగా, మనము వాడి దృష్టి ఆకరించడం కొనము చెరచీని పోగిడే రెండో పిల్లవాడి మీద వాడికి ఈర్యా ద్వేషాలు పెచ్చురేగనివ్వకూడదు. కొద్దిరోజులు అతి పడనుగా, బాగ్రతగా ఈ పద్ధతిని ఉపయోగించితే, మంచి ఫలితాలు తిప్పకుండా సాధించవచ్చును అని నా అనుభవం మీది చెప్తున్నాను.

లోపాలూ, చెడ్డలక్షణాలూ సద్గుణాలపుతవా అని అతని వాదము. ఉదాహరణకు స్వతిహా కొంచెం పిరికితనం భయం ఉన్నవారి, దస్తూరిని పరికిలన చేస్తే, అతడు అన్నీ క్రిక్కిరిసిపోయి గజనిజగా ఉంటాయి అని అతడి పరికిలనకల్ల లేల్పాడు.

అప్పుడు, అలా రాసే పిల్లల్ని కొందరిని చేరదీసి, వాళ్ళచేత, దగర ఉండి, అతడు రాలు ఎడమెడంగా, గుండ్రంగా, కుది మట్టంగా వ్రాయించాడు.

ఈ ట్రైలాట్ అనే ఆయన ఈవిధంగా రకరకాల దస్తూరి వ్రాసే ఆరువందలమంది పిల్లలకి ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క రకమైన Exercise (సాధనకు పాఠం) ఇచ్చి సాధన చేయించాడు. దస్తూరి కొంత కుదిరిన తరవాత వాళ్ళకి, స్వతంత్రమైన పద్ధతిగా నిబ్బరమైన అక్షరాలు రాసే పద్ధతి ఆన్సే లాగ చేశాడు. ఇలాగ ఈ ట్రైలాట్ తరి క్షన్ చేసిన 8 వందలలోనూ 5 వందల మందిని మంచి దారిన పెట్టగలిగాడట.

ఈ ట్రైల్ మెంటు ముఖ్యంగా పిల్లలకేవలీ చేపువచ్చు. ఎందుకంటే, దస్తూరి తీరు మారినంత మాత్రమున శీలము (Character) కూడా మారడం, లేత మనస్సు గల పిల్లల విషయములోనే సాధ్యము.

దిగులు, బెంగ, భయం వంటివి ఉన్న పిల్లల దస్తూరిలే, గజనిజగా, ఇరుకుగా ఉన్నాయనీ, గజనిజ రాత బాగా వంట పట్టినందువల్ల, అప్పటికే ఉన్న దిగులు, బెంగ, భయము పెరగడమేకాక, కొత్త అక్షరాలు కూడా అబ్బుతున్నాయనీ ట్రైలాట్ పరికిలించిన కేసులవల్ల ఋజువు అయింది.

ఏది ఎలా ఉన్నా, పిల్లల దస్తూరి విషయంలో చిన్నప్పటినుంచీ ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించడం అన్నివిధాలా మంచిది. చక్కని అక్షరాలు విడివిడిగా కుదురుగా బలంగా, నిబ్బరంగా ఉండేలా వ్రాయడం వాళ్ళకి చిన్నపుడే నేర్పిస్తే, దస్తూరిలోగా వాళ్ళ హృదయాలు కూడా వుంటాయి. పోను పోను, వాళ్ళకి, చిన్నప్పటి చేతివ్రాత Basis గా స్వతంత్రమైన పద్ధతి అలవాటు అవుతుంది.

అందువల్ల, చిన్నపిల్లల దస్తూరి విషయంలో, చిగువుకన్న ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకోవడం మంచిది. ముఖ్యంగా ఈ బాధ్యత నిర్వహించవలసిన వ్యక్తి తల్లియే తప్ప మరెవరూ కాదు.

మీ శిరోజములకు యెళి
లనరణ్యమైనను ఆలంకి
రించుకొండి సుగంధ వున్న
మలు ముద్దును కొనండి
కానీ శేషవర్ణితో తారల
వలె తలలందు వున్న కొన
మగవరండి

శేషవర్ణి హింపుకో మీ శిరోజము
లను చక్కగాను, మరిచకయుకము
గాను చేసుకోండి
శేషవర్ణి ప్రాడక్స్.
కోయంబత్తూరు.

పిల్లలూ మనస్తత్వాలూ

కోటమర్తి భుమరాంబ (పితాపురం)

“సుబ్బా!”...

“కాంతీ, సుబ్బులేజ్?”
“వాళ్ళింతా వుండవూ?”

అంతలోనే సుబ్బులు గబగబ పరుగెత్తుకుని, చెంపుని గుమ్మంమించి ఎగిరి వసారాలోకి వచ్చింది. “ఒసే! ‘పక్కంటమ్మాయి’, బువ్వకి వేళైంది...”

“హ...ముక్కుతో రాగాలాపన.”

సుబ్బుల్ని ‘పక్కంటమ్మాయి’ అంటే ఉడుక్కుంటుంది. కానీ అది ఇంట్లో వుండే సమయంకన్న ఇంటి వారి పద్దెనిమిదేండ్ల నాంచారమ్యంలో ఆటపాటల్లో గడిపేదే ఎక్కువ మరీ దీని వయస్సుపాటి అని చూస్తే నాలుగేళ్ళ! మూడేళ్ళ కాంతి ఆటాకి, దాని ఆటాకి ఎక్కడా సావత్రియనేది లేదు.

సుబ్బులు కన్నీకంటిని చెవరగాల్చే గాథ మైసి రంకులా, దాబు సరి బొమ్మలూ ఉండాలి. దీనిని బాహ్యోపబరాలూ, బాహ్యో సౌందర్యము ఎక్కువగా ఆకర్షించివేస్తాయి.

కాంతి ఒకరికప్పు ఎకాంత స్వభావం గలది. అది చెవారిలో తూజాలనిదా కలిసి పోలేదు. ఇంట్లోవాళ్ళనీ నే ఆడుకుంటుంది. బొమ్మలకన్న మనుషులే ఎక్కువ విలువగల వారు దీని దృష్టిలో! అందుచేతనే ఇది బోయిగా వాళ్ళ పాతికేళ్ళ బాబాయిని కాళ్ళలో పడుకోబెట్టుకుని ‘ఉగ్గు’ సునాయనంగా పట్టేయగలదు. తిలంటి పోసేస్తుంది. సమయానుకూలంగా ఏడవటానికి ఆ పెద్దపాపడు నిరాకరించాడా, తనే ఆరంభిస్తుంది కూడా! ఇలా దీని ఆటలు realistic గా వుంటాయి! కాంతి జీవితాన్నీ అంత రంగీక విలువలనూ గ్రహించగలదు!

సుబ్బుల్నా కాంతి స్వతంత్రంగా వ్యవహరించబడలేదు. లేత వయస్సు దీనికి కారణమనిపిస్తుంది.

కానీ నా నైకాలజ్ఞు మరది, మరో రకమైన కారణాలు చెప్పాడు. ‘ఎంత లేత వయసైనా సరే వారి వారి వ్యక్తిత్వం వారి మనస్తత్వాలను బట్టి కనబడక తీరదు’ అంటాడు. మరే ప్రతిచెప్పనీ, ముఖంలో ప్రతి

బింబించే ప్రతిభావాన్ని ‘ఎవరైతే’ చేసి చెప్పాడు.

ఆవాడు రేడియో పాటకి కాంతి దాస్య చేస్తూంది. చేస్తూ చేస్తూ పడిపోయింది. కాంతి కాస్త పస్తాయించి చూసింది. అందరూ నవ్వేరు. - ఆరంభించింది - దాని నెవరూ చట్టున లేవనెత్తి, ఓదార్చి “అయ్యో ఎంత చెబుతగిలిందే నా తిరిక్కి!” అలెదు సరిపోయే - పోనీ చూడవట్లు వాళ్ళిద్దరణిలో ఉన్నా సరిపోయేదిగా? ఉహ-అదీ లేదు. చైగా నవ్వు కూడా అందరూ ఏకమై! మరీ ఆ చిన్నమనసు విన్నబోయింది. ■ విధంగా తిగిలిన గాయం ఈ ‘గాసంగా’ రూపాంతరం చెందింది!

నైకాలజ్ఞుమరది దాని తత్వాన్ని తూటంలో ఆవగాహన చేసేసుకున్నాడు. వెంటనే అన్నాడు: “సుబ్బా, పాపం కాంతికి చెబుతగిలింది. ‘వేసలేను’ నీవా తీసుకురా.”

సుబ్బులు చూడ వుడిగా పరుగెత్తుకు పోయింది సీసాకోసం. అసీసా ఎక్కడుండో దానికి తెలియదు. మరీ అంత చూడావిడిగా నే పరుగునవచ్చి ‘ఎక్కడా కనపడలేదు’ అని చెప్పేసింది. ఏదైనా ఇంత పని చెప్పేసరికి దాని గలభాకి అంతంపడు మరీ. ఆ చూడా వుడిలో ఒకదానికోసం పడింటిని పెల్లగించి రెండు చెబులు తిగులుకుని కిమ్రునకుండా పూరుకుంటుంది.

“పెద్దగది అద్దాల అలమరులో కింద నుండే.” నా మాటలు పూర్తిగాక పూర్వమే రెండంగల్లో వెళ్ళింది. తిరిగి కేరవేగాన్నే వస్తూ ద్వారబందాన్ని ‘పడీ’మని ‘డీ’కొట్టి ఎవ వంటుగా సీసా అందించింది.

ఈ గలభా వింటున్న కాంతి ఆలాపన గమనం తగి మూడోకాలం నుండి ఒకటో కాలంలోకి దిగజారిపోయింది. చెబునక్కడ తిగిలిందో జాగ్రత్తగా వాళ్ళిద్దరణి వస్తూ ప్రియంగా పరీక్ష చేసి ఇంత వేసలేను పురిమేసరికి గమ్మున పూరుకుంది. కానీ మొహం చూత్రం మహా గంభీరంగా వెల్లడింది.

ఈ విశేషాన్ని ఎత్తిచూపి కాంతి, సుబ్బులస్వభావంలో పోలికదాదామ,

చేరిజానేసి నామరది చెప్పినది. “కాంతి ‘సెన్సిటివ్ గర్ల్’ (Sensitive Girl) అని. “అలాంటి పిల్లల విషయంలో చాలా మెలకువతో ప్రవర్తించాలి. సున్నిత స్వభావం గల వాళ్ళ మేన తీరమైనది. చాలా మరుక్షణ వాళ్ళవుతారు. వాళ్ళ గ్రహణశక్తి (Sense of Perception) చాలా హెచ్చు స్థాయిలో వుంటుంది!” దీన్నే నిరూపించాడు కూడా మరది.

‘నైకాలజ్ఞు’ మరది చెవులు Sound Proof, అంటే కేవలం గోడే నవ్వుచూట. అతనితో ఏం చెప్పాలన్నా ప్రాయశఃపని వస్తూండేది సమాధులనుబట్టి అరచేతిలోను, నేలమీదా, గాలిలోనూ అతూరలని ప్రాస్తూండేవారం మేము. అతను ఏదో పులిక తిరగేసున్నాడు. అక్కడ వున్న కాంతి, “బాబు, ఆహా మేమేంటి” అని అడిగింది.

బాబుదగ్గర నుండి సమాధానంలేక పోయే వరకూ, అది బాబు గడ్డంపట్టి మొహం తన చైపు తిప్పుకుని అరచేతిలో గబగబ తన ప్రశ్నను రాసేసింది దీ మూడేండ్ల అతూర భ్యాసంకాని పిల్లనూ! అతూరలను పోల్చుకోలేక తిమకుపడ్డాడు బాబు!

మేమందరం అవలంబించే పద్ధతి చూసింది. మాట చెప్పిందవల ఈ ‘బాబు’ కు ఏమీ తెలియదని పసిగట్టింది. బోధపరిచే విధానాన్ని కూడా గమనించింది; గ్రహించేసింది-ప్రయోగించేసింది కూడా! మరది తలూపుతూ “మర్నా” అన్నాడు.

మరొకరోజు భోజనాలదిగ్గర వద్దన్న కాకరకాయకూర కాంతి సుబ్బులూ వద్దుగాక వద్దన్నార. మరది వాళ్ళ చేదేపించటానికి కూరముక్క నోటబెట్టుకుని నానా అవస్తాపడుతూ అదెంతో తియ్యగా ఉన్నట్లు పటిస్తూ అన్నాడు, “సుబ్బా, అబ్బ! కూరెంత తియ్యగా వుండనుకున్నావు!” అని, అది ■ ‘సర్దిఫీట్టు’ను ఆనాడిందక పోయేసరికి ఓప్రశ్న వేగాడు, “తీపి అంటే ఎల్లా వుంటుంది సుబ్బా?”

దీనికెవరు చెప్పగలగ సరైన సమాధానం? సుబ్బులు చెప్పింది “పుల్లగావుంటుంది.”

కాంతి అసంగీకారాన్ని చూచిస్తూ పెరుగునిపాల మూతి వంకరగా తిప్పి, లాటవేస్తూ “పంపదారలా వుంతుంది” అంది. నిజంగా ‘నైకాలజ్ఞు’ చెప్పినట్లు కాంతి తెలివిలేటలు మాంధి పడునుగలవే!

అలా అని సుబ్బులు ‘మొద్దు’ కాదు దాని తెలివి ‘ఏవరేజ్’ ఇవ్వ దీ ఇదరి నామాన్య ప్రవర్తనా చూసే—

సుబ్బులు బడబడవాటపుది. చట్టున ఉడుక్కునేజ్జేస్తుంది. అంతిచట్టునే మరచి పోయినవేస్తుంది. దానికి బాహ్యోపబరాలు కావాలి. అది ఇచ్చేట విలువరిలో కలిసి పోతుంది. దుడుకురికం కలది. అది ‘Extrovert’ దానిని మందరిందూ పెద్దదానా!

మొన్నిమధ్య ఒకరోజున

స్త్రీయై పురుషుల సమానులే అని పురుషుల అంగీకరించరని స్త్రీలు అంటారు గాని, అది నిజం కాదని చెప్పటాకటి ఈమధ్య జరిగింది. ఇంకోటి ఇంకోటి కాదు, తెలివితేటల విషయంలోనే, ఒక పెండ్లి కుమారుడి తండ్రి పెళ్ళి కూతురు తెలివితేటలను తన కుమారుడితో సమానంగా లెక్కకట్టాడు.

ఆ అమ్మాయి బి. ఏ. ఫస్టు ఛాన్సులో ఫస్టు క్లాసులో ప్యాస్ అయింది. అమ్మాయి తండ్రి కాలికి బలపం కట్టుకొని తిరిగాడు పెండ్లి సంబంధంకోసం చివారికి ఒక వరుడు దొరికాడు. ఆ అమ్మాయి పడుతూ లేచే పిల్లాడిలా, చదివిన కౌసేయూడేట్లు చదివి ముప్పై ఏళ్ళు వచ్చేటప్పటికి బి. ఏ. కి వచ్చాడట. సరే ఆ పిల్లాడికి తండ్రి బయలుదేరాడు. ఎవరికోసం? పిల్లలకోసం కాదు. కట్నం! కట్నం కోసం!

సరే పిల్లని చూచుకున్నాడు. “అమ్మాయి ఫస్టు న వియ్యే ప్యాస్ అయింది” అని తెలియచేశాడు పిల్ల తండ్రి;

కాంతి అంతా స్వయంపాకపుమనస్తత్వం కలది! అది లేటికగా వుడుక్కుని ఏడ్చేసే రకం కాదు. దానికి ఆంతరంగిక సుగుణాల యందూ మునుతాభిమానాల మీదా గురి ఎక్కువ. ఒకరకం ఏ కాంతిం కావాలి. అది ‘introvert’ మొదట ఈ తత్వం కలది తనకుతానే ఆలోచనలన్నీ తనకు సంబంధించినవిగానే ఉంటాయి. ఇక క్రమంగా వృద్ధి పొంది, ప్రతి విషయానికి తన ఒక్క దృష్టితోనే కాక ఇతర దృష్టి మాడగలిగి ఒక సరియైన మార్గాన పరిష్కరించగలడు జీవిత సమస్యలని. ఈ కారణం చేతనే ప్రతి పని ఆలోచించి, ఆచి, తూచి, ఎదటివారికి బాధ కలగకుండా చేస్తుంది అయినా తనవల్లికిదలకు కష్టం కలుగుతూండేమానన్న అనుమానం వుండిపోవటంవల్ల స్తిమితం చెనరుంది. కం గారుపడుతూ ఉంటుంది కూడా! గుబ్బుల్ని మందలించే విధంగా దీనిని మందలించకూడదు. ఇది మాట మరచిపోయేరకం కాదు. దీనిలో పారపాటున్నా మానీమాడ బూరుకోవడం శ్రేష్టం!

చదువుని చూసేవా, పెరి వారు కట్నం తగ్గిస్తే ఎలాగో ‘మాడుముక్కు’ వేయద్దాం, అన్న ఆశతో.

“అమ్మాయికి ఎన్ని సంవత్సరాలుంటాయో” అన్నాడు పెండ్లి కొడుకు తండ్రికిటిగా అడగలేక, లోపల దాచుకోలేకాను.

సంధ్యమైంది సంవత్సరాలంది అని చెప్పింది పెళ్ళి కూతురు తల్లి.

అయినా పెళ్ళి కొడుకు తండ్రికి ఆలే నమ్మకం కుదరలేదు.

“అహ. బి. ఏ చదివింది కడుటండీ! అంతు కని...” అని నసిగాడు, తన కుమారుడు బి. ఏ. అయ్యే సరికి మూడో పుష్కరం జరుగుతోంది కదూ, అందుకని అందరూ బి. ఏ. కి వచ్చేటప్పటికి ముప్పై ఏళ్ళు నిండుతాయేమోనని ఆయన గారి అనుమానం!

ఇలాటి పరీక్షలు దాటితే, చివరికి పెద్ద పరీక్ష ఇంకోటి ఉంటుంది

అది కట్నం. అది నెగ్గితే, అప్పుడు కి సంబంధం స్థిరపడ్డట్టు అన్నమాట!

విధంగా చూచినా, సమాజంలో స్త్రీల పరిస్థితి ఇలాగే ఉంది. పెళ్లి అంటే పేం అనే అర్థం స్థిరపడిపోయింది.

ఇప్పుడు స్త్రీలకు ఆస్తి హక్కులు వచ్చాయి గాబట్టి ఇంక అంత ఫరవాలేదని నేను నా మిత్రురాలిలో అంటే, వెంటనే ఆమె, “ఆ ఏ ముంకోయ్ ఇక నుండి ఆ బ్యాంకులు ఆస్తి వారసులయిన అమ్మాయిల కోసం ‘వేట’ ప్రారంభిస్తారు. ఎలాగయినా వేరం ఆడటము మాత్రమే తప్పకుండా” అన్నది వచ్చుతూ.

దానరి శారద (గుంటూరు)

* * * వెయ్టింగు రూములో...

రెళ్ళలోనూ, బస్సులోనూ ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు మనం సాధారణంగా చిత్రవిచిత్రమైన సంఘటనల్ని చూస్తూ వుంటాం. మనమే ఎగుగొక్కలనిపిస్తుంది కూడా ఒక్కొక్కప్పుడు. మొన్న ఆంధ్ర

పత్రికలో, మతుకుపల్లి సుకీలగారు (వాసివ “తెలుపునగర అమ్మాయి” (వనంబరు 7) చదివితర్వాత ఈమధ్య జరిగిన ఒకనాటి సంఘటన జ్ఞాపకం వచ్చింది.

నేనూ, మా అన్నయ్య రాయపూర్ మెయిన్ బాధ్యురూపమండి బయలుదేరేం. రాయపూర్ చేరుకునేసరికి ఉదయం 9 అయింది. అక్కడనుండి విశాఖపట్నం వెళ్లాలంటే మల్లా సాయంత్రం 5 గం క్లాసి బండిలేదు. సామానంతా వెయ్టింగ్ రూములో పెట్టించేసేం. నేను ఆడవాళ్ళ రూములోనే కూర్చున్నా. ఆ ప్రక్కరూము మగవాళ్ళది, అక్కడ, అన్నయ్య తన బైండింగ్ ఒక్కటే వ్రాసుకున్నాడు తక్కిన సామానంతా నాదగ్గరే వుంది. గువ్వెవ, అద్దం స్నానానికిని బటలు అన్నీ అన్నయ్య వద్దేగి తీసుకు వెళ్ళేడు. మా స్నానాలయేక మా భోజనం రూముకే తెప్పించుకున్నాం. అక్కడ ఆడవాళ్ళంతా తమ సామాన్లు చూస్తూ వుండమని నాకు ఒప్పు చెప్పి, భోజనాలకి వెళ్ళిపోయేరు మేం రూములో భోజనం చేస్తూ వుండగానే, వెల్లినవాళ్ళు ఒక్కొక్కరే చేరుకున్నారు భోజనాలు ముగించుకుని.

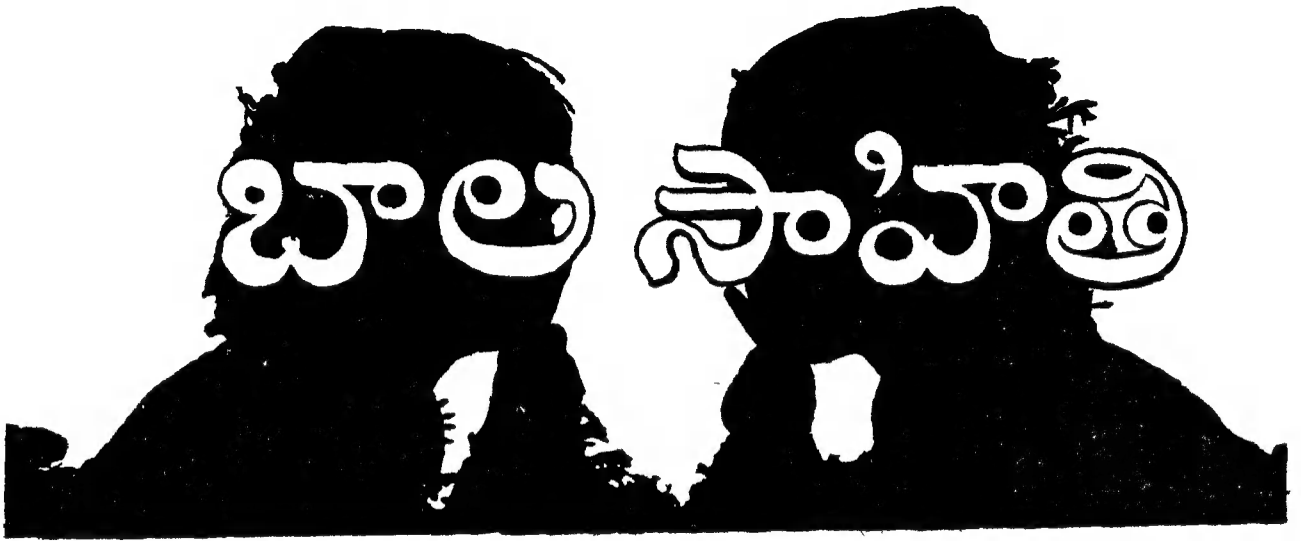
మధ్యాహ్నం సాసింగ్ కని “హిల్స్”కి బయల్దేరి అంతా ముగించుకుని గింటలకలా రూముకి చేరుకున్నాం. అప్పటివరకు మాత్రం, “ఎక్కడికెళ్ళున్నాడు? ఎక్కడ నుండి వస్తున్నాడు?” అన్న ప్రశ్నలు ఎవరూ వెయ్యలేదు కాని మేం రూముకి తిరిగి వచ్చేక మాతోపాటే ప్రాద్దుటనుండి రూములో వున్నా రిడ ఈ ప్రశ్నలు వన్నడ గక విడిచిపెట్టలేదు జబాబు చెప్పి నేను పుస్తకం చదువుతూ కూర్చున్నా.

“ఏంపని” అనడిగింది. పుస్తకం చూస్తూనే సమాధానం చెప్పాను

నా వేదం చూచి నే పెళ్ళికాని పిల్లనని బొల్బుకుంటుందికదా మరెండుకు మా వేదం చెప్పడమని వ్రాసుకున్నా. కాని అలాగేం జరగలేదు.

ఇప్పటి ఫావన్ ప్రకారం నా మెళ్ళో

(56 వ పేజీ చూడండి)

బాల సాహితీ

మూ డి కి మ డి చె ట్టు
కవి సెట్టి వెంకటేశ్వరరావు

మాపూరి మధ్యలో

మట్టి చెట్టాకటుంది
పచ్చనాకులతోడ
ముచ్చటగ ఉంటుంది.

గణుతింపరాని శా
ఖలతోడ రంజిల్లు
వేలాదిగా నున్న
విహగాలకది యిల్లు.

చల్లగా చిరుగాలి
మెల్ల మెల్ల గ వీచు
అదిగాంచి ముదముతో
కొదమకోయిల కూయు.

కొమ్మకొమ్మలపైన
కోతులు ముదముతోడ
చెంగు చెంగునదూకు
చిన్ని పిల్లలతోడ.

పాంథులకు విశ్రాంతి
మందిరము ఆ తరువు
మాఊరి బీదవా
రల కదియె ఆ దరువు.

సాయంత్ర ముచ్చటకు
సంబరమ్మున వచ్చి
అడుదురు పిల్లలం
తా కోతి కొమ్మచ్చి.

అదిలేని మాపూరి
కండమిత్రయులేదు.
అదిలేక మాకు ఆ
నందము కలుగబోదు.

మాపూరి మధ్యలో
మట్టి చెట్టాకటుంది
పచ్చనాకులతోడ
ముచ్చటగ ఉంటుంది.

మాట విలువ

క్రొవ్వును స్థానాన్ని పరిపాలించిన ఖహమ్మదు గ జ సీ చక్రవర్తి చాలా సమర్థుడు. ఆయన తన మంత్రులతో, 'మీరు నాకు ఏమీ సలహా లివ్వనక్కర్లేదు. ప్రజలకేది ఊమమో నేకే నిర్ధారణ చేస్తాను. నా ఆజ్ఞలను తూ. చ. తప్పకుండా అమలు పరిచడమే మీ పని' అని చెప్పేడు.

వారు, 'చి త్తం' అన్నారు కాని, ఆయన పథకాలలో వారికి ఏకేవో లోపాలు కనపడి ఆ య న చెప్పిన దానికి తమ సొంత పోలివి కూడా

పాలక వింకటరామచంద్రమూర్తి

కొంత చెప్పిగాని చక్రవర్తి ఫర్మా నాలను అమలుపరిచేవారు కాదు. అందువల్ల వారు సార్వభౌముని ఆగ్రహానికి గురియై తమ 'పదవులను కోల్పోయేవారు.

ఒకనాడు ఈ అవస్థ ప్రధానా మాత్యునికే పట్టింది. చక్రవర్తి ఆ అభ్యాసుల్లో సాగనంపి, 'నా ఫర్మా నాలను అక్షరాల అమలు జరుపగల మంత్రులెవరు పోయాడేమిటి?' అని ఆలోచిస్తో కూర్చునే సరికి, అయ్యా అనే బానిస ఆయనకు హుక్కాను తెచ్చి గద్దె ముందు పెట్టేడు.

అయ్యాజను చూడటంతోనే

చక్రవర్తికి ఒక ఆలోచన తట్టింది. మెడలో ధగధగ మెరిసిపోతోన్న మణిహారాన్ని తీసివచ్చి, 'అయ్యా దీనిలోని నాయకమణిని రాతితో

పగలకొట్టి పొడిచేసి పట్టుకురా!' అన్నాడు.

అమూల్యమైన ఆ రత్నాన్ని అయ్యాజ కొంచెం కూడా వెనుదీయ

"చల్లగాలిలో యమునా తటిపై
శ్యామసుందరుని మురళీ...."

—పోతో: వి. కె. శర్మ

మాటవిలువ

కుండా ఇటుకను పొడిచేసినట్లుగా చేసిపెట్టి, 'ప్రభువుల ఆజ్ఞ పాటించబడింది!' అని చేతులు జోడించుకునిలబడ్డాడు. సభలోని ఉద్యోగస్థులంతా నిర్ఘాంతపోయారు.

"అయ్యా, నీవు బద్దలుగొట్టిన ఈ రత్నం విలువ నీకు తెలుసునా?"

"తెలుసు ప్రభూ. దీనిని అమ్మిన వర్తకునకు రెండు లక్షల బంగారు నాణాలను చెల్లించగా నేను చూచాను" అన్నాడు అయ్యా.

"ఇంత విలువైనదని తెలుసుండీ కూడా ఈ మాణిక్యాన్ని చిల్ల పెంకులాగ పొడి చేసి ఊరుకున్నావే!" అన్నాడు చక్రవర్తి.

"ప్రభూ, ఈ మాణిక్యం విలువైనదే. కాని తమ యాజ్ఞ కన్నా విలువైనది కాదు! తమ ఆజ్ఞను పాలించడమే నా విధి!" అన్నాడు అయ్యా.

చక్రవర్తి మహాదానందంతో, "అయ్యా, ఇప్పుడు ఖాళీ ప్రధానా మాత్యుపదవిలో నిన్ను నియమిస్తున్నాను" అన్నాడు.

"ప్రభువుల ఆజ్ఞను పాలించడమే నా విధి!" అన్నాడు అయ్యా మళ్ళీ. "ఈ బానిసా, ప్రధానా మాత్యుడు? చక్రవర్తి వీక్షి. ఈ గొప్ప పదవిని ఇవ్వడం, తగుదుంటూ వీడు సిద్ధపడడం లక్షణంగానే ఉంది!" అని ఆశ్చర్యపోయాడు దర్బారులో వాళ్లంతా. కాని పైకి అనడానికి ఎవరూ సాహసించలేదు.

చక్రవర్తి మంత్రిహోదాకు తగ్గ విలువైన దుస్తులను రప్పించి, అయ్యా కిక్కించాడు. అది మరల

మంత్రులకుమల్లే కాకుండా అయ్యా రాజాజ్ఞలను విధిగా పాటిస్తూ చక్రవర్తి మేష్టను అచిరకాలంలోనే పొందగలిగాడు.

కాని గొప్పవాళ్ళ మనుకున్న ఆ ఉద్యోగస్తులందరికీ, ఒకప్పుడు బానిసయై ఇప్పుడు మహా మంత్రియైన అయ్యాజ్ఞకింద పని చెమ్యడమంటే నామోషీగా ఉండేది. చక్రవర్తికి అయ్యాజ్ఞయైన ఎలాగైనా ఆగ్రహం కలిగించాలని వాళ్ళంతా కుట్ర చేశారు.

ఉపమంత్రులలో ఒకడు - చక్రవర్తితో ఒకనాడు, "ప్రభూ, మహా మంత్రి రోజూ తెల్ల వారు ఝామున రహస్యంగా పట్టణం వెలుపలకు పోయి వస్తూండడం గమనించాను" అన్నాడు.

"రేపు తెల్ల వారు ఝామునవచ్చి నాకు దారి చూపు. మహా మంత్రి ఎక్కడకు పోతున్నాడో గమనిస్తాను" అన్నాడు సార్వభౌముడు.

మరునాడు తెల్ల వారు ఝామున వారు దూరంగా అయ్యాజ్ఞను అనుసరించి వెళ్ళారు. అయ్యాజ్ఞ పోయి పోయి ఒక జీర్ణకుటీరాన్ని ప్రవేశించడం చూశారు. వారా పాకను నమిపించి చూచేసరికి, అయ్యాజ్ఞ ఒక కొయ్యపెట్టె మూత తెరిచి లోనికి చూస్తూ కనపడ్డాడు.

"ఖజానాలోంచి అపహరించిన సొమ్మ ఉంటుంది!" అన్నాడు ఉపమంత్రి, సుల్తానుతో.

"తినబోతో రుచి ఎందుకు? ఊహించుకోడంకన్న అందులో ఏముందో చూసేస్తే తెలిసిపోతుంది" అన్నాడు సుల్తాను లోన ప్రవేశించి,

"అయ్యా, ఏ మిటి పెట్టెలోది?" అన్నాడు.

"నేను బానిసగా ఉన్న కాలంలో ధరించిన చింకీపాతలు ప్రభూ, అధికారగర్వవచ్చి కళ్ళు నెత్తిపైకి పోకుండా ఉండటంకోసం రోజూ ఉడయమే వచ్చి, ఈ గుడ్డలను దర్శించి, పిమ్మట అల్లాను ప్రార్థించి, దర్బారుకు వస్తూంటాను" అన్నాడు అయ్యా.

నాడు దర్బారులో చక్రవర్తి, అయ్యాజ్ఞకు అధికారగర్వమనేది రవంతకూడా లేదని, ఉద్యోగులందరికీ వెల్లడిచెయ్యదలచి, ఉన్నట్టుండి సింహాసనం దిగేడు.

"అయ్యా, నాకు బదులు నీవు నేడు సింహాసనాన్ని అధిష్టించు" అన్నాడు సార్వభౌముడు.

అయ్యాజ్ఞ, "రాజాజ్ఞను అమలు పరచడమే నా విధి!" అంటూ తోణుకూ, బెణుకూ లేకుండా పోయి సింహాసనం మీద కూర్చున్నాడు. సభ్యులందరూ అయ్యాజ్ఞ సాహసానికి ఆశ్చర్యపోయారు.

"నీ విప్పుడు చక్రవర్తివి. నన్ను నీ వాజ్ఞాపించవచ్చును" అన్నాడు సుల్తాను.

గద్దెపైనున్న అయ్యాజ్ఞ రాజును ఆజ్ఞాపించాడు: "మత్తు పదార్థములనూ, హుక్కానూ మితిమీరినవింపకుము, ఎంతటి రాచకార్యమున్ననూ మూడు వేళలయందునూ నమాజ్ చేయుట మానకుము" అని ఆజ్ఞాపించాడు. చక్రవర్తి కిరీటాన్ని తలపై నుంచుకుని ఆ సింహాసనం మీదనున్న ఆ కాస్తేపటిలోనూ ఆతడు తన బంధువులకూ, స్నేహితులకూ మందిమంచి ఉద్యోగాలో, (48-వ పేజీ చూడండి)